

הרב קירט א. שניידר

הנבואה המשיחית נחשפה

המשיח
שזור לאורך התנ"ך

הנבואה המשיחית

נחשפה

הרב קירט א. שניידר

Messianic Prophecy Revealed

by Rabbi Kirt A Schneider

Copyright © 2025 in Hebrew by Rabbi Kirt A. Schneider.

Originally published in English by Charisma House, an imprint of Charisma Media, 1150 Greenwood Blvd., Lake Mary, Florida 32746, under the title Messianic Prophecy Revealed.

Copyright © 2023 by Rabbi Kirt A. Schneider. All rights reserved.

כל המובאות מהברית החדשה לקוחות מהתרגום החדש של הברית
החדשה.

© כל הזכויות לתרגום החדש של הברית החדשה שמורות לחברה לכתבי
הקודש בישראל.

© 2025 כל הזכויות למהדורה העברית שמורות
ל-Rabbi Kirt A Schneider

תוכן העניינים

7.....	תודות
9.....	הקדמה
11.....	פרק 1: נבואות נסתרות על ישוע
19.....	פרק 2: צל המשיח ישוע נחשף
29.....	פרק 3: דם השה
37.....	פרק 4: ייעודו של עם ישראל מתגשם
45.....	פרק 5: אל רב־ממדי
53.....	פרק 6: דוד, סוג של משיח
65.....	פרק 7: לידתו של המשיח נחשפה בתנ"ך
71.....	פרק 8: אמונה יציבה
77.....	פרק 9: המשיח הדחוי
95.....	פרק 10: אור לגויים
101.....	פרק 11: מועדי ה'
119.....	פרק 12: תוכניתו של אלוהים בעבור העם היהודי
129.....	פרק 13: טבעו העדין של אלוהים
135.....	פרק 14: הנבואה הגדולה ביותר
145.....	פרק 15: עשרים ואחת נבואות משיחיות בסיסיות
163.....	הערות

תודות

אני רוצה להודות לאבינו שבשמיים ולישוע משיחי על כל אחיי ואחיותיי, שמהם למדתי רבות. קשה למנות את כולם כי הם רבים, ואני עלול לשכוח מישהו מהם בטעות.

אני אומר "תודה רבה" לכל אנשי אלוהים - גברים ונשים - שניחנו בהתגלות מרוח הקודש וחלקו ממנה איתי.

משרת אלוהים,

הרב קירט א. שניידר

הקדמה

כיהודי, תמיד הרגשתי קשר עמוק לתנ"ך ולסיפור של עמנו. כמו רבים מכם, גדלתי עם זהות חזקה ותחושה ברורה של הגבול הקיים בין מה ששייך לנו לבין מה שאינו. במשך רוב ימי חיי, הייתה הברית החדשה מבחינתי שייכת לצד השני של הגבול הזה. משום כך, היום, אני מעריך את הספר הזה כל כך.

הרב קירט שניידר הוא יהודי שהכה שורשים בתוך עמנו, בכתבי הקודש שלנו ובייעוד שלנו. עם השנים, הוא הפך להיות לי לחבר ולמורה דרך. היחס שלו לתנ"ך הוא כן, מכבד ומעורר מחשבה. הוא לא ניגש לטקסט מבחוץ, כאילו מנסה להשליך עליו רעיונות זרים. להפך, הוא מזמין אותנו להסתכל מחדש על מה שכבר נמצא שם: על הרבדים השונים, הדפוסים, על ההקשרים הנבואיים שמדברים על המשיח בקול יהודי מובהק.

הספר הזה אינו עוסק בדת. הוא אינו מנסה לשכנע, להפעיל לחץ או להמיר דת. זהו עיון בתקווה המשיחית, מרכז התנ"ך, התקווה שתמיד הייתה שלנו. הרב שניידר צועד בין דפי הכתובים עם כלים של פרשנות יהודית ועם יראת כבוד כלפי אלוהי ישראל, אוהבו. הוא שואל שאלות שכדאי לשאול, ומציע תובנות שכדאי לשקול בכובד ראש. גם אם לא תסכימו עם כל מסקנה, הספר הזה יעורר בכם הערכה עמוקה יותר לכתובים ויאתגר אתכם לחשוב על מה הם באמת מצביעים.

אני אסיר תודה על הקול שמשמיע הרב שניידר ועל האומץ שלו, ולכבוד הוא לי לעמוד לצדו.

אלדי מיכאל

פרק 1

נבואות נסתרות על ישוע

הסיפור ההיסטורי והמקראי של ישוע, מלך המשיח, הוא יותר גדול, מרהיב ויפה מכפי שרבים מכם דמיינו. הוא חוצה את התנ"ך על כל חלקיו ועובר דרך הבריאה, יציאת מצרים, מזמורי התהילים ותחנוני הנביאים - סיפורו של ישוע נחשף ומסופר.

כמובן, אין כל חדש בטענה שישוע מגשים את התנ"ך. אפשר לראות שפסוקים מהתנ"ך מצוטטים בברית החדשה ומצביעים על התגשמותם בישוע. אך למרבה הצער, רוב הלימוד ששומעים מאמינים ברחבי העולם על האופן שבו ישוע מגשים את הנבואות הוא שטחי ופשטני, מה שגורם לו לאבד את מלוא עוצמתו, יופיו ומשמעותו. העניין איננו רק העובדה שישוע מגשים את נבואות התנ"ך, אלא האופן שבו הוא מגשים אותן **הוא** שמשנה את הבנתנו ומעגן אותנו בעומקו של דבר ה'.

שמעתי לאחרונה רועה קהילה שלימד שישוע המשיח מגשים 300 נבואות מהתנ"ך. אותו רועה, כמו רבים אחרים, הבין שיש למעלה מ-300 פסוקים בתנ"ך שתוכנם מעיד על תחזיות עתידיות שעשויות, גם מבחינה מדעית, להתגשם במשיח ישוע. הנקודה כאן איננה להוכיח שישוע אכן קיים את הנבואות המשיחיות הללו, אלא להבין איך הוא קיים אותן.

אין ספק שישוע מקיים נבואות משיחיות מאוד מסוימות בדרכים מאוד מפתיעות, כפי שנראה. ביניהן יש בהחלט נבואות שדרכן ניתן לקבוע למשל: היכן המשיח ייולד, שושלתו ומותו. אנו רואים את התגשמותן בצורה מדויקת דרך לידתו, חייו, מותו ותחייתו של ישוע. אך במסורת היהודית, נבואה אינה חד־ממדית במהותה; תפקיד הנבואה איננו רק לחזות את העתיד בדרכים שניתן לאמת מדעית. למעשה, כל כתבי הקודש נבואיים במובנים רבים, ומצביעים אל המשיח.

רבים שמעו על נביא השקר נוסטרדמוס. הוא חזה דברים ספציפיים לגבי העתיד שאנשים ציפו שיתממשו. אז עכשיו, במבט לאחור, אנשים טוענים שנוסטרדמוס חזה את השיטפון הזה, את רעידת האדמה ההיא, את המלחמה הזאת וכך הלאה. האופן שבו מאמינים רבים תופשים את הנבואות המשיחיות מגביל אותם לאותה תפישה הטוענת שישוע הגשים, לא יותר מאשר תחזיות עתיקות מהתנ"ך בנוגע לעתיד.

אך רעיון הנבואות המשיחיות אינו מתבסס אך ורק על אירועים עתידיים שישוע הגשים. זוהי חשיבה שטחית וחד־ממדית בנוגע לכתובים בכלל, ובנוגע לנבואות משיחיות בפרט, הזרה לחשיבה היהודית ולצורה שבה ישוע עצמו ניגש לכתבי הקודש. למעשה, כדי להבין נבואות משיחיות עלינו להתייחס גם לאמנות, מדע, שירה ומתמטיקה. אני מציע שכדי שנבין טוב יותר איך ישוע נגלה בתנ"ך, עלינו לפרש את התנ"ך בדרך יהודית לחלוטין.

במקום לבחון רק איך ישוע קיים נבואות משיחיות נבואיות מסוימות, אני רוצה שתראו איך ישוע מילא את כל התנ"ך במשמעות. תנו לזה לשקוע, אהובים: הוא מילא את התנ"ך במשמעות. הוא הביא את משמעות כתבי הקודש לביטוי המלא ביותר שלהם. זו הסיבה שישוע המשיח אמר: "אַל תַּחֲשֹׁבוּ שֶׁבָּאתִי לְבַטֵּל אֶת הַתּוֹרָה אוֹ אֶת הַנְּבִיאִים; לֹא בָּאתִי לְבַטֵּל כִּי אֶם לְקַיֵּם". (מתי ה 17).

מחוץ להקשר?

בשנות השמונים למדתי במכללה משיחית ולעיתים לא לגמרי היה לי ברור האופן שבו מחברי הברית החדשה השתמשו בתנ"ך כדי להראות איך ישוע קיים את הנבואות המשיחיות. אני זוכר במיוחד את השיעור שבו למדנו את בשורת מתי, פרק ב. קראנו על החכמים מן המזרח שראו את הכוכב במזרח, שסימן את לידתו של המושיע. כאשר המלך הורדוס שמע שהמשיח נולד, הוא לא ראה בו מקור של תקווה אלא איום על סמכותו. מתוך פחד לאבד את מעמדו, הוא הורה להרוג את כל התינוקות העבריים מבני שנתיים ומטה. כתוצאה מצו המלך להרוג את התינוקות העבריים הופיע לפני יוסף מלאך ואמר לו לקחת את הילד ישוע למצרים, וכך עשה יוסף.

הורדוס חשב שהוא חזק ולא ניתן להכריעו, אבל המוות מכריע גם אנשים חזקים, וכעבור זמן מה, מת המלך הרשע. לאחר מותו של הורדוס, אלוהים קרא לישוע ולמשפחתו לחזור לארץ ישראל. וזה מה שקרה:

הם הלכו משם ומלאך יהוה נראה אל יוסף בחלום ואמר: "קום, קח את הילד ואת אמו וברח למצרים ויהיה שם עד אשר אומר לך, כי הורדוס יחפש את הילד כדי להשמיד אותו". הוא קם ולקח את הילד ואת אמו בפליטה ויצא למצרים. שם נשאר עד מות הורדוס, לקיים את אשר אמר יהוה ביד הנביא: **"ממצרים קראתי לבני"**.

(מתי ב 13-15, אין הדגשה במקור)

שימו לב למשפט האחרון בקטע: "לקיים את אשר אמר יהוה ביד הנביא: 'ממצרים קראתי לבני'". המשפט 'ממצרים קראתי לבני' מופיע רק פעם אחת נוספת בכתבי הקודש, בספר הושע יא 1. על פי ההקשר ההיסטורי, לא נראה שהפסוק הזה נכתב כנבואה. למעשה, נראה שהושע פשוט מדבר

בשם ה', ומשחזר את ההיסטוריה של עם ישראל באומרו: "כִּי נָעַר יִשְׂרָאֵל, וְאַהֲבָהוּ; וּמִמְצָרִים, קָרָאתִי לְבָנִי" (הושע יא 1, אין הדגשה במקור).

שוב, בהקשר ההיסטורי הראשוני שלו, לא נראה שפסוק זה מבטא ציפייה לאירוע עתידי שיתממש. בקריאה ראשונה, במיוחד לעם ישראל הקדום, הייתה זאת פשוט הצהרה עוצמתית מאת אלוהים לישראל, עמו הנבחר, על כך שהוא קרא להם ממצרים כאשר הציל אותם מפרעה. אלוהים הזכיר לישראל, בנו בכורו (שמות ד 22), את ההיסטוריה שלו ואת מה שעשה בעבור בני העם.

אז איך מתי, מחבר הבשורה, טוען שישוע 'קיים' את הנבואה הזאת? כלומר, איך מתי אומר שהכתוב בהושע יא 1 התקיים כאשר יוסף ומרים הביאו את ישוע בחזרה לישראל ממצרים, בעוד שבהקשר הראשוני שלו, הפסוק לא שימש כנבואה, אלא כסיפור על העבר של עם ישראל? משום כך אני טוען שרבים בוחנים בשטחיות את הנבואות המשיחיות.

הברית החדשה איננה מפרשת את הנבואות המשיחיות על ישוע רק דרך התגשמותן בישוע או דרך התגשמות של אירוע מסוים שעם ישראל ציפה לו, אלא מצביעה על כך שכאשר המשיח ישוע הגיע, הוא שחזר את ההיסטוריה של ישראל דרך חייו וכך קיים אותה. ישוע הגיע, ובאמצעות חייו, העניק לנבואות שכבר התקיימו את מלוא משמעותן.

דוגמה לכך אפשר לראות בהושע יא 1, שם ברור שאלוהים כבר קרא לישראל ממצרים עוד קודם, לפני שהושע כתב על כך. הוא הוציא את בנו ישראל ממצרים בערך שלוש מאות שנה לפני שהמשיח ישוע הגיע. זה לא היה אירוע שאנשים ציפו שיקרה, זה **כבר** קרה. אך שוב, מתי מצטט את הושע יא 1 וטוען שישוע קיים את זה. למה? כי ישוע הוא הנציג האלוהי של ישראל, וישוע יעבור את מה שעבר על ישראל. אז מתי כותב על יוסף שמחזיר את ישוע ממצרים לישראל: "לְקַיֵּם אֶת אֲשֶׁר אָמַר יְהוָה בְּיַד הַנְּבִיא: 'מִמְצָרִים קָרָאתִי לְבָנִי'" (מתי ב 13-15).

יותר אומנות מאשר מדע

אז כפי שניתן לראות, נבואות משיחיות הן יותר **אומנות** מאשר מדע, יותר שירה מאשר מתמטיקה. קריאת הכתובים בדרך הרבנית היא סוג של אמנות. כדי להבין טוב יותר איך מחברי הברית החדשה ייחסו את התנ"ך לישוע, הייתי צריך להרחיב את התפיסה שלי ולצאת מהקופסה. הייתי צריך לצאת מהעולם המערבי, שבו הכול **ליניארי** ומבוסס על מדע ולוגיקה ולהתחבר לדפוס החשיבה של ישוע, שאול ושאר הסופרים היהודיים של המאה הראשונה. כתוצאה מכך, למדתי ליישם את הכתובים בדרך שמחוברת יותר למסורת הרבנית, ששורשיה היו הבסיס לאופן שבו נכתבו כתבי הקודש.

כמובן, רוב הרבנים אינם מיישמים בחייהם את הכתובים על ישוע, אלא לוקחים טקסטים מהתורה ומהתלמוד ומעניקים להם רובד או משמעות שונים לחלוטין מאלה שהיו להם בהקשר ההיסטורי או הליניארי הראשוני שלהם. למשל, כיום בישיבות, כל תלמיד לומד תורה או תלמוד עם שותף. בכל יום שני התלמידים יושבים זה מול זה ומנסים להיות יצירתיים ככל האפשר במציאת פרשנויות שונות לטקסט שהם לומדים. הם יחשבו על כמה שיותר משמעויות שהם יכולים, והדמיון הוא הגבול.

בתרבות המערבית המודרנית והרציונלית, דרך הפרשנות הזו של כתבי הקודש נחשבת ל"קריאה מחוץ להקשר". אך בחשיבה היהודית העתיקה, כפי שאנו רואים, במיוחד בגאונות המופלאה והרוחנית של השליח שאול, מציאת גוונים נוספים של משמעות בפסוק לא הייתה דבר חדשני. זו הדרך היהודית וכך הייתה המסורת בזמן ישוע.

עכשיו, אני רוצה להבהיר שלא ניתנה לנו הרשות לתת כל פרשנות שנראית לנו לכתובים. בעת שאלוהים נתן את הכתובים, הוא ידע בדיוק מה הוא רצה להעביר לנו. הפרשנות הנכונה היא תמיד הפרשנות שאלוהים התכוון אליה. אני פשוט עוזר לכם להבין איך ולמה מחברי הברית החדשה ייחסו

לפסוקים מהתנ"ך את ישוע בצורה שבה עשו זאת. מטרת אלוהים היא לגלות את בנו דרך כתבי הקודש, וזה מה שעשו גם ישוע וגם מחברי הברית החדשה.

למשל, במקרה שבו מתי מצטט את הושע יא 1, יהודים אורתודוקסים יאמרו שמתי השתמש בטקסט בצורה שגויה. הם יטענו שאין כל אפשרות שהושע דיבר על ישוע. "כיצד הגעת לפרשנות הזו?" ישאלו. "הושע לא חזה על המשיח שם". הם יטענו שהושע נתן לנו סקירה נבואית על ההיסטוריה של עם ישראל, על אהבת אלוהים אליהם ועל הצלתם ממצרים: "אתם המשיחיים, אתם פשוט נותנים פרשנויות הזויות שאין להן שום קשר לטקסט המקורי".

אך המציאות היא ששיטת הפרשנות של כתבי הקודש שבה השתמשו מחברי הברית החדשה היא אותה שיטה ארוכת שנים של היהדות הרבנית המסורתית. כפי שנאמר קודם לכן, במשך יותר מאלפיים שנה, יהודים דתיים עודדו את השיטה הדינמית והחיונית הזו של קריאה ולימוד דבר ה'. קריאת הכתובים בדרך עשירה ורב ממדית זאת היא העדשה הנבואית שדרכה אנחנו צריכים להסתכל כדי להבין איך ישוע קיים את התנ"ך. אי אפשר להתעלם, ישוע ממלא את דפי התנ"ך!

הזר בקרבנו

כדי להמחיש את כל מה שדיברנו עליו, שקלו את האירועים שאירעו לאחר הצליבה של ישוע. שניים מתלמידי ישוע הלכו מירושלים לעמאוס כשבליבם אכזבה. הם עזבו את כל מה שהיה להם כדי ללכת בעקבותיו, ועכשיו הוא נצלב. אמונתם אבדה, ליבם היה שבור לחלוטין. אבל כששיתפו זה את זה באכזבה ובייאוש שחשו, הזר שאת פניו לא הכירו הצטרף אליהם. הזר שאל: "מָה הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה שֶׁאַתֶּם מְתַדְּיָנִים בָּהֶם בְּדָרֶךְ?"

כמעט בזעם שאלו אותו: אֵינָךְ יוֹדֵעַ מָה נַעֲשֶׂה בְּתוֹכָהּ (בירושלים) בְּיָמֵינוּ

אֵלֶּה?" (לוקס כד 17-18). הם החלו לשתף איתו את רגשותיהם וכאבם, וסיפרו שהחבר שלהם, המורה שלהם, והאחד שהלכו אחריו כמשיחם, נצלב. הם לא היו מודעים לכך שהזר שעמד לצידם היה אותו אחד שנצלב. בתגובה, ישוע, שבעיניהם היה זר, לקח אותם לשיעור תנ"ך מקיף מאוד. הוא התחיל מההתחלה: מהתורה של משה (בראשית עד דברים), והמשיך עם הנביאים ועם תהילים, והעניק להם נקודת ראות מרהיבה, בעודו מראה להם כיצד הכתובים מדברים על המשיח ואיך הדברים יקרו. באותו יום, כאשר ישוע דיבר בסמכות של מי שיש לו את כל הסיפור המקראי בתוכו, השניים הבינו במה הסיפור עוסק. כשדיבר איתם על הנאמר, הוא לא רק חשף את האמת שבכתבי הקודש, אלא פתח את לבבם של תלמידיו והעיר את חייהם.

הוא החל מַמְשֶׁה וּמִכָּל הַנְּבִיאִים וּבָאָרְ לָהֶם אֶת הַדְּבָרִים הַמְכֻּנִּים
אֵלָיו בְּכָל הַכְּתוּבִים... הוֹסִיף וְאָמַר לָהֶם: "אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי
אֵלֵיכֶם בְּעוֹד שְׁהִיִּיתִי עִמָּכֶם: צֵרִיף שְׂיִתְקִים כָּל הַכְּתוּב עָלַי
בְּתוֹרַת מֹשֶׁה וּבְנְבִיאִים וּבְתִהִלִּים". אַז פָּתַח אֶת לִבָּם לְהַבִּין אֶת
הַכְּתוּבִים.

(לוקס כד 27, 44-45)

בעודכם קוראים את העמודים הבאים, התקווה שלי היא שבדומה לשני התלמידים ההם, גם אתם תצליחו לראות איך ישוע מתגלה דרך כל הסיפור של כתבי הקודש.

בעת סיום פרק זה, הרשו לי שוב לומר שנבואות משיחיות מעולם לא ניבאו רק על אירועים עתידיים שהמשיח אמור לקיים, אלא גם על איך שהמשיח ממלא את כל הסיפור של עם ישראל במשמעות. ישוע חזר על ההיסטוריה של עם ישראל והציג אותה בגופו, ובכך מילא את ההיסטוריה של ישראל במשמעות עמוקה דרך חייו, מותו ותחייתו. בפרקים הבאים נראה נבואות

משיחיות עטופות בדימויים ובצללים. נראה את ישוע מקיים את הסיפור העתיק כ"זרע אברהם", כ"בן דוד" וכמשיח שייוולד מאישה ויביא את אור אלוהים לגויים. נראה איך ישוע הוא שה האלוהים האמיתי שעליו ניבאו הכתובים.

כשנגיע לסיום הלימוד שלנו, תבינו טוב יותר את נושא הנבואות המשיחיות ותראו את מה שהתלמידים ראו בדרך לעמאוס (לוקס כד 13-35) – שהתנ"ך כולו מצייר תמונה עשירה וצבעונית של המלך ישוע, ושישוע הוא זה שלוקח את הסיפור לעבר מטרתו המלאה והסופית. למרות זאת, תפילתי היא לא רק שישוע יגלה את עצמו אליכם דרך הנבואות, כפי שגילה את עצמו לתלמידיו בדרך לעמאוס, אלא שגם אתם תגלו שהוא היה איתכם לאורך כל מסלול חייכם – גם כשלא זיהיתם אותו.

פרק 2

צל המשיח ישוע נחשף

אם נקרא את התנ"ך דרך עיניהם של מחברי המאה הראשונה, נבין כמה כל סיפור בתנ"ך מלא בתקווה למשיח. הסיפורים מלאי החיים של אבותינו, רמת הדיוק שנדרשה מהכופרים, התשוקה הבלתי נלאית של הנביאים - כולם מובילים להתגלות המלאה של ישוע, הדבר שנהיה בשר (יוחנן א' 1-5, 14). כפי שצוין קודם לכן, השליח שאול וכותבים נוספים מהברית החדשה הושפעו מדרך הפרשנות הרבנית והיו שקועים בדימויים המצויים בתנ"ך. לאחר שבעצמם חוו את כוחו משנה החיים של ישוע כמשיחם, הם החלו לראות אותו רקום בתוך כתבי הקודש העתיקים של משה, הנביאים והתהילים, ולהבין שבו הייתה ההתגלות המלאה של כתבי הקודש.

המשיח היה שם כל הזמן, ממש מההתחלה. יוחנן מצהיר בבירור ובעוז, בשפה נועזת שמזכירה לנו את ספר בראשית, את הדברים הבאים: "בְּרֵאשִׁית הָיָה הַדָּבָר, וְהַדָּבָר הָיָה עִם הָאֱלֹהִים, וְאֱלֹהִים הָיָה הַדָּבָר" (יוחנן א' 1).

ישוע אכן מתגלה בעומק ובבהירות מרשימים בסיפורי התנ"ך המוקדמים והידועים ביותר, כולל בסיפור עקדת יצחק. אנו קוראים על כך בספר בראשית שמעצם שמו מצביע על "ראשית, התחלה". סיפור הגבורה הזה מבראשית פרק כב, מתממש במעשה אבינו שבשמיים דרך ישוע המשיח

בדרכים רבות ומדהימות שלכל אחת מהן השלכות על החיים של כולנו. אנשים מכירים היטב את הטקסט המפורסם הזה כסיפור של אהבה מקריבה – הסיפור שבו אברהם מסכים להקריב את בנו האהוב, יצחק, לה'. ברוב המקרים פרשנים עוסקים במסירות ובצניעות של אברהם כאן, בציות המוחלט שלו ובהקרבה המוחלטת שלו לה'.

אך ככל שנעמיק בסיפור ונסתכל עליו דרך עדשה נבואית, נגלה שזהו סיפור הרבה יותר גדול מאשר מסירותו של אברהם לה'. אברהם עצמו מתפקד כדמות נבואית שמייצגת את אלוהים האב. בעוד שלאברהם היו בנים מנשים אחרות, יצחק היה בנו היחיד מאשתו, שרה. הוא היה הבן שאברהם חיכה לו כל חייו, הגשמת ההבטחה של ה'. יצחק היה הבן שנולד לו הרבה אחרי שהוא ואשתו כבר לא יכלו להביא ילדים בדרך טבעית. כל התקוות והחלומות שלו סבבו סביב הבן הזה, שעצם קיומו היה נס. אבל מתוך אהבתו הבלתי מוגבלת והבלתי אנוכית ובגלל יראתו מה', הסכים אברהם להקריב את יצחק לה', מבלי לעצור. זוהי בהחלט תמונה יפה ומרגשת של אהבתו יוצאת הדופן של אבינו שבשמיים כלפינו. התמונה שבה הוא הקריב מרצונו את בנו יחידו, מבלי לעצור.

סיפור זה, המלא בשכבות של משמעות, מעורר גם צד טיפולוגי שהולך ומתפתח. האומנות, דרך הציורים, מציגה כמעט תמיד את אברהם מקריב את יצחק הנער צעיר כקורבן. יצחק בציורים מוצג כנער בן אחת עשרה או פחות, אבל על פי היהדות הרבנית, כאשר אברהם הקריב את בנו כקורבן עולה, הוא לא היה נער צעיר אלא גבר בן שלושים ושבע! ברגע שמבינים את זה, רואים שיש פה תמונה הרבה יותר גדולה. זה כבר לא סיפור על נער צעיר שנלקח מבלי הסכמתו לעבר גורל שמעבר להבנתו.

כן, זה בהחלט סיפור על הכניעה המוחלטת של אברהם, אבל כאשר אתם לוקחים בחשבון שיצחק היה בן שלושים ושבע, גם הוא גיבור הסיפור. תראו, כאשר אנו מסתכלים על נכונותו של יצחק לציית לאביו ולהקריב

את חייו מתוך אמון מוחלט, אנו רואים דימוי של המשיח ישוע עצמו. יצחק כאדם בוגר ציית לאביו והסכים להקריב את חייו מתוך ציות לאברהם אביו, כך גם ישוע ציית לאביו והסכים להקריב את חייו.

אין ספק שכניעה זאת הייתה ממש עינוי ליצחק. ובכל זאת כאשר אנו רואים את יצחק, מודע למה שהוא עושה ולוקח חלק פעיל במעשה אביו, אנו נזכרים במשיח ישוע ממש לפני הצליבה, מתפלל בעוצמה כה רבה בגן גת־שמנים, עד שדם יצא מנקבוביות גופו. היה זה כאב של אדם המודע לחלוטין לעצמו ולכאב שעוד מחכה לו. בעודו מרגיש את כל משקל הסבל שמחכה לו, הוא התפלל: "אָבִי, אִם תִּרְצֶה, הִעֲבֵר נָא מִעָלַי אֶת הַכּוֹס הַזֹּאת. אֲךָ אֵל יְהִי כְּרִצּוֹנִי, כִּי אִם כְּרִצּוֹנְךָ" (לוקס כב 42).

כשאנו מבינים שיצחק הסכים להקריב את עצמו כקורבן מתוך ציות לאביו, אנחנו רואים בו סוג של דימוי למשיח ישוע בצורה מאוד ברורה. אף על פי שאין שום קורבן שישווה לקורבן של ישוע כאשר הקריב את עצמו למען חטאי העולם, יצחק, בדומה לישוע, לא התנגד להקריב את חייו על המזבח, בציפייה מלאה למות שם.

נתיב לחסד

למסורת הרבנית יש דרך נוספת להסביר את עקדת יצחק באופן יוצא דופן: המחשבה היהודית מלמדת שהמעשה הזה פתח נתיב לשפע של חסד אלוהים על עם ישראל ועל העולם כולו. הלימוד הרבני אומר שעד אירוע עקדת יצחק, חסד אלוהים היה כמעט חסום מפני העולם. אך מעשה הציות של אברהם ומעשה הכניעה הקיצוני של יצחק פתחו נתיב לשפע של חסד אלוהים על עם ישראל, ודרכו להציף את העולם כולו. הקורבן הנאמן של האחד (יצחק) פתח את שערי החסד לרבים.

כפי שראינו, הרעיון שבו אדם אחד חף מפשע מת בעבור חוטאים, ורעיון הכפרה דרך מותו, הוא חלק משמעותי מהתנ"ך ומהברית החדשה. הרעיון

הזה, של איש צדיק שמת במקום חוטאים, מבוסס במחשבה הרבנית זמן רב לפני שנכתבה הברית החדשה. כשאנו קוראים את הברית החדשה מבעד לעדשה רבנית, כל דבר שישוע עושה ואומר מתמלא במשמעות חדשה. אני בטוח שכבר בשלב זה אתם מתחילים להבין עד כמה הברית החדשה היא בעצם יהודית ביסודה.

בסיפור על אברהם ויצחק, יצחק מתפקד כנציג צדיק המציע את חייו במקום האשמים. אף על פי שהוא לא מת בפועל, הוא היה מוכן למות, ואברהם היה מוכן להקריב אותו. לכן, אלוהים קיבל את הקורבן הזה ופתח נתיב לשפע של חסד לדורות הבאים. את אותה צורת חשיבה, אותו סוג של חשיבה רבנית, אנחנו יכולים לראות בברית החדשה ביוחנן יא 49-51: "קִיפָא, שְׁהִיָּה אֶחָד מֵהֶם וְהוּא הִכְהֵן הַגְדוֹל בְּאוֹתָהּ שָׁנָה, אָמַר לָהֶם: 'אֵין אַתֶּם יוֹדְעִים כְּלוּם, אֲף אֵינְכֶם מְבִינִים שְׂפָדָאֵי לָנוּ כִּי אִישׁ אֶחָד יָמוּת בְּעַד הָעָם וְלֹא תֵאבֵד כָּל הָאָמָה כְּלָה'. לֹא מִלְּבֹו אָמַר זֹאת, אֶלָּא שֶׁבְּהִיּוֹתוֹ כְּהֵן גְּדוֹל בְּאוֹתָהּ שָׁנָה הִתְנַבֵּא כִּי יִשְׁוֹעַ עֲתִיד לָמוּת בְּעַד הָאָמָה".

שוב, ההכרזה הזו בבשורת יוחנן אינה מחדשת דבר; היא מהווה הרחבה של רעיון שכבר נמצא בלב היסטוריית הגאולה של עם ישראל: איש צדיק יכול למות בעד רבים, לכפר עליהם ובכך לפתוח נתיב לשפע של חסד אלוהים על העולם כולו. גם כיום יש תנועות חסידיות שחבריהן מאמינים שהרבי שלהם יכול לכפר על חטאי עם ישראל ולעצור את משפט אלוהים עליהם בגלל ההקרבות האישיות שהם עושים בחייהם. על הרעיון הזה ניבא קיפא הכוהן הגדול ביוחנן יא.

המושג התאולוגי הזה נקרא כפרה באמצעות קורבן. מדובר במחשבה קדומה שאומרת שאדם חף מפשע יכול למות במקום האשמים, החוטאים, ובזכות זאת, החוטאים נעשים צדיקים. בשלב זה, דבריו של שאול השליח מקבלים משמעות הרבה יותר עשירה: "אֵת זֶה אֶשָּׂר לֹא יָדַע חֲטָאת עֲשָׂה לְחֲטָאת בְּעַדְנִי, כִּדִּי שָׁאֲנוּ נִלְבַּשׁ אֶת הַצִּדְקָה שֶׁל אֱלֹהִים בּו" (השנייה אל

הקורִינְתִים ה' 21). ישוע, החף מפשע, נטל על עצמו ועל גופו את משקל כל סיפורי חיינו, את כל החטאים והבושה שלנו. ישוע שחרר אותנו מהאשמה ומההשלכות של חטאינו.

רבים מהאנשים בתרבות המערבית של היום מאמינים במה שהם מכנים 'קארמה', כלומר, הרעיון שכל מה שאתם שולחים לעולם הזה חוזר אליכם בצורה כזו או אחרת. ויש אמת בכך שאנחנו קוצרים את מה שאנחנו זורעים. אך רבים מאלה המאמינים בקארמה ובדתות העידן החדש, הולכים מעבר לרעיון המקראי של זריעה וקצירה ומאמינים שאם הם עשו דברים רעים בחיים האלה, הם יחזרו בגלגול הבא כלטאות, נחשים, או יצורים נחותים אחרים. האם לא תתברכו מהידיעה שישוע שבר את הקארמה, שהוא שחרר אתכם מהצורך לחזור בגלגול הבא כאיזה יצור נחות, שהוא שחרר אתכם מההשלכות השליליות של חטאיכם?

חֶסֶד וְשֵׁלוֹם לְכֶם מֵאֵת הַהוֹה וְהָיָה וְיָבֹא, וּמֵאֵת שְׁבַע הָרוּחוֹת
אֲשֶׁר לְפָנַי כְּסֹא, וּמֵאֵת יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ... לְאוֹהֵב אוֹתָנוּ אֲשֶׁר בְּדָמוֹ
שָׁחַר אוֹתָנוּ מִחַטָּאֵינוּ.

(ההתגלות א 4-5, אין הדגשה במקור)

הלוח שלכם נקי. אתם קדושים, חסרי דופי וצדיקים בו, משום שהוא, החף מפשע, מת במקומכם ושפך את דמו בעבורכם. אתם רחוצים; אתם נקיים ועומדים חסרי דופי לפני אלוהים האוהב אתכם. נכון שלפעמים אנחנו סובלים כתוצאה מהמעשים שלנו. לדוגמה, אם אדם בוגד באשתו ואשתו מתגרשת ממנו והוא מנותק מילדיו, זה, כמובן, קושי אמיתי ותוצאה של חטא. אך איני מדבר על כך. אני מדבר על הקשר שלנו עם בוראנו. באמצעות דמו של ישוע, אנו מקובלים ואהובים על ידו. השליח שאול כתב:

כְּשֶׁם שֶׁבָּחַר אוֹתָנוּ בּוֹ בְּטָרֶם הָיִסַּד תַּבִּיל, לְהִיּוֹת קְדוֹשִׁים וּבָלִי
דָּפִי לְפָנָיו בְּאַהֲבָה. הוּא יַעַד אוֹתָנוּ לְהִיּוֹת לוֹ לְבָנִים עַל יְדֵי יֵשׁוּעַ

הַמְּשִׁיחִי, כְּחֶפֶץ רְצוֹנוֹ, לְתַהַלֵּל כְּבוֹד עַל חֶסֶדוֹ אֲשֶׁר הֶעֱנִיק לָנוּ
בְּאַהֲבָה, שֶׁבְּדָמוֹ יֵשׁ לָנוּ הַפְּדוּת, סְלִיחַת הַחַטָּאִים כְּפִי עֲשֶׂר חֶסֶד
הָאֱלֹהִים.

(אפסים א 4-7)

אז בהמשך לדברים שנאמרו עד כה, עקדת יצחק איננה רק מרמזת בצורה נבואית על המוות המכפר של ישוע, היא גם מצביעה על תחייתו. בבראשית כב אנחנו רואים את אברהם רגע לפני שהוא עולה עם יצחק לפסגת הר המוריה, שם הוא מתכנן להקריב אותו. הרגע הזה נראה כרגע של כאב בלתי יתואר. אבל בדיוק לפני שאברהם יוצא לדרכו הוא אומר דבר מה מוזר לנעריו: "שְׁבוּ לָכֶם פֹּה עִם הַחֲמוֹר, וְאַנִּי וְהַנֶּעֱר, נִלְכָּה עַד כֹּה וְנִשְׁתַּחֲוֶה, וְנָשׁוּבָה אֵלֵיכֶם" (בראשית כב 5). איך אברהם, רגע לפני שיקריב את בנו היחיד, מבטיח לנעריו שהם ישובו? אברהם איננו מנסה לשדר כאן אופטימיות. אברהם אומר את המילים האלה מתוך ודאות שאלוהים יקים את יצחק מן המתים. אם כן, לא רק מותו של ישוע מצוי בסיפור על אברהם ויצחק, אלא גם תחייתו.

מִתּוֹךְ אֱמוּנָה הַקָּרִיב אֲבֹרָהּ אֶת יִצְחָק... אֶת יְחִידוֹ... בְּחֶשֶׁבוֹ
בְּלִבּוֹ כִּי הָאֱלֹהִים יָכוֹל לְהָקִים אֲפֵלוֹ מֵעַם הַמֵּתִים; מִשָּׁם,
בְּבַחֲיַנֵּת מִשָּׁל, אֵף קִבֵּל אוֹתוֹ.

(עברים יא 17, 19, אין הדגשה במקור)

האיגרת אל העברים חושפת בבירור שסיפור עקדת יצחק הוא כרמז לתחייתו של ישוע.

דחייתו והתרוממותו של יוסף

אחת הדמויות הצבעוניות ביותר בתנ"ך היא יוסף. כפי שאתם יודעים, יוסף היה בנו המועדף של יעקב. יעקב הכין לו כתונת פסים אלגנטית וצבעונית,

כסמל לאהבתו. הדבר גרם לאחיו לרתוח מזעם כלפיו. אחיו של יוסף בערו מקנאתם ותכננו להיפטר ממנו אחת ולתמיד. הם תכננו להשליכו לבור וכך להרוג אותו, אך שינו את דעתם והחליטו במקום זאת למכור אותו כעבד לישמעאלים. יוסף, בסופו של דבר, מצא את עצמו כעבד במצרים. הבן הזה, שהיה מושא שמחתו של אביו, נדחה על ידי אחיו, נבגד והועמד לגורל אכזרי, כדי שישכח. הסיפור הזה מכין את הקוראים לטרגדיה אכזרית.

אך אף על פי שאחיו של יוסף בגדו בו ונטשו אותו, חסד אלוהים שפע עליו, ואף על פי שהתחיל את דרכו במצרים כעבד, הוא המשיך לטפס בשרשרת הפיקוד עד שהפך ליד ימינו של פרעה המלך. אלוהים השתמש בו כדי להציל את המצרים מרעב במהלך הבצורת שפקדה את מצרים. כל סיפורי יוסף מלווים בפלא והרפתקה, אך סיפור זה במיוחד מתגלה כרמז למשיח ישוע. אחיו של יוסף דחו אותו, אך הוא הפך להיות מושיע מצרים. לאחר מכן, הוא גם הושיע את אחיו.

בדומה ליוסף, גם עמו של ישוע דחה אותו, והוא היה לישועת הגויים. חשבו על זה: לאחר שאחיו של יוסף דחו אותו הוא הציל את המצרים. מאוחר יותר, אחיו הגיעו למצרים לקנות תבואה בגלל הבצורת הכבדה שפקדה את ארצם, כנען. בעודם במצרים, יוסף חשף את עצמו בפניהם והכין להם מקום במצרים. פשוטו כמשמעו, הוא הציל אותם מרעב. זו רמיזה מובהקת למלך ישוע, שבהתחלה עמו, העם היהודי, דמו ובשרו, דחה אותו, אבל הגויים קיבלוהו ואותם הושיע.

שוב, יוסף הציל קודם את מצרים, ורק אחר כך הציל את אחיו (כאשר הגיעו למצרים לקנות תבואה בגלל הבצורת שפקדה את כנען). שימו לב לדפוס הנבואי: קודם יוסף הציל את הגויים (מצרים), ולאחר מכן הציל את אחיו, דמו ובשרו. כך, גם היום, ישוע מושיע את הגויים ברחבי העולם, ולמרות זאת, עיניהם של היהודים, דמו ובשרו, ברובן נשארות עצומות.

הן, אחי, אינני רוצה שיעלם מכם הסוד הזה, פן תהיו חכמים בעיניכם: קהות לב אחזה במדת מה את ישראל, עד אשר יכנס מלוא הגוים. וכך כל ישראל יושע, כמו שכתוב: "ובא מציון גואל וישיב פשע פשע בקב".

(רומים יא 25-26, אין הדגשה במקור)

בדומה לכך, הנביא זכריה כתב על ישועת העם היהודי באחרית הימים: "ושפכתי על בית דָּוִד ועל יושב ירושלים, רוח חן ותחנונים, והביטו אלי את אשר דָּקְרוּ; וסָפְדוּ עָלָיו, כַּמִּסְפָּד על היחיד, והִמָּר עָלָיו כְּהִמָּר על הַבְּכוֹר" (זכריה יב 10).

אם נבחן לעומק את חייו של יוסף במצרים, נראה שכתוצאה מחייו שם, הוא, כאדם עברי, החל להיראות כמצרי. הוא לבש בגדים של מצרי והתאפר ככזה. יוסף כבר לא היה נראה כעברי; הוא נראה כמצרי. כאשר אחיו של יוסף הגיעו למצרים לקנות תבואה ופגשו ביוסף, הוא היה נראה כל כך 'מצרי' שהם כלל לא זיהו אותו. במובן מסוים, גם ישוע היום מוצג כגוי ולא כיהודי, מה שמקשה על העם היהודי לזהות אותו כמשיחם.

אנו רואים זאת בבירור בהרבה ציורים אייקוניים של ישוע באמנות המערבית. בציור המפורסם של לאונרדו דה וינצ'י המתאר את ישוע בסעודה האחרונה, ישוע אינו נראה כלל כיהודי. אין בו כל סממן למוצאו המזרח-תיכוני. ההיפך, הוא מוצג כגבר סקנדינבי בהיר עור עם שיער אדמוני, לבוש חולצה מסוג כלשהו. העם היהודי לא יצליח לזהות את האריסטוקרט הזה ממזרח אירופה כמשיחו. הוא נראה כמו גוי, ללא קשר לתרבות, לשורשים או למסורות של העם היהודי שממנו הוא מגיע.

משום כך, רבים מעמו של ה', מעם ישראל, עם התנ"ך, אינם מסוגלים לראות בישוע את מלך היהודים, משיחם. אך יגיע הזמן שבו גם ישוע המשיח יתגלה בפני אחיו, דמו ובשרו (רומים ט 3-5), בני ישראל, כמו שזהותו האמיתי של יוסף נחשפה לאחר שהסיר את האיפור.

יתרה מכך, אל תשכחו שיוסף מצא את עצמו במצרים משום שאחיו דחו אותו, כך גם הבשורה של ישוע התפשטה לגויים משום שעמו דחה אותו. "הוא בא אל שלו ואלה אשר לו לא קבלו אותו" (יוחנן א 11). לאחר ששאל השליח ראה בחזונו את ישוע, הוא היה משוכנע שאלוהים ישתמש בו כדי לעורר את בני עמו לאמונה במשיח. הוא האמין שהוא המועמד המושלם להביא את בשורת המשיח ישוע לבני עמו היהודים. כך אמר על עצמו: "אם מישהו סבור שייכל לבטח בבשר, אזי אני יותר: נמלתי בהיותי בן שמונת ימים; ממוצא ישראלי אנכי, משיבט בנמיין, עברי מן העברים; אשר לתורה, מפת הפרושים אני" (פיליפים ג 4-5). שאל ראה את עצמו כאדם המושלם לביצוע המשימה הזאת. אך כשהיה בבית המקדש אלוהים דיבר אליו והדריך אותו אחרת.

כאשר חזרתי לירושלים והתפללתי במקדש היתה עלי יד יהוה וראיתי אותו אומר אלי, "הזדרז וצא מהר מירושלים, כי לא יקבלו את עדותך עלי". ואני אמרתי, "אדוני, הרי הם יודעים שאני השלכתי את המאמינים בך לבלא והלקיתים בבתי הכנסת; וכאשר נשפך דם סטפנוס עדך - אף אני עמדתי שם בהספקמה למעשה ושמרתי את הבגדים של הורגיו" אך הוא אמר אלי, "לה, כי אני אשלח אותך הרחק - אל הגוים".

(מעשי השליחים כב 17-21)

שוב, כפי שהיה במקרה של יוסף, אנו רואים את אותו דפוס. שליחו של אלוהים נדחה תחילה על ידי עמו, ובעקבות כך נשלח אל הגויים. לאחר היענותם של הגויים, עמו של ה', עם התנ"ך, בני ישראל, חווים את ישועת ה'. אבותינו בתנ"ך עברו מסעות הרומזים נבואית על המשיח. זו בדיוק הסיבה לכך שבדרך לעמאוס, ישוע לקח את תלמידיו למסע דרך כל התורה, הנביאים והתהילים, והראה להם את עצמו "בכל הכתובים" (לוקס כד 27).

פרטי הסיפורים הללו מגוונים וצבעוניים כמו האבות עצמם. אך מתוך המגוון הזה עולה אחדות מהותית: כולם מעידים עלי. חשבו על הזמן שבו ישוע פנה לספר במדבר, כאשר הזכיר את הסיפור שבו משה הרים את נחש הנחושת אל מול בני ישראל, שעמדו למות כתוצאה מהכשות הנחשים כעונש על חטאיהם. בסיפור המקראי הזה, משה אמר לבני ישראל שאם הם יביטו אל נחש הנחושת, הם יינצלו. גם כאן אנו רואים סוג של נבואה משיחית. ישוע אמר לשומעיו היהודים: "וְכִמּוֹ שֶׁהִגֵּבִיָּה מֹשֶׁה אֶת הַנָּחָשׁ בַּמִּדְבָּר, כִּן צָרִיךְ שְׂיִירֶם בֶּן הָאָדָם לְמַעַן יִהְיֶה חַי עוֹלָם לְכָל הַמֵּאֲמִין בּוֹ" (יוחנן ג 14-15).

ישוע הורם מעל האנשים כשנצלב, כדי שהם יוכלו לראות אותו. הצלב הרומי התנשא לגובה של כשלושה עד ארבעה מטרים, והגבר היהודי הממוצע באותם ימים היה בגובה של כ-1.65 מטר (בדיוק כמוני, מה שגורם לי להרגיש קצת יותר טוב). ישוע הורם מעל האנשים שהיו במקום בעת צליבתו. ישוע גם מורם בכל פעם שבשורתו מופצת בכוח ובאש של רוח הקודש, ובכל מקום שבו בני עמו חיים בקדושה.

אגב נחש הנחושת המורם למען ריפוי הוא סמל עוצמתי שמהדהד עד היום. רבים מאמינים שהסיפור הזה מספר במדבר כא 6-9 הוא המקור לסמל הרפואה המוכר לנו כיום: נחש המלופף על מטה.

כאשר אנו מתחילים להבין טוב יותר את הצללים והדימויים מהתנ"ך שהתממשו בדמותו, מהותו ופועלו של ישוע, אמונתנו מתגברת ואנו פותחים את עצמנו לחוויות עמוקות יותר של כוחו המרפא והמושע.

פרק 3

דם השם

כפי שראינו, לכתבי הקודש יש רבדים רבים של התגלויות ומשמעויות שעליהן למדנו בפרק הראשון מתוך הושע יא 1. המשמעות העמוקה ומלאת הרבדים שניתנה לכתבי הקודש אינה דבר חדש שהחל בברית החדשה. להיפך, כך פועלת הפרשנות הרבנית המסורתית, שבאמצעותה תמיד הבינו יהודים את התנ"ך. למעשה, השיטה מחלקת את הקריאה או ההבנה של התנ"ך לארבעה רבדים.

הרובד הראשון נקרא "פשט", זהו פשוטו של דבר, המשמעות המיועדת של הטקסט. הרובד השני נקרא "רמז", והוא מתייחס למשמעות מרומזת מעבר לפשט, מדובר במשמעות האלגורית או הסמלית שהטקסט מרמז עליה כשקוראים בין השורות. הרובד השלישי נקרא "דרש", זוהי שיטה של פרשנות שמטרתה לחשוף משמעות עמוקה יותר של הקטע תוך בחינת המילים שבטקסט ועיון בפסוקים אחרים בכתבי הקודש שמשתמשים באותן מילים. הרובד הרביעי שמכיל את רמת הפרשנות העמוקה ביותר נקרא "סוד", ושואף למצוא משמעות מיסטית פנימית בתוך הטקסט.

אינני רוצה לסטות מהנושא עם כל זה, אבל אני רק רוצה לחזור ולהדגיש שהאופן שבו מחברי הברית החדשה השתמשו בכתבי הקודש והדרך שבה ייחסו אותם לישוע נכנסים לאותה מסגרת רבנית. בפרק זה, אני רוצה שנתבונן בדימויים ובצללים בתנ"ך שנמצאים מתחת לפני השטח

ומצביעים על ישוע. אלו סיפורים מקראיים רחבי היקף, מלאים בעומק, צבע ומשמעות, שמרמזים על ישוע ומצביעים עליו.

דם בתנ"ך

נתחיל עם המושג "דם" בכתבי הקודש. הסיפור של העם היהודי זורם כנהר שבו גלים של גאולה, חסד ויופי, ותמיד, בכל זאת, היה מחירם הגבוה של גלי הדם. הדם חשוב בתנ"ך, לא משום שהוא מצביע על רגעים של זוועה או אכזריות, אלא פשוט בגלל מהותו.

בספר ויקרא כתוב: "כִּי נֶפֶשׁ הַבָּשָׂר בַּדָּם הוּא, וְאֲנִי נֹתֵתִי לָכֶם עַל הַמִּזְבֵּחַ, לְכַפֵּר עַל נַפְשֹׁתֵיכֶם. כִּי הַדָּם הוּא, בַּנֶּפֶשׁ יִכָּפֵר" (ויקרא יז 11). הדם נמצא במרכז הסיפור של עם ישראל משום שהוא במרכז החיים עצמם, "כִּי נֶפֶשׁ הַבָּשָׂר בַּדָּם הוּא". אפילו לפני שלמדנו על הכוח הייחודי המצוי בדם של ישוע, אחת התובנות המיוחדות הבאות לידי ביטוי בדת היהודית היא ההבנה שכוח החיים או מהותם נמצאים בצורה מוחשית בדם.

אנו נוטים לחשוב שכוח החיים שלנו טמון בלב שלנו. לדוגמה, כאשר לב מפסיק לפעום, אנו מכריזים על אותו אדם כמת. יש מי שחושבים שמהות חיינו היא במוח שלנו, ולכן כאשר אדם נפגע קשות במוחו והמוח מפסיק לתפקד, הצוות הרפואי בדרך כלל מנתק אותו ממכשירי ההחייאה. אבל אלוהים אומר שנפש הבשר היא בדם. חשיבותו של הדם שזורה לאורך כל התנ"ך. עם ישראל נולד כעם כאשר אלוהים גאל אותו ממצרים. ואיך אלוהים גאל את בני ישראל ממצרים? דרך דם השה שמרחו על מזוזות ביתם.

לאחר שאלוהים הוציא את בני ישראל ממצרים באמצעות דם השה והוביל אותם להר סיני, משה עלה לראש ההר ושהה שם ארבעים יום וארבעים לילה. שם משה זוכה להתגלות אלוהים ולבריתו. משה ירד מההר ואסף את כל בני ישראל כדי להעביר להם את דברי אלוהים שדיבר אליו ובתגובה

הם אמרו: "כָּל אֲשֶׁר דָּבַר יְהוָה נַעֲשֶׂה" (שמות יט 8). בשל הרגע ההיסטורי והמרגש הזה, הרגע שבו בני ישראל קיבלו את הברית לקח "מִנֶּשֶׁה אֶת הַדָּם וַיִּזְרֹק עַל הָעָם" (שמות כד 8).

מדוע מסלול הדם לאורך כל התנ"ך הוא משמעותי בכל הקשור לנבואות המשיחיות? כי שיא פועלו של ישוע היה כששפך את דמו למעננו. הדם המוזכר בתנ"ך מצביע על ישוע ועוזר לנו להבין מי הוא ומה הוא עשה למעננו.

בעוד שסיפור הגאולה התנ"כי שעסק בדם ממשיך להיחשף ולהתקדם לעבר שיא בלתי נמנע, משה מלמד את בני ישראל על מועדי ה' שיש לקיים כדי לכבדו. אלוהים נתן לעם מועדים מסוימים שעל פיהם ייבנו חיי קהילת ה'. בין המועדים הללו, היום הקדוש ביותר הוא יום כיפור. בספר ויקרא טז, אלוהים נתן למשה הנחיות מדויקות בנוגע לקיום יום כיפור. הכוהן היה צריך לקחת את דם הפֶּר והעז אל המקום הקדוש ביותר עלי אדמות, אל קודש הקודשים, שנמצא במשכן (שמאחר יותר התפתח להיות בית המקדש הקבוע בירושלים).

בתוך קודש הקודשים נמצא ארון הברית, ובתוך ארון הברית היו עשרת הדיברות. ביום כיפור, לקח הכוהן הגדול את דם הפֶּר והעז, הביא אותו אל קודש הקודשים והזה אותו על כפורת ארון הברית, שמכונה גם "כס הרחמים". כאשר אלוהים ראה את דם החיה התמימה על כפורת ארון הברית, הוא סלח לחטאי בני ישראל. "כִּי נִפְשׁ הַבָּשָׂר בַּדָּם הוּא" וזאת כדי "לְכַפֵּר עַל נַפְשֹׁתֵיכֶם" (ויקרא יז 11).

אתם מבינים למה ישוע היה צריך למות על הצלב ולשפוך את דמו? מדוע היה כל כך חשוב שהחנית תדקור את צידו ושדמו יישפך? הדם חשוב כדי שנוכל לקבל כפרה על חטאינו. התנ"ך מבהיר זאת דרך דם שה הפסח, דרך הדם שמשח "זרק" על עם ישראל למרגלות הר סיני ודרך הדם שהזה הכוהן הגדול על כפורת ארון הברית ביום כיפור. הדרך היחידה שדרכה

מקבל האדם גישה לאלוהים היא דרך הדם שנשפך. על הצלב, חף מפשע אחד מסר את נפשו, שפך את דמו ומת במקום האשמים, החוטאים. כל הקורבנות בתנ"ך, כל הדם שנשפך, היו צל למה שישוע עשה על הצלב.

הצורך במתווך

לא רק הקורבן עצמו היה חשוב. גם זה שהקריב אותו והמקום שעליו הוקרב חשובים לא פחות. כבר ממש מההתחלה, היה צורך בכוהן ובמתווך כדי לעבור תהליך של סליחה ופיוס עם אלוהים. בני ישראל היו חייבים להקריב את הקורבנות שלהם באמצעות הכוהן כדי להבטיח שהקורבנות שלהם יתקבלו. רעיון זה מתואר לראשונה בתורה דרך אברהם, שהציע את מעשרו דרך הכוהן מלכיצדק (בראשית יד 20) וגם כאשר בני ישראל קיבלו את התורה והיו חייבים להציג את קורבנותיהם דרך הכהונה. מישהו מבני ישראל שרצה להקריב קורבן יכול היה לעשות זאת רק באמצעות הכוהנים שאלוהים מינה לתפקיד.

אנו רואים איך ישוע מילא את תפקיד הכהונה המסתורי של מלכיצדק ושל כהונת הלוויים. על מלכיצדק מספר לנו הכתוב שהוא היה "בְּלֹא אָב, בְּלֹא אִם, בְּלֹא צִיּוֹן יוֹחֲסִין, אֵין תַּחֲלָה לְיָמָיו וְגַם לֹא סוֹף לְחַיָּיו, וּבְהִיּוֹתוֹ דּוֹמָה לְבֶן הָאֱלֹהִים הוּא נִשְׁאָר כִּהְיֶה לְתָמִיד" (עברים ז 3). במילים אחרות, הוא היה צל של המשיח.

באיגרת אל העברים פרקים ו-י אנחנו קוראים על הכהונה ועל תפקידו של ישוע כמחליפה ומקיימה. התורה מבהירה ללא ספק שבני האדם יכולים לגשת אל הבורא רק דרך כוהן ומתווך. בברית החדשה נאמר בעניין זה: "הֵן אֶחָד הָאֱלֹהִים, וְאֶחָד הַמִּתְוַךְ בֵּין אֱלֹהִים לְבְנֵי אָדָם - הָאָדָם הַמְּשִׁיחַ יֵשׁוּעַ" (הראשונה אל טימותיאוס ב 5). ישוע היה לנו כקורבן וככוהן, מתווך.

לָכֵן, אֲחִי, מִכֵּין שֵׁשׁ לָנוּ בְּטָחוֹן לְהִכָּנֵס אֶל הַקֹּדֶשׁ בְּדָם יֵשׁוּעַ,
בְּדֶרֶךְ הַחֲדָשָׁה וְחַיָּה אֲשֶׁר הוּא חָנֵן לָנוּ דֶּרֶךְ הַפְּרָכָת, שֶׁהִיא בְּשָׂרוֹ,

וּבְהִיּוֹת לָנוּ כִּהֵן גָּדוֹל עַל בֵּית אֱלֹהִים, נִתְקַרְבָּה נָא בְּלִבְבִּי שְׁלָם
וּבְמִלּוֹא וְדָאוֹת תִּזְמֹנָה.

(עברים י 19-22)

אלוהים הורה לבני ישראל לבנות משכן. מסביב למשכן היו קירות. הייתה רק דרך אחת, דלת אחת להיכנס למשכן שבו שכנה נוכחות ה'. אי אפשר היה להיכנס מכל כיוון אחר, רק דרך הדלת האחת והיחידה. בדומה לכך, ישוע אמר על עצמו: "אֲנִי הַשַּׁעַר. אִישׁ אִם יִכְנס דֶּרֶךְִי - יִנָּשֵׁעַ" (יוחנן י 9).

שוב, אם אנשים רצו לפגוש את אלוהים, הם היו חייבים להגיע אל המשכן ולהיכנס רק דרך הדלת היחידה שלו. הם היו צריכים להציג לאלוהים את הקורבן שלהם דרך הכוהן, ונדרשו להקריב קורבן דם. ישוע בפועל הגשים את כל הצללים הללו.

בתחילת שירותו, ישוע בלבב והכעיס את המנהיגים הדתיים כשאמר: "הֲרִסוּ אֶת הַהִיכָל הַזֶּה וּבְשָׁלוֹשָׁה יָמִים אֶקִּים אוֹתוֹ". בתגובה לדבריו, הם ענו: "אַרְבָּעִים וְשֵׁשׁ שָׁנִים נִבְנָה הַהִיכָל הַזֶּה וְאַתָּה בְּשָׁלוֹשָׁה יָמִים תִּקְּמֶם אוֹתוֹ?" אָךְ הוּא דִּבֶּר עַל הִיכָל גּוֹפִי" (יוחנן ב 19-21). ישוע הבהיר להם שלא תישאר אבן על אבן מהמקדש הזה:

כִּיִּן שְׂכַמָּה מֵהֶם דִּבְרוּ עַל הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁהוּא מְהֻדָּר בְּאַבְנִים יְפוֹת
וּבְמִתְנוֹת, אָמַר: "הַדִּבְרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אַתֶּם רוֹאִים, הֵנָּה יָמִים
בָּאִים וְלֹא תִשָּׂאֵר אֶבֶן עַל אֶבֶן אֲשֶׁר לֹא תִפֹּל אֶרְצָה".

(לוקס כא 5-6)

בסוף שירותו, כאשר ישוע עמד למשפט בפני הכוהן הגדול, הוטחה בפניו האשמה זאת והוא הותקף:

הוֹלִיכוּ אֶת יֵשׁוּעַ אֶל הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל וְשָׁם נִקְהְלוּ כָּל רֵאשֵׁי הַכֹּהֲנִים
וְהַזִּקְנִים וְהַסּוֹפְרִים... אוֹתָהּ שָׁעָה חִפְּשׁוּ רֵאשֵׁי הַכֹּהֲנִים וְכָל

הַסִּנְהֶדְרִין עֲדוּת נִגְדַּד יִשׁוּעַ כְּדֵי לְהַמִּית אוֹתוֹ וְלֹא מִצְאוּ... קָמוּ
אֲחֵדִים וְהַעֲדוּ נִגְדּוֹ דְּבַר שֶׁקֶר בְּאֶמְרָם: "אֲנַחְנוּ שְׂמַעְנוּ אוֹתוֹ
אוֹמֵר 'אֲנִי אֶהְיֶה אֶת הַהִיכָל הַזֶּה שֶׁנַּעֲשֶׂה בְיָדֵי אָדָם וּבְשִׁלוּשָׁה
יָמִים אַבְנָה אַחֵר שְׂאִינָנוּ מַעֲשֶׂה יְדֵי אָדָם'".

(מרקוס יד 53, 55, 57-58)

הממסד הדתי באותם ימים לא הבין שישוע דיבר על גופו שלו שיהפוך למקדש. ישוע הפך להיות "המקום". הוא הפך לאחד שדרכו אנו חייבים לעבור אם אנו רוצים לקיים קשר עם אבינו שבשמיים. כשם שבני ישראל הגיעו לבית המקדש שנהרס לפני כאלפיים שנה, כך גם עלינו להגיע אל האחד שהוא המקדש, לא מקדש עשוי לבנים ואבן, כדי לקיים קשר עם ה'. אנו קוראים בבשורת מתי שכאשר ישוע מת על הצלב, פרוכת המקדש נקרעה לשניים. פרוכת זאת הפרידה בין הקודש לקודש הקודשים, המקום שבו שכנה נוכחות אלוהים המוחשית.

יִשׁוּעַ צָעַק שׁוֹב בְּקוֹל גָּדוֹל וַנִּפַּח אֶת רוּחוֹ. וְהִנֵּה נִקְרָעָה פִּרְכַּת
הַמִּקְדָּשׁ לִשְׁתֵּי חֲצָיִם, מִלְּמַעְלָה עַד לְמַטָּה; הָאֶרֶץ רָעָדָה, הַסֵּלָעִים
נִבְקָעוּ.

(מתי כז 50-51)

התרחשות יוצאת דופן זאת חשפה בפנינו שלא עוד בית המקדש, העשוי אבן, הוא הדרך שדרכה האדם מקבל גישה לה', המשיח ישוע הוא הדרך.

לְכוּ, אַחֵי, מִפִּינֵי שֵׁשׁ לָנוּ בְּטָחוֹן לְהַכְנִס אֶל הַקִּדְשׁ בְּדָם יִשׁוּעַ,
בְּדֶרֶךְ חֲדָשָׁה וְחִיָּה אֲשֶׁר הוּא חָנּוּךְ לָנוּ דֶּרֶךְ הַפִּרְכָּת, שֶׁהִיא בְּשִׁרּוֹ,
וּבְהִיּוֹת לָנוּ כִּהֵּן גָּדוֹל עַל בֵּית אֱלֹהִים, נִתְקַרְבָּה נָא בְּלִבְבְּךָ שָׁלֹם
וּבְמִלּוֹא וְדֹאוֹת תִּאֱמֹנָה.

(עברים י 19-22)

ישוע ייחודי, ולא נפריז גם אם נדבר על זה בלי סוף. אנו חיים בחברה שמפעילה על המאמינים לחץ עצום להיצמד לנורמות חברתיות של תקינות פוליטית שמדגישות ש"כל הדרכים מובילות לאלוהים" ושאינ לנו זכות לעודד אחרים להאמין בישוע. "האמונה שלך אינה טובה משלי", הם טוענים. "הדרך שלך דומה לשלי, אתה פשוט לוקח מסלול אחר". אף על פי שהמחשבה הזאת נחשבת לתקינה פוליטית וגם למנומסת ומכבדת, היא טעות ואיננה עולה בקנה אחד עם כתבי הקודש. כתבי הקודש מלמדים אותנו על אלוהים אחד שגילה את עצמו לבני עמו בדרך מאוד מיוחדת. הסיפור של אלוהי ישראל האחד והיחיד מגיע לשיאו הצפוי, בדיוק מדהים, בדמותו של ישוע.

כשמבינים איך ישוע הגשים את נבואות המשיח ואת טענותיו להיותו הדרך היחידה לישועה בצורה כל כך ברורה וישירה, אי אפשר לנקוט בעמדה הטוענת: "ישוע הוא טוב בשבילי, אבל אני כן מכבד דרכים אחרות של דתות אחרות". אתם צריכים לדעת שישוע הוא הדרך היחידה, או שהוא אינו דרך בכלל. שהוא המושיע של כולם, או שהוא אינו המושיע של איש. ישוע טען שהוא הדרך, האמת והחיים. ק.ס. לואיס אמר שישוע הוא שקרן, משוגע או אדון. אתם מבינים? ישוע אמר: "אֵין אִישׁ בָּא אֶל הָאֵב אֶלָּא דִּרְכִּי" (יוחנן יד 6), אז או שהוא שיקר במודע לשומעיו או שהיה משוגע (כמו אלה שמאושפזים בבתי חולים פסיכיאטריים שחושבים שהם המשיח אבל הם לא), או שבאמת היה מי שאמר שהוא - המשיח; ושאיש לא יוכל לבוא אל האב, אלא דרכו.

נבואות המשיח מחזקות את בסיס אמונתנו. לכן בחברה שבמופגן טוענת שלכל אחד יש את הדרך שלו לאלוהים ושעלינו, המאמינים, להפסיק לעודד אנשים להאמין במשיח ישוע, אנחנו אומרים בנחרצות, "לא!"

פרק 4

ייעודו של עם ישראל מתגשם

בבשורת יוחנן יג 18 ישוע מצטט מתהילים מא 10 ואומר: "אֹכֵל לֶחֶמִי; הַגִּדִיל עָלַי עֶקֶב". ישוע הפנה את תשומת לב השומעים לכך שיהודה עומד לבגוד בו. המילים שהוא ציטט היו מוכרות לשומעיו - הם הכירו אותן ממזמורי התהילים. דוד המלך היה הראשון שאמר את המילים שישוע ציטט אחרי שנבגד בעצמו. סביר להניח שדוד לא חשב על ישוע כשכתב את המזמור ולא התכוון לחזות שאחד מחבריו של ישוע יבגוד בו בעתיד. מדוע, אם כך, התלמיד היהודי יוחנן לקח את המזמור של דוד, ייחס אותו לישוע וטען שהוא קיים אותו?

כדי להבין את הדילמה הזו, עלינו לחזור לצורת החשיבה של היהודים בתקופתו של ישוע. מחברי הברית החדשה, למשל, לא ניגשו לכתבי הקודש עם המחשבה שמדובר בספר חד־ממדי, ללא רבדים. הם לא טענו שישוע הגשים תחזית עתידית כלשהי, אלא שהוא הגשים את ייעודו של עם ישראל דרך חייו ופועלו. אותם דברים שקרו לעם ישראל במהלך ההיסטוריה, קרו לישוע במהלך חייו. אירועי חייו של ישוע, כנציג האלוהי של ישראל, שיקפו את אותם דברים שעבר עם ישראל ועברו מנהיגי המפתח שלו במהלך ההיסטוריה.

כאמור, כאשר מחברי הברית החדשה מבהירים שישוע "הגשים" פסוקים רבים בתנ"ך, הם אינם בהכרח מציינים שישוע קיים נבואה, אלא שהוא מילא

את סיפורו של עם ישראל במשמעות. משום כך כאשר ישוע היה בדרכו לעמאוס (לוקס כד) עם שני תלמידיו המאוכזבים שעדיין לא זיהו אותו, הוא אמר: "הוֹי חֲסֵרֵי דַעַת וְכֹבְדֵי לֵב מִהֶאֱמִין בְּכֹל אֲשֶׁר דִּבְּרוּ הַנְּבִיאִים!... צִרְיֹן שְׂיִתְקִיָּם כָּל הַכְּתוּב עָלַי בְּתוֹרַת מֹשֶׁה וּבְנְבִיאִים וּבְתִהִלִּים". אֲזַי פָּתַח אֶת לְבָבָם לְהַבִּין אֶת הַכְּתוּבִים" (פס' 25, 44-45). האמת על המשיח כבר הופיעה בטקסט, אך היה צריך לחשוף אותה. ישוע לקח את תלמידיו למסע מדהים דרך התנ"ך ופתח בפניהם את הסודות הנסתרים של כתבי הקודש. עמוק מתחת לפני השטח של כתבי הקודש היו קבורות נבואות שהצביעו על ישוע, אך הן לא נחשבו לנבואות משיחיות בזמן שנכתבו. זו הסיבה שישוע היה צריך להראות לתלמידיו כיצד אירועים רבים שהתרחשו בתנ"ך ובחייהם של הנביאים למעשה רמזו על חייו ופועלו. במעשי השליחים ח 30-33 אנו קוראים על הסריס האתיופי, שר בחצרה של קַנְדָק, מלכת האתיופים, קורא מדבריו היפים אך הכואבים של הנביא ישעיהו:

כְּשֶׁה לְטֹבַח יוֹבֵל וְכָרְחַל לִפְנֵי גִזְזִיָּה נֶאֱלָמָה, וְלֹא יִפְתַּח פִּיו. מַעֲצָר
וּמִמְשָׁפֶט לָקַח וְאֵת דֹּרוֹ מִי יִשׁוּחַ, כִּי נִגְזַר מֵאֲרָץ חֵיִים.

(מעשי השליחים ח 30-33)

סריסים בתורה נחשבו טמאים לצורך עבודה פולחנית שכן התורה אוסרת במפורש על גברים להסיר או לעוות את איברי מינם. בתקופה העתיקה היו גברים שעברו סירוס, לעיתים מרצון ולעיתים בכפייה, כדי שיוכלו לשרת בחצר המלכה ובכך להבטיח שלא יכפו עליה להביא לעולם יורש לא מתוכנן. זו הייתה הדרך להגן על הכתר. אנשים שעברו הליך כזה נחשבו לטמאים ולא יכלו לשרת במקומות קדושים. אך הסריס האתיופי היה אדם ירא ה', שעבד את אלוהי העברים האמיתיים, ורצה להבין את האמת מאחורי מילותיו של הנביא ישעיהו.

בשעה שהסריס האתיופי היה עסוק במחשבותיו, שלח אליו אלוהים באופן על-טבעי את פיליפוס. אלוהים הוציא את פיליפוס משיאה של התעוררות המונית של שחרור ורפואה, והכול למען האיש הנידח הזה, שנסע בדרך מדברית מבודדת וחשוכה. פיליפוס שאל את האיש: "הֲאֵם אַתָּה מִבֵּין מֶה שְׁאַתָּה קוֹרֵא?" והוא השיב, "וְאַיִךְ אוֹכֵל אִם לֹא יִדְרִיךְ אוֹתִי אִישׁ?" תגובה זאת צריכה להזכיר לנו שהתגלותו של ישוע בכתבי הקודש איננה תמיד ברורה ומובנת לכל מי שקורא בהם. גם אנחנו, כמו הסריס הזה, זקוקים להנחיה ולמישהו שיעזור לנו לחשוף את סודות הטקסט. גם אנחנו, בשלב כזה או אחר, זקוקים למישהו כמו פיליפוס שיעזור לנו להבין את המשמעות העמוקה של הטקסט. זוהי התקווה שלי שבבילכם בעודכם קוראים בכתבי הקודש, שגם אתם תרגישו איך כתבי הקודש נפתחים בפניכם.

נבואה טיפולוגית

עכשיו נלמד על המושג "נבואה טיפולוגית". נבואה טיפולוגית היא נבואה שכבר התממשה במהלך ההיסטוריה, ולאחר מכן מתממשת שוב בצורה מוגברת יותר. הדבר דומה לאישה בהיריון עם צירים קלים שעות לפני שהיא מרגישה את עוצמת הכאב המוגברת של חבלי הלידה. תהליך הלידה אומנם החל עם הציר הראשון, הכאב הראשון, אבל לא הסתיים שם. הכאבים חזרו על עצמם והתגברו. נבואות טיפולוגיות אינן מתממשות רק פעם אחת, הן מתממשות שוב ושוב, עד שבסוף מתקיימות בדמותו של המלך ישוע ובפועלו. בישיעה ז 14 נאמר לנו: "לָכֵן יִתֵּן אֲדֹנָי הוּא, לָכֵם אוֹת. הִנֵּה הָעֵלְמָה, הָרָה וְיִלְדֶת בֵּן, וְקָרָאת שְׁמוֹ, עֲמָנוּ אֵל".

המסורת הרבנית טוענת שהפסוק הזה אינו מתייחס לישוע אלא לבן של ישעיהו עצמו. (מקורות מסורתיים אחרים טוענים שהנבואה הזו חזתה את לידת חזקיהו, בנו של אחז, מלך ישראל). כך או כך, בשני המקרים הללו, על פי המסורת הרבנית האירוע מיישעה ז 14 הוא אירוע שכבר התממש. מתי מצטט את ישעיה ז 14 (מתי א 23) וטוען שהעלמה (מרים) הרתה

וילדה לנו בן (ישוע), שנקרא עֲמֻנּוּאֵל, שפירושו "אלוהים איתנו", ושאיורו זה הוא התגשמות מילותיו של ישעיהו. במילים אחרות, למרות שמתי מודע לכך שישעיהו 14 כבר התממש דרך לידת בנו של ישעיהו או בנו של אחז, המימוש האולטימטיבי של הפסוק הזה הוא בלידתו ודמותו של המשיח ישוע.

לישעיהו ולאחז היו בנים, זוהי עובדה. נבואות טיפולוגיות אינן מכחישות שנבואות מסוימות כבר התממשו היסטורית באופן שניתן לראות, אלא שהן עדיין לא התממשו במלואן, במובן העמוק ביותר שלהן. מחברי הברית החדשה מצהירים כי הנבואות הטיפולוגיות הללו הגיעו לשיא מימושן בישוע המשיח. אברהם, אבי המאמינים והאיש שהובטח לו בן, הוא דוגמה נוספת לכך:

וַיֵּרָא אֵלָיו יְהוָה, בְּאֵלֵי מֶמְרָא; וְהוּא יָשָׁב פֶּתַח הָאֵהָל, כְּחֹם הַיּוֹם... וַיֹּאמֶר, "שׁוּב אָשׁוּב אֵלַיךָ כָּעֵת חַיָּה, וְהָיָה בִּי, לְשָׂרָה אֲשֶׁתְּךָ"; וְשָׂרָה שָׁמַעַת פֶּתַח הָאֵהָל, וְהוּא אַחֲרָיו. וַאֲבָרְהָם וְשָׂרָה זָקְנִים, בָּאִים בְּיָמִים; חָדַל לִהְיוֹת לְשָׂרָה, אֶרֶץ כְּנָעִים. וַתִּצְחַק שָׂרָה, בְּקִרְבָּהּ לֵאמֹר: "אַחֲרֵי בְלָתִי הָיְתָה לִי עֵדֻנָּה, וְאֲדֹנִי זָקֵן". וַיֹּאמֶר יְהוָה, אֶל אַבְרָהָם: "לָמָּה זֶה צִחַקְךָ שָׂרָה לֵאמֹר, הָאֵף אֲמָנָם אֵלֶּךָ וְאֲנִי זָקְנָתִי. הִיפֹלֵא מִיְּהוָה, דָּבָר; לְמוֹעֵד אָשׁוּב אֵלַיךָ, כָּעֵת חַיָּה וּלְשָׂרָה בִּי".

(בראשית יח 1, 10-14)

חשבו איך נולד יצחק, בנו של אברהם. הוא נולד בצורה על-טבעית, נולד לאישה בת תשעים ולבעלה בן המאה. גילה של שרה כבר מזמן עבר את גיל הפוריות, וביוולוגית כבר לא יכלה להרות. אבל באופן על-טבעי היא מביאה ילד לעולם, את בנה יצחק. נבואת אלוהים לאברהם ולשרה התגשמה עם לידתו העל-טבעית של יצחק. (נושא זה יידון בהרחבה בפרק השביעי.)

הדפוס הטיפולוגי הזה של לידה על-טבעית מגיע לשיאו בלידתו של ישוע, שנולד בדרך העל-טבעית הקיצונית ביותר. בתולה נתנה לו חיים. כתבי הקודש רומזים לנו דרך לידתו המופלאה של יצחק מאימו המבוגרת, שכבר לא יכלה להרות באופן טבעי, על המשיח ישוע, שנולד בדרך העל-טבעית הקיצונית ביותר - דרך בתולה!

דוגמה נוספת לנבואה טיפולוגית מופיעה בספר דניאל יא 31. שם דניאל מדבר על צורר המשיח, השיקוץ המשומם, שיקום נגד המשיח ומלכות השמיים. דניאל אומר: "וְזָרְעִים, מִמֶּנּוּ יַעֲמָדוּ; וְחָלְלוּ הַמִּקְדָּשׁ הַמְּעוֹז, וְהִסְרִיחוּ הַתֵּבָיִד, וְנִתְּנָה, הַשִּׁקּוֹץ מִשְׁמִים" (דניאל יא 31, אין הדגשה במקור; ראו גם דניאל ט 27). ישוע משתמש בביטוי "השיקוץ המשומם" במתי כד 15 כאשר הוא מדבר על שיבתו "לֵכֶן כִּאֲשֶׁר תֵּרְאוּ אֶת הַשִּׁקּוֹץ הַמְּשֻׁמָּם, כִּנְאָמַר בְּפִי דָנִיֵּאל הַנְּבִיא" (אין הדגשה במקור).

וגם כאן המסורת הרבנית טוענת שנבואה זו מדניאל על "השיקוץ המשומם" התממשה בערך שבע מאות שנה לאחר נבואת דניאל עם דמותו של אנטיוכוס אפיפנס. בסביבות 168 לפנה"ס, אנטיוכוס הרביעי נכנס למקדש אלוהים בירושלים וחילל אותו כשהקריב חזיר, החיה הטמאה ביותר על פני כדור הארץ, לאל הפגאני זאוס. היהדות המסורתית מלמדת שהמעשה הזה היה אותו "שיקוץ משומם", וזה אכן היה! אל **פגאני** קיבל כבוד, שבח וקורבן בבית המקדש היהודי.

אז מדוע ישוע אומר שעוד לפני שהוא יחזור אירוע "השיקוץ המשומם" שעליו דיבר דניאל יתרחש?

הנבואה אומנם התממשה באירוע היסטורי קודם, אבל המשמעות המלאה שלה התממשה במלואה. מימושה הראשוני התרחש כאשר אנטיוכוס אפיפנס חילל את בית המקדש, ומימושה הסופי באחרית הימים יתרחש כאשר צורר המשיח יצליח לייסד דת עולמית מזויפת על פני האדמות.

אלוהים הרי בסוף יתערב וישפוט את צורר המשיח, ואש אלוהים תכלה את הרע מעל פני האדמה. אנחנו שוב רואים שנבואה טיפולוגית היא נבואה שהתממשה לפני שישוע הגיע, במקרה הזה עם אנטיוכוס אפיפנס (שמשמעות שמו היא "אלוהים מתגלה"¹), אך היא תתממש שוב בייעודה הסופי כאשר צורר המשיח ייצור דת עולמית מזויפת, את השיקוץ המשומם לפני חזרתו של ישוע.

לימוד זה אמור להכין אתכם לשלב שבו תצטרכו לצטט נבואה משיחית לאדם דתי, והוא בתגובה יענה לכם: "אולי הברית החדשה אומרת שישוע הגשים את הפסוק הזה, אבל אם תסתכלו בכתבי הקודש, תראו שהפסוק שאתם מדברים עליו מדבר על משהו אחר". יש הטוענים נגדו ומאשימים אותנו שאנחנו משתמשים בפסוקים שבמקור היו בעלי משמעות מסוימת, ומיישמים אותם על ישוע מחוץ להקשר של הטקסט. "זו אינה דרך נכונה להתבונן בכתבי הקודש", הם יאמרו.

התגובה שלי להאשמה זאת היא שהשימוש בכתבי הקודש הוא מדויק ונכון, כי אני בטוח שמחברי הברית החדשה כתבו את מה שכתבו בהשראת רוח הקודש: "וְזֹאת דְּעוֹ רֵאשׁוֹנָה, שְׁכָל נְבוֹאָת הַמִּקְרָא אֵינָה עֲנִין שֶׁל פִּירוּשׁ אִישׁ, כִּי מַעֲוֹלָם לֹא יֵצֵא נְבוֹאָה עַל פִּי רֵצוֹן הָאָדָם, אֶלָּא רוּחַ הַקֹּדֶשׁ הַנִּיָּעָה בְּנִי אָדָם לְדַבֵּר מִטַּעַם אֱלֹהִים" (איגרת פטרוס השנייה א 20-21). ישוע הוא המשיח, ואנחנו יכולים וצריכים להשתמש בכתבי הקודש כדי להצביע עליו בביטחון מלא ובידיעה שאנחנו משתמשים בכתובים בצורה נכונה ומדויקת. מטרת הכתובים, אהובים, הייתה תמיד להביא אותנו אליו!

עמנואל

בדרכנו לסיום פרק זה, בואו נמשיך להרחיב על ישעיה ז 14: "יִקְרָאת שְׁמוֹ, עֲמָנוּ אֵל". שפירושו "אלוהים עימנו". המשמעות המלאה של המונח "אלוהים עימנו" מתגלה בחיינו בכל יום. המילים החיות והנושמות הללו,

למרות משמעותן העמוקה בעבר, אינן רק נחלת העבר. הן גם לא רק נחלת העתיד, אף שיש להן השלכות עמוקות לעתיד. המילים האלה חושפות את האלוהים שנמצא כאן עכשיו בשבילנו.

רבים עדיין מחפשים את אלוהים "אי שם בחוץ", במחשבה שאם נוכל להסתכל מספיק רחוק לחלל, נוכל להתחבר אליו. אבל האמת היא, שאלוהים כבר כאן. הבעיה היא איננה שאלוהים כה רחוק שאיננו יכולים להגיע אליו, אלא שאלוהים כה קרוב שאנחנו לפעמים מפחדים או גאים מדי ומונעים ממנו להיכנס! "עמנואל" איננו תקוע עוד בעבר ואינו כבול לאיזשהו עתיד מרוחק. אלוהים שמתגלה דרך ישוע נמצא איתנו כאן, בהווה. לאחר שישוע עלה לשמיים, הוא שלח את רוח הקודש, נשמת שדי, אלוהים.

וְאֲנִי אֶבְקֶשׁ מִהָאֵב וְיִתֵּן לָכֶם מִנְחָם אַחֵר שִׁיְהִי עִמָּכֶם לְעוֹלָם...
הַמִּנְחָם, רוּחַ הַקֹּדֶשׁ שֶׁהָאֵב יִשְׁלַח לָכֶם בְּשָׁמִי, הוּא יִלְמַד אֶתְכֶם
הַכֹּל וְיִזְכִּיר לָכֶם כֹּל מִה שֶׁאֲנִי אֶמְרָתִי לָכֶם. שְׁלוֹם אֲנִי מִשְׁאִיר
לָכֶם, אֶת שְׁלוֹמִי אֲנִי נוֹתֵן לָכֶם; לֹא כְדֶרֶךְ שֶׁהָעוֹלָם נוֹתֵן אֲנִי נוֹתֵן
לָכֶם. אֵל נָא יַחַת לְבַבְכֶם וְאֵל יִירָא.

(יוחנן יד 16, 26-27)

אָבֵל הוּא, אֲשֶׁר הוּא רוּחַ הָאֱמֶת, כְּשֶׁיָּבוֹא יְדַרֵּךְ אֶתְכֶם אֵל כָּל
הָאֱמֶת, כִּי לֹא יְדַבֵּר מֵעַצְמוֹ, אֲלָא אֶת אֲשֶׁר הוּא שׁוֹמֵעַ יְדַבֵּר וְאֶת
הַבָּאוֹת יוֹדִיעַ לָכֶם. הוּא יְכַבְּדֵנִי כִּי מִשְׁלִי יִקַּח וְיֹדִיעַ לָכֶם. כֹּל
אֲשֶׁר לֵאבִי שִׁנָּה לִּי, עַל כֵּן אֶמְרָתִי כִּי מִשְׁלִי יִקַּח וְיֹדִיעַ לָכֶם.

(יוחנן טז 13-15)

רוח זו נמצאת כאן איתנו עלי אדמות. משום כך ישוע אמר: "הִנֵּה אֶתְכֶם
אֲנִי כָל הַיָּמִים עַד קֵץ הָעוֹלָם..." "כִּי יְהוֹה אֱלֹהֵיךָ, הוּא הַהֵלֶךְ עִמָּךְ לֹא יִרְפֶּךָ,
וְלֹא יַעֲזֹבְךָ" (מתי כח 20; דברים לא 6). הוא היה בחיינו ועודו איתנו וממשיך

לומר: "הִנְנִי עֹמֵד לְיַד הַדֶּלֶת וְדוֹפֵק. אִישׁ כִּי יִשְׁמָע אֶת קוֹלִי וַיִּפְתַּח אֶת הַדֶּלֶת, אֶפְנֶס אֵלָיו וְאֶסָּעֵד אִתּוֹ וְהוּא אִתִּי" (ההתגלות ג 20).

אם אתם מרגישים חרדה ולחץ מהעומס בחיים שסוגר עליכם, אולי ממערכות היחסים השונות בחייכם וסתם בגלל הנסיבות, אני רוצה לומר לכם, אהובים, אלוהים כאן! ישוע רוצה לחזק אתכם גם במציאות הזו! משום כך אמר גם דוד: "גַּם כִּי אֶלֶךְ בְּגִיַּא צְלָמוֹת, לֹא אֵירָא רָע כִּי אֶתֶּה עִמָּדִי" (תהילים כג 4). לפעמים אנחנו מרגישים שאנחנו מגששים באפלה, אבל אני רוצה לבקש מכם להכריז את האמת הפשוטה הזו יחד איתי: "אלוהים כאן".

העובדה שאלוהים כאן איננה מבטיחה שהחיים יהיו קלים. משמעות הדבר היא, שככל שניישם את אותה נוכחות אלוהים בחיינו, ככל שניתן תוקף לנוכחותו ונבטח בו באהבה, נעמיק את שורשי נפשנו באדמת רוח הקודש. אנחנו מתחזקים, נרגעים ושמחים יותר כאשר נפשנו מושרשת עמוק בנוכחות אלוהים ובקרבנותו.

נוסף לידע שצברנו על ישוע ועל כל הדרכים שבהן הוא הגשים את נבואות הכתובים, אנו זקוקים להתגלות על האחד שעליו ניבא ישעיהו - על עמנואל, אלוהים איתנו.

הבן שעליו ניבא ישעיהו, אלוהים כאן עלי אדמות, נולד! כעת הוא זמין לכל אחד מאיתנו. ישוע דופק על דלת ליבנו. אם נפתח את הדלת וניתן לו להיכנס, נבין במלואה את המשמעות של "עמנואל".

עשו איתי תרגיל פשוט במטרה להעיר את נוכחות אלוהים בקרבכם: הניחו את ידכם על הלב ואמרו בקול: "אלוהים כאן. ה', אתה איתי ובתוכי". מרגישים את זה? רוח הקודש מתעוררת בכם, אלוהים כאן בשבילכם.

פרק 5

אל רב־ממדי

שוע אומר לנו ביוחנן ג 16 את מה שמוכר לרובנו: "כִּי כֹה אָהֵב אֱלֹהִים אֶת הָעוֹלָם עַד כִּי נָתַן אֶת בְּנוֹ יְחִידוֹ לְמַעַן לֹא יָאֲבֹד כָּל הַמַּאֲמִין בּוֹ, אֲלֵא יִנָּחַל חַיֵּי עוֹלָם". הפסוק הזה אולי נשמע פשוט, אבל כיהודי, אני יכול לומר לכם שהרעיון שלאלוהים יש בן הוא רעיון שמאוד קשה לנו להבין.

במשך מאות שנים, עם ישראל שמע והכריז אמת זאת מהתורה: "שִׁמְעוּ יִשְׂרָאֵל, ה' אֱלֹהֵינוּ, אֱלֹהִים אֶחָד!" הכרזה זו, הנקראת "קריאת שמע", היא זו שהפרידה מאז ומעולם את עם ישראל משאר העמים. היא כתובה בדברים ו' 4 ומהווה את אבן היסוד של האמונה היהודית. עם ישראל, בניגוד לשכניו עובדי האלילים, עבד רק אל אחד. ביהדות, בכל פעם שאנו מכריזים את קריאת שמע, אנו מדגישים מחדש את ההבחנה הברורה שאלוהים יש רק אחד.

הטענה, אם כן, שלאלוהים יש בן עלולה להתפרש כאילו שיש יותר מאלוהים אחד ולכן היא שערורייתית בתודעה היהודית. ההתייחסות לאלוהים כ"אב, בן ורוח הקודש" נשמעת ליהודי כמו פוליתאיזם (אמונה באלים רבים) ומעוררת כמה שאלות: מי מהם הוא אלוהים? האם אתם עובדים שלושה אלוהים? האם אלוהים מחולק לחלקים? סוגיות אלה הן מקור עצום למתח תאולוגי בין הקהילה היהודית המסורתית לקהילה המשיחית. תורת השלושה שהם אחד, אלוהים כאב, בן ורוח הקודש, נשמעת לאדם שגדל

בקהילה יהודית מסורתית המדגישה את אחדות ה', כסתירה של כל מה שלמד על אלוהים במהלך חייו.

ובכל זאת, כפי שראינו בהרבה התגלויות של ישוע בכתבי הקודש, האמת על טבעו רב הממדים של אלוהים הייתה חבוייה שם מאז ומעולם. נחזור לתהילים, שהיו יקרים לישוע ותלמידיו הראשונים, ונקרא: "אֶסְפָּרָה אֶל חֶק. אֱלֹהִים אָמַר אֵלַי, בְּנִי אַתָּה; אֲנִי הַיּוֹם יִלְדָּתִיךָ" (תהילים ב 7, אין הדגשה במקור).

אנו מקבלים כאן הצצה אל טבעו של ה', כפי שנחשף בברית החדשה. השפה שבה משתמש מחבר המזמור מזכירה לנו את הרגע שבו ישוע השתנה לנגד תלמידיו וקול נשמע מהשמיים: "זֶה בְּנִי אֶהוְיָ אֲשֶׁר חִפְצָתִי בּוֹ" (מתי יז 5). הבסיס לסוד הטמון בשלושה שהם אחד כבר קיים בתנ"ך. אנו רואים התגלות זו גם בתהילים קי 1 שם דוד כתב: "נָאֻם יְהוָה (אֲדוֹנִי) לְאֲדֹנִי, שֹׁב לִימִינִי עַד אֲשִׁית אִיבֶיךָ הָדָם לְרִגְלֶיךָ". שימו לב שדוד משתמש במילה "אדוני" פעמיים במשפט הזה.

ישוע שאל את הפרושים לגבי הפסוק הזה: "על מי דוד דיבר כשאמר: 'נָאֻם יְהוָה לְאֲדֹנִי'?" (ראו מתי כב 41-46, קטע שנעמיק בו בפרק השישי). ישוע נגע פה במסתורין של טבע אלוהים החבוי בכתבי הקודש. דוד הבין שלאֱלֹהִים האב ולמשיחו אותה מהות.

מעבר להיגיון האנושי

איך בכל זאת הגיוני שאלוהים הוא אחד - כפי שכתבי הקודש חשפו מלכתחילה והוא גם אב, גם בן וגם רוח הקודש? התפיסה הזאת איננה חסרת היגיון, אלא תפיסה שהיא **מעבר** להיגיון - משהו שאיננו יכולים להבין דרך ההיגיון שלנו בלבד.

איננו יכולים להבין את מהות אלוהים במלואה ואת הצורה שבה הוא היה קיים מאז ומעולם, רק על סמך ההיגיון שלנו. עצרו וחשבו רגע, הרי

לגיטימי לשאול: "מאיפה אלוהים הגיע לכאן ואיך? אבל האם אפשר לקבל את התפיסה הטוענת שאלוהים לא הגיע משום מקום? האם הוא לא היה צריך להגיע מאיפשהו? איך נוכל להבין שאלוהים מתקיים מעצמו?" הדבר לא נשמע לנו הגיוני. השאלות הללו לוקחות אותנו מעבר למה שההגיון שלנו מסוגל להבין. לא די ביכולות השכליות שלנו כדי להבין את המציאות המדהימה והעל־טבעית שבה אלוהים אוהב, קיים מעצמו, לא הגיע משום מקום - אלא היה קיים מאז ומעולם.

אנו נוטים לחשוב במובנים של סיבה ותוצאה, ולכן אנחנו שואפים לדעת מאיפה דברים מגיעים או מה גרם להם להתקיים. אומרים לנו שהחיים על פני כדור הארץ התחילו עם 'המפץ הגדול', אבל אם כך הדבר, מה גרם לו להתפוצץ מלכתחילה? ומה גרם לדבר שגרם למפץ הגדול?! שאלות אלו נכנסות לתוך מעגל מחשבות אינסופי וזאת מכיוון שאין לנו את היכולת לחשוב מעבר לסיבה ולתוצאה.

השכל המוגבל שלנו אינו יכול להבין דפוס מחשבה הטוען שאלוהים קיים מעצמו, הגיע משום מקום, אך קיים מאז ומעולם. העובדה היא שאלוהים הוא הגורם הראשון שגרם לדבר מה להתקיים, שום דבר לא "גרם" לו להתקיים. הוא תמיד היה. מסיבה זו, לא צריך להתעקש להבין את ההגיון בדבר "אלוהים הוא אחד המורכב משלוש ישויות נגלות". כשאנחנו מגדירים אותו כ"אב, בן ורוח הקודש", איננו טוענים שהוא מורכב משלושה אלים שונים, אלא מצהירים שהוא אחד רב־ממדי. יש אל אחד, ישות אחת ואותו אל מבטא את עצמו דרך שלוש ישויות שונות. הוא חושף ומגלה את עצמו כאב, בן ורוח הקודש.

שוב, שימו לב לפסוק 7 במזמור ב: "בְּנֵי אֱתָהּ, אֲנִי הַיּוֹם יִלְדָּתִיךָ". לאלוהים האב יש בן שהוא גם אלוהי בטבעו. ההתגלות המדהימה הזו של כבוד אלוהים מתגלה בטבילתו של ישוע: "בְּרָגַע שְׁעָלָה מִן הַמַּיִם רָאָה אֶת הַשְּׁמַיִם נִפְתָּחִים וְאֵת הָרוּחַ יוֹרֶדֶת עָלָיו בְּדָמוֹת יוֹנָה. יֵצֵא קוֹל מִן הַשְּׁמַיִם: 'אֱתָה בְנִי

אֶהוּבִי, בְּךָ חִפְצָתִי" (מרקוס א 10-11). האב שבשמיים קורא לישוע: "בְּנִי"! היופי בהתגלות המסתורית הזאת הוא ההבנה שבאלוהים מתקיימת מערכת יחסים. זו הסיבה שבבראשית נאמר: "נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ" (בראשית א 26). מדוע בכתובים כתוב "נַעֲשֶׂה" (בצורת הרבים) כאשר אלוהים מדבר, בעוד ברור שהדגש לכל אורך הכתובים הוא שאלוהים הוא אחד? משום שיש כאן מערכת יחסים והיבט רב־ממדי המתקיימים באלוהות. הבן נמצא בחיק האב. הוא היה תמיד באב ואיתו, ואהבת האב ממוקדת בבנו. בן זה בא אל העולם ומת בעבור חטאינו:

אֶת הָאֱלֹהִים לֹא רָאָה אִישׁ מֵעוֹלָם; הַבֵּן הַיְחִיד, הַנִּמְצָא בְּחִיק הָאֵב, הוּא אֲשֶׁר הוֹדִיעָנוּ.

(יוחנן א 18, אין הדגשה במקור)

בְּרֵאשִׁית הָיָה הַדָּבָר, וְהַדָּבָר הָיָה עִם הָאֱלֹהִים, וְאֵלֶּהִים הָיָה הַדָּבָר. הַדָּבָר נִהְיָה בָּשָׂר וְשָׁכַן בְּתוֹכֵנוּ; וְאֶנְחֵנוּ רֹאִינוּ אֶת כְּבוֹדוֹ, כְּבוֹד בֶּן יְחִיד מִלִּפְנֵי אָבִיו, מְלֵא חֶסֶד וְאַמֶּת.

(יוחנן א 1, 14)

בגלל המגבלות האנושיות שלנו איננו מבינים לגמרי את ממד הרוח. אנחנו אלה שנבראנו, וככאלה איננו מסוגלים להבין את בוראנו במלואו. "כִּי לֹא מִחֻשְׁבוֹתֵי מִחֻשְׁבוֹתֵיכֶם, וְלֹא דְרָכֵיכֶם דְּרָכֵי; נְאֻם יְהוָה: כִּי גִבְהוּ שְׁמַיִם מֵאָרֶץ; כֵּן גִּבְהוּ דְרָכֵי מִדְרָכֵיכֶם, וּמִחֻשְׁבֹּתֵי מִמְחֻשְׁבֹּתֵיכֶם" (ישעיה נה 8-9).

ישוע הבן, נולד מאישה

אמת נוספת שמאתגרת את החשיבה שלנו היא שאותו בן נצחי של אלוהים לבש על עצמו בשר והתגלה לעולם דרך אישה (מרים). אני יהודי, ואני מודע לכך שהעם היהודי המסורתי אינו מצפה לכך שהמשיח יהיה אלוהי, וחושב

שהרעיון של "אל נצחי שנולד לעולם דרך אישה הוא מגוחך ונחשב לחילול השם". אלוהים בא אל העולם דרך אישה מכיוון שרצה להתאחד לחלוטין עם העם שהוא רוצה להושיע. הדרך היחידה להתאחד אתכם ואיתנו, לקיים את אותו קשר קרוב שתמיד רצה עם בני האדם שנבראו בצלמו, הייתה לבוא לעולם ולהיות "אחד מאיתנו". כדי להיות אחד מאיתנו, הוא היה צריך להגיע לעולם באותה דרך שבה אנחנו הגענו אליו, דרך אישה.

אדם וחוה חטאו ונזקקו לישועה. חטאיהם ניתקו אותם מה'. הם סיפקו את מאווייהם האישיים בניגוד לרצון ה' ובכך חטאו לו. הנחש אמר לחווה: "אף כי אֶמַר אֱלֹהִים, לֹא תֹאכְלוּ, מִכָּל עֵץ הַגֶּן? ... כִּי יִדַּע אֱלֹהִים, כִּי בְיוֹם אֲכָלְכֶם מִמֶּנּוּ, וְנִפְקְחוּ עֵינֵיכֶם; וְהִיִּיתֶם כְּאֱלֹהִים, יֹדְעֵי טוֹב וָרָע" (בראשית ג 1, 5). וזאת למרות שאלוהים אמר: "וּמַעַץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע, לֹא תֹאכְלוּ מִמֶּנּוּ; כִּי בְיוֹם אֲכָלְכֶם מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת" (בראשית ב 17).

למרות אזהרותיו של ה', חווה בחרה לספק את רצונה האישי בניגוד לרצון ה'. כאשר היא ראתה שפרי העץ יפה וטוב למאכל, רצונה התעורר. היא אכלה מפרי העץ. היא חלקה את הפרי עם אדם, שגם אכל ממנו, ומיד הם הבינו שהם עירומים. תחושה של בושה חלחלה לתוכם.

הבושה גרמה להם להסתתר מה', להתבודד, לפחד. הם היו נתונים לקללת הנחש והמוות. לאחר חטאם, אלוהים דיבר אליהם והבטיח להם משיחשעתיד לבוא: "וְאֵיכָה אֶשִׁית, בֵּינִי וּבֵין הָאֲשָׁה, וּבֵין זָרַע וּבֵין זָרָעָה; הוּא (המשיח) יְשׁוּפֶךָ רֹאשׁ, וְאַתָּה תְּשׁוּפֶנּוּ עֶקֶב". (בראשית ג 15, אין הדגשה במקור). שימו לב מה נאמר בפסוק זה. זרע האישה יחסל את השטן. הזרע הזה הוא ישוע, שנולד לעולם דרך אישה כדי לגאול אותנו מקללת השטן, שהוטלה על האנושות כאשר חווה נפלה במלכודת השקרים שלו.

אז כפי שאתם רואים, ההבטחה לישועתנו אינה מתחילה עם הבשורות בברית החדשה; היא חוזרת אחורה עד לבראשית ג 15, המגלה לנו שהמשיח יבוא לעולם דרך זרע האישה.

אלוהים איתנו גם ברגעים של בושה

אולי אתם קוראים את הדברים האלה עכשיו מאותו המקום שבו אדם וחווה מצאו את עצמם - ממקום של בושה. אולי קיבלתם החלטות שאינכם גאים בהן. סביר להניח שאתם כבר מבינים שהבושה מקשה עליכם לקבל את עצמכם ומובילה אתכם למקום אפל, להתבודדות ואולי גם להתמכרות. לא משנה מי אתם או מה עשיתם, לא משנה עד כמה כבדה או עמוקה הבושה שאתם נושאים איתכם, לאלוהים יש תוכנית לחייכם. תוכנית טובה יותר מכל מה שאתם יכולים לדמיין כרגע. דעו שאלוהים אינו מופתע מהחטאים שלכם. הוא דאג מראש לתוכנית שתבנה אתכם, תעודד אתכם, תטהר אתכם ותושיע אתכם. האב חשף כבר מבראשית פרק ג את הדרך שבה יושיע אתכם!

אתם אינכם טעות. אינכם צריכים להגדיר את עצמכם לפי הכישלונות, החולשות והטעויות שלכם. אלוהים אוהב אתכם עד מאוד, ואין גבול למה שיעשה כדי להחזיר אתכם הביתה, אליו.

דבר מעברכם אינו אמור לשלוט בכם או בעתיד שלכם. אך כדי שכולנו נוכל להגשים את הייעוד המלא שלנו, אהובים, אנחנו צריכים לשוב אל הבורא שלנו דרך המשיח ישוע.

באותה מידה שאיננו יכולים להבין שאלוהים קיים מעצמו ואת מהות השלושה שהם אחד, איננו יכולים להבין מדוע אלוהים אוהב אותנו ללא תנאי ופשרות. הוא פשוט עושה זאת כי כך בחר לעשות.

צללנו לתוך פסוקים שמעידים את האמת על אלוהים הרב־ממדי ועל התוכנית המדהימה שלו. אך פסוקים אלה אינם רק חלק מההיסטוריה של האנושות. סיפור אדם וחווה, כולל חטאם וההבטחה לישועה, הוא גם הסיפור שלנו. גם הכתובים, כמו אלוהים הם רב־ממדיים. בעודנו קוראים על פועלו של אלוהים בעבר, אנחנו מגלים איך אלוהים פורץ אל תוך ההווה שלנו ונותן לנו תקווה לעתיד!

עם סיום פרק זה, אני רוצה לעודד אתכם לחשוב על חייכם. אולי יש תחום בחייכם שגורם לכם להרגיש בושה. אם אתם מרגישים את הבדידות, הניכור והשנאה העצמית שהבושה מביאה איתה, לפני שתמשיכו, אני רוצה לעודד אתכם לחשוף את הבושה לאורו של אלוהים ונוכחותו ולבקש מישוע להסיר אותה מעליכם: "כִּי כָל הַמִּבְקֵשׁ מִקָּבֶל, וְהַמְחַפֵּשׁ מוֹצֵא, וְהַמְתַּדַּפֵּק יִפְתָּח לוֹ" (מתי ז 8). רוחו, דמו ודברו, משחררים אותנו מכל דבר שכובל אותנו. ישוע אמר: "וְתִדְעוּ אֶת הָאֱמֶת וְהָאֱמֶת תִּשְׁחַרֵּר אֶתְכֶם. לָכֵן אִם הֵינּוּ מְשַׁחֲרֵר אֶתְכֶם, בְּאֱמֶת בְּנֵי חוּרִין תִּהְיוּ" (יוחנן ח 32, 36).

איך תרגישו אחרי שתמסרו את הבושה שלכם למי שיודע כל פרט עליכם, ובכל זאת לחלוטין אוהב אתכם? איך תרגישו אם תבחרו לצאת מהמחבוא ולהיות חשופים לגמרי? כשם שהאב קרא לישוע "בני אהובי", הוא קורא לכם עכשיו "ילדיי האהובים". בחיק האב אין לנו מה להסתיר ואין לנו ממה לפחד!

פרק 6

דוד, סוג של משיח

אברהם, יצחק ויעקב הם האבות הגדולים של העם היהודי, אך יש דמות מרשימה נוספת שמגיעה לאחר מכן, דמות שמייצגת את העם היהודי ומסורותיו לא פחות מאבותיו הגדולים של העם והיא המלך דוד. המלך דוד הוא אחת מהדמויות הגדולות בתנ"ך, איש שחייו קשורים לעם ישראל לנצח. דוד, כמו עם ישראל, היה פעם צעיר, קטן, שאחרים לא ממש התייחסו אליו. אך כמו עם ישראל, אנו רואים גם את דוד משמיד אויבים חזקים ועושה מעשים בלתי אפשריים בעזרת כוחו של ה'. סיפורו של דוד נראה לעיתים "גדול מהחיים". הסיפור מתחיל עם אהבה עמוקה לה' והשתאות ממעשיו, אך ממשיך עם רגעים של טעויות חמורות. בסופו של דבר, דוד הבין שטעה ובענווה חזר בתשובה לפני אלוהים. הוא הכיר בכך שנוכחות אלוהים בחייו היא שהבדילה אותו מאחרים, ווידא שתישאר מרכז חייו. דוד לא היה מלך מושלם, אך מלכותו מייצגת את עם ישראל בשיאו; בשנים הטובות ביותר שלו.

ראינו בכתבי הקודש שהמשיח יגיע דרך שושלת אברהם, יצחק ויעקב, וליתר דיוק, הוא אמור להגיע משבט יהודה (בנו של יעקב): "לֹא יָסוּר יִשְׁבֵּט מִיְהוּדָה, וּמִחֶקֶק מִבֵּין רַגְלָיו; עַד כִּי יָבֹא שִׁילָה (המשיח), וְלוֹ יִקָּהֶת עַמִּים" (בראשית מט 10). מסלול הנבואה המשיחית דרך שבט יהודה, מוביל אותנו אל המלך המפורסם ביותר של עם ישראל - דוד.

אין זו מקריות שישוע נולד בבית לחם, עיר הולדתו של דוד. בית לחם ידועה עדיין כעירו של דוד, שכן כאן משח הנביא שמואל את דוד למלוך על עם ישראל (שמואל א טז). כ-800 שנה לפני שנולד ישוע בבית לחם, הנביא מיכה כתב: "וְאַתָּה בֵּית לָחֶם אֶפְרַתָּה, צָעִיר לְהִיט בְּאֶלְפֵי יְהוּדָה, מִמָּד לִי יֵצֵא, לְהִיט מוֹשֵׁל בְּיִשְׂרָאֵל; וּמוֹצֵאתִיו מִקֶּדֶם מִיָּמֵי עוֹלָם" (מיכה ה 1). ישעיהו, שפירוש שמו הוא "אלוהים מושיע", חי כ-700 שנה לפני לידתו של ישוע. הוא נקרא לשרת את אלוהים במהלך מלכותו של המלך עוזיהו, וכבוד אלוהים התגלה אליו בצורה מדהימה (ישעיה ו). כמו מיכה, ישעיהו ניבא שהמשיח יהיה משושלת דוד והצביע על טבעו הנצחי של המשיח.

כִּי יֵלֶד יֶלֶד לָנוּ, בֶּן נָתָן לָנוּ, וְתִהְיֶה הַמְּשֻׁרָה עַל שְׂכָמוֹ; וַיִּקְרָא שְׁמוֹ פֶּלֶא יוֹעֵץ אֵל גִּבּוֹר, אֲבִיעַד שֵׁר שְׁלוֹם. לְמִרְבֵּה הַמְּשֻׁרָה וּלְשָׁלוֹם אֵין קֶץ, עַל כִּסֵּא דָוִד וְעַל מַמְלַכְתּוֹ, לְהַכִּין אֶתָּה וּלְסַעֲדָהּ, בְּמִשְׁפָּט וּבְצִדְקָה; מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם, קִנְיָת יְהוָה צְבָאוֹת תַּעֲשֶׂה זֹאת.
(ישעיה ט 5-6, אין הדגשה במקור)

בהמשך מסענו, אנו מגיעים לנביא ירמיהו, שכתב: "הִנֵּה יָמִים בָּאִים, נְאֻם יְהוָה; וְהִקְמֹתִי אֶת הַדָּבָר הַטּוֹב, אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֵל בֵּית יִשְׂרָאֵל וְעַל בֵּית יְהוּדָה". ("ישראל" שמה של הממלכה הצפונית, ו"יהודה" שמה של הממלכה הדרומית. הממלכה הצפונית והדרומית יחד ייצגו את כל שנים עשר שבטי ישראל). "...בְּיָמִים הֵּהֶם וּבָעֵת הַהִיא, אֲצַמֵּחַ לְדָוִד צֶמַח צִדְקָה; וְעָשָׂה מִשְׁפָּט וְצִדְקָה בְּאֶרֶץ" (ירמיה לג 14-15). שימו לב כיצד בפסוק הזה ירמיהו חשף שמישהו משושלת דוד ייקרא "צֶמַח צִדְקָה". אנו רואים כיצד ישוע הגשים את נבואת ירמיהו בעבורכם ובעבורי:

אֲבָל מִמֶּנּוּ קָיָמִים אַתֶּם בְּמִשְׁחֵי יֵשׁוּעַ אֲשֶׁר הָיָה לָנוּ לְצִדְקָה.
(הראשונה אל הקורינתים א 30, אין הדגשה במקור)

אֶת זֶה אֲשֶׁר לֹא יָדַע חֲטָאת עָשָׂה לְחֲטָאת בַּעֲדָנוּ, כִּדִּי שְׁאֲנוּ נִלְבָּשׁ
אֶת הַצִּדְקָה שֶׁל אֱלֹהִים בּוֹ.

(השנייה אל הקורинתים ה' 21, אין הדגשה במקור)

ה"דוד" שעתיד לבוא

מנביא אחד בתנ"ך לשני, אנו רואים שהנבואות המשיחיות חשפו במפורש
שהמשיח יבוא לעולם דרך שושלת דוד. אחד הקטעים הברורים ביותר מגיע
מהנביא יחזקאל: "לָכֵן, כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה אֲלֵיהֶם... וַהֲקִמֹתִי עֲלֵיהֶם רֹעָה
אֶחָד וְרֹעָה אֶתְהֶן, אֶת עֶבְדִּי דָוִד; הוּא יִרְעָה אֹתָם, וְהוּא יִהְיֶה לָהֶן לְרֹעָה:
וְאֲנִי יְהוִה, אֶהְיֶה לָהֶם לֵאלֹהִים, וְעֶבְדִּי דָוִד נָשִׂא בְתוֹכָם; אֲנִי יְהוִה דֹּבַרְתִּי"
(יחזקאל לד' 20, 23-24, אין הדגשה במקור).

דוד כבר לא היה בין החיים כאשר הנביא כתב את המילים האלה. כלומר,
יחזקאל חי אחרי דוד. אז על מי מדבר יחזקאל כאשר הוא אומר, "עֶבְדִּי
דָוִד"? האם יחזקאל טוען שדוד יחזור לחיים כדי למלוך שוב על העם? לא,
יחזקאל לא כתב על דוד שחי ארבע מאות שנה לפני שכתב את ספרו, הוא
דיבר על המשיח, שהוא צאצאו של דוד. ישוע טען על עצמו: "אֲנִי שְׁרֵשׁ
וְצִמְח דָּוִד, כּוֹכֵב נֹגֵה הַשָּׁחַר" (ההתגלות כב' 16).

אם נבחן את מילותיו של יחזקאל דרך נקודת המבט הזאת, נראה שיחזקאל
השתמש בשם "דוד" כשם קוד, כרמז למשיח. ישוע הגיע דרך שושלתו של
מלך קדום זה, הזדהה עימו, לקח על עצמו את מלוא התפקיד והפך למלך
האלוהי של עם ישראל לנצח. משום כך, ישוע אמר: "אֲנִי שְׁרֵשׁ וְצִמְח דָּוִד".
מכאן אנחנו מבינים, ללא ספק, שנבואתו של יחזקאל התייחסה לצאצא
שיבוא משושלת דוד, צאצא שהוא המשיח. אדרת המלוכה של דוד, תושלך
במלואה על ישוע. אלוהים אמר לדוד:

וְהָיָה, כִּי מָלְאוּ יָמֶיךָ לָלֶכֶת עִם אֲבֹתֶיךָ, וְהִקְיִמוּתִי אֶת זֶרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ, אֲשֶׁר יִהְיֶה מִבְּנֶיךָ; וְהִכִּינֹתִי אֶת מַלְכוּתוֹ: הוּא יִבְנֶה לִּי בַּיִת; וְכִנְנִיתִי אֶת פְּסָאוֹ עַד עוֹלָם: אֲנִי אֶהְיֶה לוֹ לְאֵב, וְהוּא יִהְיֶה לִּי לְבֹן; וְחִסְדִּי לֹא אֶסִּיר מֵעַמּוֹ, כְּאֲשֶׁר הִסִּירוּתִי, מֵאֲשֶׁר הָיָה לְפָנֶיךָ; וְהִעַמְדֵתִיחוּ בְּבֵיתִי וּבְמַלְכוּתִי עַד הָעוֹלָם; וְכִסְאוֹ יִהְיֶה נָכוֹן עַד עוֹלָם.

(דברי הימים א יז 11-14)

שלמה, בנו של דוד, הגשים חלק מנבואה זאת כשבנה את המקדש. כאמור, את כל הנבואות המשיחיות, וזאת בוודאי, מגשים במלואן רק ישוע מנצרת. יחזקאל חי בסביבות השנים 570-592 לפנה"ס, אבל עוד לפניו, ניבא ישעיהו, שחי במאה השמינית לפנה"ס, על הקשר של המשיח למלך דוד.

כִּי מְלֹאָה הָאָרֶץ, יָדְעָה אֶת יְהוָה, כַּמֵּים לַיָּם מְכַסִּים: וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא, שֶׁרֶשׁ יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר עֲמִיד לְנֶס עַמִּים, אֵלָיו גּוֹיִם יִדְרֹשׁוּ; וְהִתְהַלְּכוּ מִנַּחֲתוֹ כְּבוֹד.

(ישעיהו יא 9-10)

חזונו המשיחי של ישעיהו היה כה ברור, עד כדי כך שיכול היה לראות את דמותו של המשיח והתנבא על ביאתו השנייה.

וַיֵּצֵא חֶטֶר מִגִּזְעֵ יִשְׂרָאֵל; וַנִּצֵּר מִשְׁרָשָׁיו יִפְרָה: וְנָחָה עָלָיו רוּחַ יְהוָה; רוּחַ חֲכָמָה וּבִינָה, רוּחַ עֲצָה וּגְבוּרָה, רוּחַ דַּעַת וַיִּרְאֵת יְהוָה: וְהִרְחִיחוּ בִּירְאֵת יְהוָה; וְלֹא לְמִרְאָה עֵינָיו יִשְׁפּוּט, וְלֹא לְמִשְׁמַע אָזְנוֹ יוֹכִיחַ: וְשִׁפְט בְּצֶדֶק דְּלִים, וְהוֹכִיחַ בְּמִשׁוֹר לַעֲנִי אֶרֶץ; וְהָכָה אֶרֶץ בְּשִׁבְט פִּיו, וּבְרוּחַ שְׁפָתָיו יִמִּית רָשָׁע: וְהָיָה צֶדֶק אֲזוּר מִתְּנָיו; וְהֶאֱמֹנָה אֲזוּר חֲלָצִיו: וְגַר זָאב עִם כֶּבֶשׂ, וְנֹמֵר עִם גְּדִי יִרְבֹּץ; וְעֹגֵל וּכְפִיר יִמְרִיא יַחְדָּו, וְנֹעַר קָטָן נִהְגָּ בָם.

(ישעיהו יא 1-6)

נראה שישעיהו התנבא בצורה מדהימה אף יותר על ביאתו השנייה של המשיח:

וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא, יוֹסִיף אֶדְנִי שְׁנִית יְדוֹ, לְקִנּוּת אֶת שְׁאֵר עַמּוֹ;
אֲשֶׁר יֵשְׂאֵר מֵאֲשׁוּר וּמִמִּצְרַיִם וּמִפָּתְרוֹס וּמִכּוּשׁ, וּמֵעִילָם וּמִשִּׁנְעָר
וּמִחֲמַת, וּמֵאֵי הַיָּם.

(ישעיה יא 11, אין הדגשה במקור)

שימו לב למילותיו של ישעיהו: "יוֹסִיף אֶדְנִי שְׁנִית יְדוֹ". באותו הפרק, שבו ישעיהו קושר את המשיח לשי, אביו של דוד, הוא גם חושף כיצד יראו חייו עלי אדמות "בעידן המשיח", כאשר אלוהים ימלוך על העולם במשך אלף שנים (ההתגלות כ 1-7).

וְגַר זָאֵב עִם כֶּבֶשׂ, וְנֹמֵר עִם גְּדִי יִרְבֹּץ; וְעֹגֵל וּכְפִיר וּמְרִיא יִחָדּוּ,
וְנֹעַר קֶטֶן נִהַג בָּם: וּפְרָה וְדֹב תִרְעֶינָה, יִחָדּוּ יִרְבְּצוּ יִלְדִיָּהֶן; וְאַרְיֵה
כִּבְקָר יֵאָכֵל תִּבְּרֵן; וְשֹׁעֲשֹׁעַ יֹנֵק עַל חֵר פֶּתֶן; וְעַל מְאֹרֶת צִפְעוֹנִי,
גְּמוּל יְדוֹ הָדָה: לֹא יִרְעוּ וְלֹא יִשְׁחִיתוּ בְּכָל הָר קֶדְשִׁי; כִּי מְלֹאָה
הָאָרֶץ, יִדְעָה אֶת יְהוָה, כַּמִּים לַיָּם מְכַסִּים.

(ישעיה יא 6-9)

מדוד למרים

מעניין שהבשורה על פי לוקס עוקבת אחר שושלת היוחסין של ישוע דרך דוד, אך עם גוון ייחודי. שושלות היוחסין של עם ישראל, כמו כל שושלות היוחסין העתיקות, היו פטריארכליות, עוקבות אחר הזכרים. במילים אחרות, זהותו של צאצא נקבעה על פי אביו. משה, לדוגמה, התחתן עם אישה מדיינית שלא הייתה מהעם העברי, ובכל זאת ילדיו נחשבו "עבריים" כי הוא (האב) היה עברי. לאורך התנ"ך אנו רואים שהזהות של ילד או ילדה

נקבעה באופן עקבי על בסיס האב. אך לוקס עוקב אחר שושלת היוחסין של ישוע דרך אימו, מרים. מעניין לראות שחל שינוי כלשהו. הרבנים כבר לא קובעים את זהות הילד לפי האב. כיום, על הפי ההלכה היהודית, השושלת של האם קובעת אם אדם הוא יהודי או לא. יש תיאוריות שונות לגבי מתי ולמה חל המעבר הזה משושלת יוחסין פטריארכלית למטריארכלית. גם אימי וגם אבי יהודים, אז במקרה שלי זה לא ממש משנה. לדעתי, אדם הוא יהודי ביולוגית בין אם אביו או אימו יהודים. וכך כנראה רואה זאת אלוהים. לוקס כאן בחר לעקוב אחרי שושלת היוחסין של ישוע דרך מרים אימו.

ישוע, התהילים והברית החדשה

שימו לב שישוע תמיד מזכיר את דוד כשהוא מצטט מתהילים. לדוגמה, במתי כב, ישוע מצטט את מילותיו של דוד מתהילים קי 1 כשהתעמת עם הפרושים: "כִּשְׁנִינְקָהּ לֹהֵי הַפְּרוּשִׁים שָׁאַל אוֹתָם יֵשׁוּעַ: 'מַה דַּעְתְּכֶם עַל הַמִּשְׁחָה? בֶּן מִי הוּא?' (מתי כב 41-42). הפרושים השיבו לו: "בֶּן דָּוִד" (מתי כב 42). ישוע המשיך ושאל: "אִם כֵּן, כִּי־כֵן, בְּהִשָּׁרָאֵת הָרוּחַ, קוֹרֵא לוֹ דָּוִד 'אֲדוֹן' בְּאֶמְרוֹ (מתהילים קי 1): 'נָאִם יְהוָה לְאֲדֹנִי, שֵׁב לִימִינִי עַד אָשִׁית אֵיבֶיךָ הָדָם לְרִגְלֶיךָ' וּבָכָן, אִם דָּוִד קוֹרֵא לוֹ 'אֲדוֹן', כִּי־כֵן הוּא בֶּנוֹ?" (מתי כב 43-45). ישוע הצליח לבלבל אותם לחלוטין! הוא שאל אותם, "בן מי המשיח?" והם ענו: "בן דוד". ישוע השיב להם: "איך המשיח יכול להיות בנו של דוד אם דוד עצמו קורא לו 'אדון'?" השאלה הישירה הזו של ישוע גרמה לבלבול ועצבים בקרב הפרושים, ולא הייתה להם תשובה. הכתובים מספרים לנו שאחר כך הם כבר לא שאלו אותו שאלות. כשאני קורא איך ישוע התנהל לאורך כל הברית החדשה, אני נדהם מהחוכמה והגאונות שלו! אבל הקטע במתי כב לא נועד רק להראות לנו שישוע יודע להגיב במהירות ובשנינות. ישוע חשף את עצמו דרך הסיפורים והטקסטים שהעם היהודי הכיר וקרא לאורך כל השנים, אך לא הבין במלואם. בדו־שיח זה, הוא מצביע על משיח

שבר־זמנית הוא גם אדון וגם נצר לשושלת דוד. הייתה זאת התגלות חדשה למנהיגים הדתיים בתקופתו של ישוע.

לְדָוִד, מְזֻמּוֹר. נָאִם יְהוָה לְאֹדֹנִי, שָׁב לִימִינִי; עַד אֲשִׁית אֵיבֶיךָ, הָדָם
לְרִגְלֶיךָ.

(תהילים קי 1)

ישוע בתור הדוד החדש

כשישוע פעל עלי אדמות, הוא נראה כמו אדם רגיל. המראה שלו לא היה מזהיר במיוחד. זהו סיפור דומה לסיפור שבו אלוהים ציווה על הנביא שמואל ללכת לראות את ישי, כי אחד מבניו עתיד להיות מלך. ישי קרא לבניו והעמיד אותם בשורה, מהגדול והגבוה ביותר ועד לקטן והנמוך ביותר. באופן טבעי, שמואל החל לבחון את הבן הבכור, היפה והמרשים ביותר, אך שמואל טען: "גַם בָּזָה לֹא בָחַר יְהוָה". אחד אחד, הוא עבר על כל בניו, וטען שאלוהים לא בחר בהם. המעמד הזה בלבד אותו כי אלוהים אמר לו שאחד מבני ישי עתיד להיות המלך. הוא חשב לעצמו שמשהו אולי לא בסדר. שמואל שאל את ישי: "הֲתִמּוּ הַנְּעָרִים?" וישי ענה לו: "עוֹד שְׂאֵר הַקָּטָן, וְהַיָּה רָעָה בְּצֶאֱן".

הם הלכו להביא את דוד, הקטן ביותר. על פי ראיות אנושית בלבד, הוא היה הכי פחות מתאים. אך כשהנביא הניח את ידיו על דוד, רוח אלוהים העידה ואמרה, "זֶה הוּא" (ראו שמואל א טז 11-13).

כך דיברו גם על ישוע במתי יג 55-57, כאשר האנשים אמרו: "הֲיֵשׁ זֶה בֶּן־דָּוִד הַנֶּגֶר. הוּא הָיָה לָהֶם לְמִכְשׁוֹל". במילים אחרות, הם אמרו: "מי הבחור הזה חושב שהוא? אנחנו מכירים את אמא ואבא שלו".

ישוע, כמו דוד, לא נראה להם מלך. האם אתם רואים שדוד היה סוג של דמות מקבילה לישוע? כפי שאלוהים לקח את דוד ממעמדו הנחות כילד

קטן, צעיר והכי פחות מרשים מבין אחיו ומשח אותו למלך, כך גם אלוהים משח את ישוע, הבן של הנגר. חשבו גם על כך שדוד הרגיש בזוי ודחוי וזאת תחושה שליוותה אותו בחייו. כך דוד אמר על עצמו:

וְאֶנֶכִי תוֹלַעַת וְלֹא אִישׁ; חֲרַפְתִּי אָדָם, וּבְזוֹי עָם: כָּל רֹאֵי יִלְעָגוּ לִי;
יִפְטִירוּ בְשָׁפָה, יִנְיִעוּ רֹאשׁ: גַּל אֶל יְהוָה יִפְלֹטֶהוּ; יִצְיִלְהוּ, כִּי חִפָּץ
בּוֹ: כִּי אַתָּה גֹחִי מִבֶּטֶן; מִבְּטִיחִי, עַל שְׂדֵי אִמִּי: עָלֶיךָ הִשְׁלַכְתִּי
מִרְחֹם; מִבֶּטֶן אִמִּי, אֱלִי אַתָּה.

(תהילים כב 7-11)

השוו את החוויה הקשה שעבר דוד לחוויה של ישוע במעמד הצליבה.

אוֹתָהּ שָׁעָה נִצְלָבוּ אֹתוֹ שְׁנֵי שׁוֹדְדִים, אֶחָד מִימִינוֹ וְאֶחָד מִשְׁמָאלוֹ.
וְהָעוֹבְרִים שָׁם גָּדְפוּ אוֹתוֹ, הִנִּיעוּ רֹאשָׁם וְאָמְרוּ: "הַהוֹרֵס אֶת בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ וּבֹנֶה אוֹתוֹ בְּשָׁלוֹשָׁה יָמִים! הוֹשֵׁעַ אֶת עַצְמָהּ, אִם בֶּן
הָאֱלֹהִים אַתָּה, וְרֵד מִן הַצֵּלָב!" כֹּה גַם הִתְלוּצְצוּ רֹאשֵׁי הַכֹּהֲנִים
עִם הַסּוֹפְרִים וְהַזִּקְנִים בְּאֶמְרָם: "אַחֲרֵים הוֹשִׁיעַ; אֶת עַצְמוֹ אֵינְנוּ
יָכוֹל לְהוֹשִׁיעַ! מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל הוּא! שִׁירָד עֲכָשׁוּ מִן הַצֵּלָב וְנִאֲמִין
בּוֹ! בְּטַח בְּאֱלֹהִים, עֲתָה יִפְלֹטֶהוּ אִם חִפָּץ בּוֹ, כִּי אָמַר 'בֶּן אֱלֹהִים
אֲנִי'". כֹּה חֲרַפוּהוּ גַם הַשׁוֹדְדִים שֶׁנִּצְלָבוּ אִתּוֹ.

(מתי כז 38-44)

וַיִּשְׁוַע קָרָא בְּקוֹל גָּדוֹל: "אָבִי, בְּיָדְךָ אֶפְקִיד רוּחִי", וְנִפְחַ אֶת רוּחוֹ.

(לוקס כג 46)

האם אתם מצליחים לראות את ההקבלה בין דוד לישוע? בשניהם בחר אלוהים בצורה יוצאת דופן, ושניהם סבלו מדחייה מוחלטת. שוב, זו הסיבה שישוע אמר בפרק כב והאחרון בספר ההתגלות: "אֶנֶכִי שֶׁרֵשׁ דָּוִד וְצֶאֱצֵאוֹ"

פסוק 16). חשבו על כך שאלוהים קרא לדוד להיות מלך כל ישראל, אך במשך שנים דוד המתין לתוכנית ה', וסירב להרוג את שאול המלך כדי לתפוס את כס המלכות (שמואל א כד). גם ישוע, המלך האמיתי על כל הבריאה, סירב לקרוא ללגיון של מלאכים להרוג את אויביו (מתי כו 53-54), אלא המתין לאביו כדי שירומם אותו בעיתו.

וְכַאֲשֶׁר הָיָה בְּצוּרְתּוֹ כְּאֶדֶם, הִשְׁפִּיל עֲצָמוֹ וְצִית עַד מָוֶת, עַד מָוֶת
בְּצֶלֶב. עַל כֵּן הִגְבִּיהוּ אֱלֹהִים מְאֹד וְנָתַן לוֹ אֶת הַשֵּׁם הַנִּעְלָה עַל
כָּל שֵׁם, לְמַעַן תִּכְרַע בְּשֵׁם יֵשׁוּעַ כָּל בְּרָה, בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ וּמִתַּחַת
לָאָרֶץ, וְכָל לָשׁוֹן תִּזְדַּה כִּי יֵשׁוּעַ הַמְּשִׁיחַ הוּא הָאֲדוֹן, לְתַפְאֶרֶת
אֱלֹהִים הָאָב.

(פיליפים ב 7-11)

ושיא ההקבלה ביניהם הוא: כשם שדוד היה למלך הגדול ביותר של ישראל, כך גם ישוע היה ועודו המלך הראוי על כל העולם.

וַיָּבֹאוּ כָּל שְׂבֻטֵי יִשְׂרָאֵל אֶל דָּוִד חֲבֵרוֹנָה; וַיֹּאמְרוּ לְאֹמֶר, הִנֵּנוּ
עֹצְמָהּ וּבְשָׂרָהּ אֲנַחְנוּ: גַּם אֶתְמוֹל גַּם שְׁלֹשׁוֹם, בְּהִיּוֹת שְׂאוֹל מֶלֶךְ
עָלֵינוּ, אֵתָהּ, הָיִיתָ הַמוֹצִיא וְהַמְּבִיא אֶת יִשְׂרָאֵל; וַיֹּאמֶר יְהוָה לָהּ,
אֵתָהּ תִרְעָה אֶת עַמִּי אֶת יִשְׂרָאֵל, וְאֵתָהּ תִהְיֶה לְנֶגִיד עַל יִשְׂרָאֵל:
וַיָּבֹאוּ כָּל זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל הַמֶּלֶךְ חֲבֵרוֹנָה, וַיִּכְרֹת לָהֶם הַמֶּלֶךְ דָּוִד
בְּרִית בְּחֲבֵרוֹן לִפְנֵי יְהוָה; וַיִּמְשְׁחוּ אֶת דָּוִד לְמֶלֶךְ עַל יִשְׂרָאֵל

(שמואל ב ה 1-3)

האדרת הממלכתית והנבואית שכיסתה את דוד נופלת במלואה על כתפיו של ישוע. אני אוהב את האירוע בשמיים שמתאר יוחנן בספר ההתגלות. יוחנן מספר שהוא בכה כי "איש לא נמצא ראוי לפתוח את הספר", את הספר שיתיר את אירועי אחרית הימים ושיגיעו לשיאם עם חזרתו של ישוע.

וְלֹא יָכוֹל אִישׁ לֹא בְּשָׂמַיִם וְלֹא בָּאָרֶץ וְלֹא מִתַּחַת לָאָרֶץ לִפְתּוֹחַ אֶת
הַסֵּפֶר, אֲף לֹא לְהַבִּיט בּוֹ. וְאֲנִי בְּכִיתִי הִרְבֵּה, כִּי אִישׁ לֹא נִמְצָא
רְאוּי לִפְתּוֹחַ אֶת הַסֵּפֶר, אֲף לֹא לְהַבִּיט בּוֹ. אָמַר אֵלֵי אֶחָד הַזְּקֵנִים:
”אֵל תִּבְכֶּה. הִנֵּה נִצַּח הָאֶרֶץ מִשְׁבֵּט יְהוּדָה, שְׂרֵשׁ דָּוִד, לִפְתּוֹחַ
אֶת הַסֵּפֶר וְאֶת שְׂבַעַת חוֹתָמָיו”.

(ההתגלות ה 3-5, אין הדגשה במקור)

מאוחר יותר, כותב יוחנן:

הַמֶּלֶךְ הַשְּׁבִיעִי תָקַע בְּשׁוֹפָר וְקוֹלוֹת גְּדוֹלִים נִשְׁמָעוּ בְּשָׂמַיִם -
אוֹמְרִים: ”הִיטָה מִמְּלָכֶת תִּבְל לְמִמְלַכְתּוֹ שֶׁל אֲדוֹנֵינוּ וְשֶׁל מְשִׁיחֵנוּ
וְהוּא יִמְלֹךְ לְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים”.

(ההתגלות יא 15)

ישוע היה נאמן מול כל פיתוי, ניסיון וכישלון, אפילו עד המוות. מלכותו של
דוד הסתיימה כאשר הוא נקבר, אך הצאצא החדש של דוד הצליח להתגבר
על משהו הרבה יותר גדול מסתם ענק בשם גוליית, הוא גבר על המוות
דרך תחייתו, כפי שהכריז המלאך: שהוא בן עליון ייקרא ואין קץ למלכותו
(לוקס א 32-33).

מְדוּד לִישׁוּעַ וְעַד אֵלֵיכֶם

המשימה שלנו כאן על פני האדמה היא לחפש ולהכיר אותו, כדי שנוכל
להשתנות לצלם דמותו ולבשר את האמת שלו בביטחון. אנו נקראים להיות
העדים האמיצים שלו בעולם.

מעשיו של דוד המלך בכתבי הקודש היו גדולים, אך הם שימשו רק כתחזית
לקראת השיא, לקראת מימוש המלא. העובדה שהסיפור של מלך ישראל
הגדול מגיע לשיאו בישוע אמורה לעזור לנו להבין אותו טוב יותר ולתת לנו

ביטחון כשאנחנו מעידים עליו העולם לא יכול להרשות לעצמו מבשרים חסרי ביטחון והבנה.

אולי אתם חשים לחצים חברתיים שמונעים מכם לבשר בביטחון על ישוע. אם זה המצב, דעו שאתם לא לבד, ענן גדול של עדים עוטף אתכם. כמו שישוע קשר את חייו ואת שירותו למסורת הנבואית שהייתה לפניו, כך הוא גם אמר לנו שהחברה תדחה את אותם אנשים שיאמינו בו כפי שהוא והנביאים הקדומים נדחו. כן, זה כואב לחוות דחייה בגלל העדות שלנו, אבל דעו שהתמודדות עם התנגדות איננה דבר חדש.

בעודכם קוראים דברים אלה עכשיו, אני מתפלל שאותה רוח שמשחה את דבריו של יחזקאל, הרימה את דוד והקימה את ישוע מן המתים, תפיח בכם ובנו חסד, כוח ואומץ. אהובים, ישוע עומד איתכם. הוא אמר, "שְׁלוֹם לָכֶם. כִּי שָׁמַעְתִּי בְּקוֹלְךָ וְהִנֵּנִי שֹׁלֵחַ אֶתְּכֶם" (יוחנן כ 21). אנו מוקפים בענן גדול של עדים שבמהלך הדורות העידו על אלוהים בנאמנות. לכן, "לִכְּוֹן אֶל כָּל הָעוֹלָם וְהַכְרִיזוּ אֶת הַבְּשׂוּרָה לְכָל הַבְּרִיאָה. הַמַּאֲמִין וְנִטָּבֵל יִנְשָׁע, וְכִי יִשְׁלַח יִמְּיָן יֵאֲשֹׁם" (מרקוס טז 15-16).

פרק 7

לידתו של המשיח נחשפה בתנ"ך

אף על פי שכבר נגענו בנושא זה בפרק 4, אני רוצה שנוסיף להעמיק בנושא לידתו של ישוע ונראה איך הלידה הזו היא התגשמות של אחד מיסודות הנבואה המשיחית. כתבי הקודש מגלים לנו שהרעיון של לידה על-טבעית היה קיים הרבה לפני שישוע הגיע, והכינו אותנו למה שעתיד לקרות.

זהו סיפור לידתו של ישוע: מלאך הופיע בפני מרים, אימו של ישוע, ואמר לה שהיא הרתה מרוח הקודש, נשמת אפו של ה'. כאשר יוסף, שהיה מאורס למרים, גילה שהיא בהיריון, הוא חשב לעזוב אותה, מכיוון שבתרבות של אותה התקופה לא היה זה כלל מקובל להיכנס להיריון לפני הנישואים.

אבל המלאך שכנע את יוסף שההיריון הזה הוא על-טבעי ומאת ה', ולכן יוסף הסכים לכך והתחתן עם מרים. אבל הילד שיוסף ומרים גידלו לא היה ילד רגיל. הוא לא הגיע לעולם בדרך טבעית. לא הזרע של יוסף הוביל להולדת הילד - ישוע נולד כתוצאה של נס, מסוג של הפרייה על-טבעית.

יש הדוחים את סיפור לידתו העל-טבעית של ישוע בטענה שמדובר במיתוס. אבל, כפי שראינו בפרק 4, ההיסטוריה של העם היהודי כבר מכירה את סיפור לידתו העל-טבעית של יצחק, בנו של אברהם, אבי כולנו. אברהם היה בגיל מופלג כשאלוהים אמר לו בבראשית יח שהוא אשתו שרה עתידים ללדת ילד. לא היה כל היגיון בזה. כידוע, שרה צחקה מהרעיון

המגוּחַךְ שהיא תוכל להרות בגיל תשעים. אך אלוהים נזף בה ואמר לאברהם ולשרה שהם כן יולידו את הילד שהם כה רצו בו ואולי כבר ויתרו עליו, ואמר בפסוק 14: "הֲיִפְלֵא מִיָּהוָה דְּבָרִי; לְמוֹעֵד אָשׁוּב אֵלֶיךָ כָּעֵת חַיָּה וְלִשְׂרָה בֵּן".

הם כמובן לא יכלו לדמיין עד כמה חייהם ישתנו תוך שנה ועד כמה אמיתית תהיה ההבטחה כשיחזיקו את בנם הקטן בזרועותיהם. אלוהים תמיד נאמן לקיים את שהבטיח, וכך, שנה אחרי, כשהיה אברהם בן מאה, שרה ילדה את יצחק. לידתו של יצחק המשיכה את השושלת שהחלה עם אברהם ונמשכה דרך בנו יצחק, כל הדרך עד לישוע. אלוהי התחייה פעל בחייה של מרים כפי שפעל בחייה של שרה. הוא נכנס לחייה של מרים עם הבטחה שנשמעה לא הגיונית: היא תלד את בן אלוהים אף על פי שהיא בתולה.

אלוהים היה זה שבאופן על-טבעי הפיח חיים באיבריהם של אברהם ושרה כדי שיוכלו להוליד את יצחק. ורוח הקודש הייתה זאת ששרתה על מרים ואפשרה לה, באמצעות כוח בריאתה, ללדת את ישוע בצורה על-טבעית. סיפורו של עם ישראל התחיל בלידה על-טבעית דרך שרה, אישה קשישה שהייתה מבוגרת מדי מכדי להרות והגיע לשיאו בלידה על-טבעית דרך מרים הבתולה, שמעולם לא קיימה יחסי מין. הייפלא דבר מה?

שימו לב איך לידתו העל-טבעית של ישוע ממלאת את ההיסטוריה של ישראל במשמעות עמוקה יותר. עם ישראל התחיל את דרכו לידתו העל-טבעית של יצחק, בנו של אברהם, דרך שרה, אשתו בת התשעים. אך לידתו העל-טבעית של ישוע דרך בתולה, לוקחת את הרעיון הזה לרמה חדשה לגמרי. ולמה שלא תהיה לידתו של בן אלוהים הלידה העל-טבעית המרהיבה והמיוחדת ביותר? הוא הדמות המרכזית והמיוחדת ביותר שאי פעם נכנסה לעולמנו. הוא אלוהים שהתגלם בבשר, מתנת האב לאנושות.

האחד מבית לחם נטוע בממד הנצחי

בבשורתו, מתי מרחיב על דברי הנביא ישעיהו כאשר הוא אומר: "הִנֵּה הָעֶלְמָה הָרָה וְיֹלְדֶת בֵּן וְקָרָאת שְׁמוֹ עִמָּנוּ אֵל" (מתי א 23); ראו גם ישעיה ז

14). מתי שואף להראות לנו כיצד תורת משה, הנביאים והתנ"ך מצביעים על ישוע ורואים בו יעד סופי.

לאחר שעסקנו בדרך שבה נולד המשיח, נבחן כעת את מקום לידתו. הנביא מיכה מספר לנו מפורשות שהמשיח יגיע מבית לחם! "וְאֵתָה בֵּית לָחֶם אֶפְרָתָה, צָעִיר לְהֵיئֹת בְּאֶלְפֵי יְהוּדָה, מִמָּקֶד לִי יֵצֵא, לְהֵיئֹת מוֹשֵׁל בְּיִשְׂרָאֵל; וּמוֹצָאָתוֹ מִקֶּדֶם מִימֵי עוֹלָם" (מיכה ה 1).

על התגשמות הנבואה הזו אנחנו קוראים במתי ב 1-6 כאשר המלך הורדוס שאל את ראשי הכוהנים והסופרים היכן המשיח אמור להיוולד, והם השיבו לו: "בְּבֵית לָחֶם יְהוּדָה, כִּי כֵן נִכְתָּב עַל יְדֵי הַנָּבִיא: 'וְאֵתָה בֵּית לָחֶם אֶרֶץ יְהוּדָה, אֵינָה צָעִיר בְּאֶלּוּפֵי יְהוּדָה, כִּי מִמָּקֶד יֵצֵא מוֹשֵׁל אֲשֶׁר יִרְעָה אֶת עַמִּי יִשְׂרָאֵל'" (מתי ב 5-6).

כפי שניבא מיכה, האחד שהגיע מבית לחם הקטנה יהיה שליט על כל העמים; האחד שהגיע מהנצח ייכנס אל תוך עולמנו. זה כמעט נשמע כמו אגדה, משהו מופלא מדי מכדי להיות אמיתי, אבל זוהי האמת. שורשיו של האחד שהגיע מבית לחם נטועים בממד הנצחי. במסורת היהודית, הציפייה היא שהמשיח יהיה רק בן אדם. למעשה, המסורת מלמדת שבכל דור קיים משיח פוטנציאלי. הם מאמינים שהמשיח יעשה מעשים גדולים ויחזיר את עם ישראל בתשובה. כמובן, ההבדל הוא שכמאמינים בישוע, אנו רואים במשיח מישו שהוא הרבה יותר מ"רק בן אדם" אנו רואים את אלוהים שבא בדמות אדם.

מיכה הנביא מבהיר שהמשיח שיתחיל את עבודתו מבית לחם הוא האחד "מִימֵי עוֹלָם". גם הנביא ישעיהו ראה שהמשיח יהיה נצחי בטבעו, כפי שאנו קוראים בישעיהו ט 5: "כִּי יֵלֶד יֶלֶד לָנוּ, בֶּן נָתַן לָנוּ, וְנִתְּהִי הַמְּשֻׁרָה עַל שָׂכְמוֹ; וַיִּקְרָא שְׁמוֹ פֶּלֶא יוֹעֵץ אֵל גִּבּוֹר, אָבִיעַד שֵׁר שְׁלוֹם" (אין הדגשה במקור).

הבשורה על פי יוחנן מדגישה כיצד ישוע ממלא את הנבואה הזו, ומבהירה שהוא לא רק המשיח היהודי, אלא גם הנצחי. כפי שראינו קודם לכן, ביוחנן

א 1, 14 נאמר: "בְּרֵאשִׁית הָיָה הַדָּבָר, וְהַדָּבָר הָיָה עִם הָאֱלֹהִים, וְאֱלֹהִים הָיָה הַדָּבָר... הַדָּבָר נִהְיָה בְּשָׂר וְשָׁכַן בְּתוֹכֵנוּ; וְאִנְחֵנוּ רָאִינוּ אֶת כְּבוֹדוֹ, כְּבוֹד בֶּן יָחִיד מִלִּפְנֵי אָבִיו, מָלֵא חֶסֶד וְאַמֶּת". וביוחנן ח 58 ישוע אומר על עצמו ישירות: "אֲמֵן אֲמֵן אֲנִי אוֹמֵר לָכֶם, בְּטָרִם הָיִיתִי אֲבִרָהֶם, אֲנִי הוּא".

אחיזה עמוקה בכתבי הקודש

מתי מבסס את סיפור לידתו של ישוע בהבטחה שניתנה במיכה ה 1, ולא באגדה, כפי שרבים מבין הנוצרים שפוקדים את הכנסיות חושבים לעצמם בשקט. זו הסיבה שחשוב להיאחז בכתבי הקודש: הדבר מחזק אותנו. בעידן הזה, שבו לא מקובל לחשוב שהאמונה במשיח ישוע היא האמת השלמה או הבלעדית, ללא אחיזה טובה בכתבי הקודש ובאחיזתה של האמונה בהם נהיה כמו עלה נידף ברוח. כמו סירה בים ללא הגה, נמצא את עצמנו זורמים לכל כיוון שאליו נוטה התרבות שלנו. ההבנה שהאמונה שלנו בישוע מושרשת כולה בתנ"ך מעגנת אותנו.

חוסר ביסוס בכתבי הקודש הוא מה שגורם לאנשים להיכנע לתקינות פוליטית במקום להיות מבושרים נועזים. אנשים יגידו לנו שאין צורך לשתף את אמונתנו כי זה פוגע באמונות של אחרים. אך אמונה כזו, שאינה יוצאת החוצה, אינה מבוססת על תורת השליחים. תקוותי, אהובים, שכאשר תבינו איך ישוע מגשים את הנבואות המשיחיות מהתנ"ך, יתחזק עמוד השדרה שלכם, תזכו לשלום בליבכם ותהיו עדים נאמנים לו.

הכול אפשרי

מכיוון שאתם במערכת יחסים עם האלוהים שנתן ילד לאברהם ושרה דרך נס על־טבעי, חייכם לא יגיעו למבוי סתום, יהיו הנסיבות אשר יהיו. המצב שאיתו אתם מתמודדים אולי נראה בלתי אפשרי בעיניכם, אך עם אלוהים הכול אפשרי. בעודכם מכים שורש באמונה שלכם בדבר האמת השזור בסיפורי התנ"ך, אני מקווה שתבינו ותפנימו שלא ייפלא דבר מה!

שוב, אני מזמין אתכם לחשוב על כל דבר בחייכם שנראה לכם בלתי אפשרי. כמו אברהם ושרה, גם אתם בחנתם את "העובדות היבשות" וראיתם שאין דבר שאתם יכולים לעשות כדי לשנות את המצב. אולי גם בעבורכם, כפי שהיה לשרה, הרעיון שמשהו ישתנה בשלב הזה נראה כל כך אבסורדי, עד שזה פשוט מצחיק. אולי אינכם מטילים ספק באלוהים, אלא בעצמכם.

כמו שרה, אתם מכירים את המגבלות האנושיות שלכם והשלמתם עם הגורל. אולי אתם חושבים שאתם פשוט כבר מבוגרים מדי, או שהמצב נמשך כבר זמן רב מדי, או שפשוט מאוחר מדי לשנות משהו. בחנתם את הנסיבות מכל זווית אפשרית ואינכם יכולים לדמיין פתרון. אתם מרגישים תקועים, כאילו אין מוצא ושום דבר חדש או יצירתי לא יכול לקרות שישנה את המצב.

יש לנו נטייה לפעמים להסתכל כך על חיינו ואם מסתכלים על המצב מזווית ראייה טבעית ואנושית, אנחנו גם לגמרי לא טועים, בהחלט ייתכן שאיננו יכולים לשנות את המצב בעצמנו. אבל ישוע אמר במתי יט 26: "מִבְּנֵי אָדָם נִבְצָר הַדָּבָר, אֲבָל הָאֱלֹהִים כָּל יָכוֹל".

בעודכם חושבים על אותו מצב "בלתי אפשרי", קחו רגע ושימו את המצב בידי אלוהי אברהם. מסרו לו את מה שכבר נואשתם ממנו. האלוהים שאותו אתם עובדים ואליו מתפללים נתן בן לאברהם ושרה בזקנתם, האם אינכם מאמינים שהוא עדיין יכול להפתיע אתכם? לפעמים לא המצב הגשמי הוא שישתנה, אלא התפיסה שלנו לגביו. זה עשוי לשנות את הכול. שמעו שוב את השאלה שעכשיו שומעת נפשכם: "הֲיִפְּלֵא מִיָּהוָה דָּבָר?"

פרק 8

אמונה יציבה

מאות שנים לפני לידתו של ישוע, העם היהודי האמין שאליהו, שליח אלוהים, יבוא ויכין את הדרך לבואו של המשיח. במלאכי ג' 1 נאמר: "הִנְנִי שֹׁלֵחַ מִלְאָכִי, וּפְנֵה דֶרֶךְ לִפְנֵי; וּפְתָאֵם יְבֹא אֶל הַיְכָלוֹ הָאֵדוֹן אֲשֶׁר אֶתֶם מְבַקְשִׁים, וּמִלְאָךְ הַבְּרִית אֲשֶׁר אֶתֶם חֹפְצִים הֵנָּה בָּא, אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת". הנביא ממשיך בפסוק 23 ואומר: "הֵנָּה אֶנְכִּי שֹׁלֵחַ לָכֶם, אֶת אֱלֹהֵי הַנְּבִיא; לִפְנֵי, בּוֹא יוֹם יְהוָה, הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא". הנבואה מספרת לנו שלפני שהמשיח יופיע על פני האדמה, אליהו הנביא יבוא לפנות לו מקום ולהכין את העולם לקראתו.

ועכשיו אתם יודעים עד כמה חשובה הנבואה הזו במסורת היהודית. בכל ליל סדר, שומרים כיסא ריק בשולחן וכוס בעבור אליהו. בנוסף לכיסא ולכוס בעבור אליהו, אחד הילדים גם רץ לדלת הבית או הבניין כדי לבדוק אם אליהו מגיע. המעשים הללו הם סמליים; להזמין את אליהו לחזור כדי שהוא יוכל להודיע על ביאת המשיח.

מנהגי הפסח האלה הם תזכורת לכך שאלוהים שחרר את בני ישראל ממצרים לפני שלושת אלפים וחמש מאות שנים, וכך גם ישחרר את בני ישראל שוב כאשר אליהו יבוא, ואחריו המשיח. אז אפשר להבין מדוע שאלו אנשים את ישוע כשהגיע: "אם אתה המשיח, היכן אליהו? מדוע הוא לא הגיע?" היו שלא האמינו וטענו שישוע לא יכול להיות המשיח מכיוון

שאליהו טרם הגיע להכריז על בואו. ישוע השיב להם, למי שהיה מוכן לקבל את האמת הזאת, שאליהו כבר ביקר אותם בדמותו של יוחנן המטביל. שימו לב לדברי ישוע:

וְאִם תִּרְצוּ לִקְבֹּל הַרִי הוּא (יוחנן) אֵלֶיהוּ הָעֵתִיד לְבֹא.

(מתי יא 14)

שְׁאֲלוּהוּ הַתַּלְמִידִים: "מִדּוּעַ זֶה אֹמְרִים הַסּוֹפְרִים כִּי אֵלֶיהוּ צָרִיךְ לְבֹא תַחֲלָה?" הַשִּׁיב יֵשׁוּעַ וְאָמַר: "אֵלֶיהוּ אָמֵנָּה יָבֹא וַיִּשִּׁיב אֶת הַכֹּל, אָבֵל אֹמֵר אֲנִי לָכֶם שְׁאֲלֵהוּ כָּבֶד בָּא וְלֹא הַכִּירוּהוּ אֶלָּא עָשׂוּ בּוֹ כְּרִצּוֹנָם; כִּי גַם בֶּן הָאָדָם עֹתִיד לִסְבֹּל מֵיָדָם". אִזּוּ הֵבִינוּ הַתַּלְמִידִים כִּי עַל יוֹחָנָן הַמַּטְבִּיל דָּבָר אֱלִיָּהֶם.

(מתי יז 10-13)

דבריו של יוחנן מפרק א 23 מקבלים ערך רב יותר בעינינו לאור מה שכבר קראנו: "אֲנִי קוֹל קוֹרָא בְּמִדְבָּר פְּנֵי דֶרֶךְ יְהוָה". דבריו הגביהו את נבואת ישעיהו לרמה חדשה לחלוטין והצהירו על התגשמותה: "קוֹל קוֹרָא, בְּמִדְבָּר פְּנֵי דֶרֶךְ יְהוָה; יִשְׂרָאֵל בְּעֶרְבָה, מְסַלָּה לְאֱלֹהֵינוּ" (ישעיהו מ 3).

האמת החבויה לנגד עינינו

לעיתים האמת חבויה לנגד עינינו וממתינה שנגלה אותה. לצערנו, גם בזמנו של ישוע וגם בימינו, רבים מבין הדתיים היהודיים שדווקא יש להם גישה ישירה לאמת שבכתבי הקודש, בוחרים לא להאמין. יהודים מעטים מאמינים שישוע הוא המשיח.

הלך הרוח המתנגד לישוע מוטמע היטב בעם היהודי. כשהייתי בן עשרים קיבלתי את ישוע כמשיח לליבי. הייתה זאת שנת 1978, כבר יותר מארבעים

שנה, בני עמי היהודיים אינם מחשיבים אותי ליהודי. לצערי, אפילו בין הנוצרים יש כאלה שרואים בי וביהודים אחרים כמוני, המאמינים בישוע כמשיחם, כיהודים לא אותנטיים.

אבל אם ישוע הוא באמת המשיח היהודי ואני קיבלתי אותו כיהודי, איך אפשר להסתכל עליי ולומר לי שאני כבר אינני יהודי אותנטי בגלל אמונתי בישוע? הלא המשיח? האם כדי להיות יהודי אותנטי צריך פשוט **לא** להאמין בישוע? שימו לב שהוא מת על הצלב כשמעל ראשו שלט שעליו היה כתוב: "יֵשׁוּעַ מִנְצֵרֶת, מֶלֶךְ הַיְּהוּדִים" (ראו יוחנן יט 19).

אם הוא באמת מלך היהודים, איך יהודים וגויים כאחד מחשיבים אנשים כמוני ל"יהודים לא אותנטיים" רק כי אנחנו מאמינים בו? אני, כאדם שנולד יהודי לשני הורים יהודים וגדל כיהודי, שחגג בר־מצווה בבית כנסת שמרני, אני יהודי. למעשה, תוצאות בדיקת ה־DNA שלי מוכיחות שאני 100% יהודי. גידלתי פאות כדי להצהיר באופן גלוי שאני יכול להיות יהודי אותנטי בעודי מכיר בישוע כמשיח. בשבילי, האמונה בישוע היא הדבר היהודי ביותר שאני יכול לעשות.

שחררו את אחיזתכם

אני מודע לכך שרוב האנשים שעוקבים אחר הארגון שתחתיו אני פועל www.discoveringthejewishjesus.com, Discovering the Jewish Jesus, אינם שותפים לחוויה היהודית שאני עברתי. אינני משתף את הסיפור שלי כדי להצטייר כגיבור, על אף ששילמתי מחיר על אמונתי בישוע. אני משתף את סיפורי כדי לעודד אתכם, תהיו באשר תהיו, להיות נועזים באמונתכם ובעדותכם.

התרבות שלנו השתנתה ואחד מהשינויים הגדולים שהתחוללו בה הוא היעדר מוסכמות חברתיות בנוגע לערכים ואמת. בימינו, כל אחד יכול לפרסם מידע באינטרנט, ואם זה נאמר מספיק פעמים, אנשים מתחילים

להאמין שזו האמת. ודאי אתם מכירים את הטענה: "אם שקר חוזר על עצמו מספיק פעמים, בסופו של דבר אנשים מפסיקים לראות בו שקר ומקבלים אותו כאמת". אנחנו חיים בחברה שמקשה עלינו להבחין בין אמת לשקר, וכתוצאה מכך, הרבה שקרים מתקבלים כאמת.

אנשים טוענים ש"אין אמת אובייקטיבית" ושכל אמת היא סובייקטיבית, כלומר, עניין של זווית ראייה או דעה, ואין אמת אחת שהיא יותר חשובה או טובה מהאמת של האחר. מה שאנחנו מכנים "אמת" משתנה כל הזמן ומתפתח ככל שהעולם נהיה יותר ויותר מודרני, תלוי אילו מגמות וזרמים נפוצים ומקובלים באותה עת. נראה שהתשובות תמיד משתנות. לעיתים קרובות מדי אנחנו עושים מה שעושה התרבות השלטת באותה עת.

אשתי ובתי בת השלושים שוחחו לאחרונה על תקופת הינקות של בתי ואשתי נזכרה שהרופאים אמרו לה שהתינוקת צריכה לשכב לישון על הבטן, כי זה לא בטוח לתינוקות לשכב על הגב. עכשיו, כשבתי היא אמא בעצמה, הרופאים קובעים ההפך. דרכי השיפוט והדעות של התרבות, לעיתים גם בקרב החברה הדתית, אינן לגמרי מהימנות.

אך דבר אלוהים אינו משתנה עם הזמן. דבר אלוהים הוא היום, אתמול ולעולמים (עברים יג 8). הנבואה המשיחית מעגנת אותנו באמת של דבר אלוהים. אמת שהיא מושרשת ומבוססת לא באה וחולפת בהתאם למגמות משתנות.

הטכנולוגיה אולי מתחדשת, אבל לא השאלה "מהי האמת?" השאלה הזו חוזרת אלפי שנים אחורה, כאשר ישוע עמד לפני פונטיס פילטוס ואמר: "לִכְךָ אֲנִי נֹלְדִיתִי וְלִשְׁם כֶּךָ בָּאתִי לְעוֹלָם, כִּי שָׁאֶעֱד עַל הָאֱמֶת". פילטוס השיב: "מִהִי אֱמֶת?" (יוחנן יח 37-38).

אני רוצה לקרוא לכם לחזור לדבר אלוהים. היו מושרשים בדבר אלוהים ותבינו שהעולם איננו אמות המידה או המצפן שלכם. העולם יכול לקבוע שמשוהו הוא בסדר ותקין, אבל אין זה בהכרח נכון. כשאתם רואים שישוע

מגשים את נבואות התנ"ך, זה מחזק את אמונתכם באמיתותו של דבר אלוהים. קחו את הביטחון הזה בדבר אלוהים ויישמו אותו על כל דבר בחייכם. השאלה המרכזית שלנו תמיד חייבת להיות: מה דבר אלוהים אומר על הנושא?

כניעה לאלוהים ולסמכות דברו תדרוש מאיתנו מחיר. זו הסיבה שישוע אמר: "מִי שְׂרוּצָה לָבוֹא אַחֲרֵי, שְׂיִתְּכֶחַשׁ לַעֲצָמוֹ וַיֵּשָׂא אֶת צַלְבוֹ יוֹם יוֹם וַיֵּלֶךְ אַחֲרָי" (לוקס ט 23), ו"הַחֹפֵץ לְהַצִּיל אֶת נַפְשׁוֹ יִאֲבֹד אוֹתָהּ, אֲבָל הַמֵּאֲבִיד אֶת נַפְשׁוֹ לְמַעַנִי וְלִמְעַן הַבְּשׂוּרָה - יִצְלֶנָּה" (מרקוס ח 35). כולנו צריכים לשאול את אלוהים מדי יום מה הוא רוצה שנחשוב ונעשה.

העשיר הצעיר אמר לישוע: "רַבִּי הַטּוֹב, מָה עָלַי לַעֲשׂוֹת כְּדֵי לָרֶשֶׁת חַיִּי עוֹלָם?" ... הָבִיט בּוֹ יֵשׁוּעַ וְרַחֵשׁ לוֹ אֶהְבֶּהּ. אָמַר אֵלָיו: "דָּבָר אֶחָד חָסֵר לָךְ. לֵךְ מִכֹּר מָה שֶׁיֵּשׁ לָךְ וְתֵן לַעֲנִיִּים, וְיִהְיֶה לָּךְ אוֹצָר בַּשָּׁמַיִם; אַחֵר כֵּן בּוֹא וְלֵךְ אַחֲרָי" (מרקוס י 17, 21). האיש העשיר "הֵלֵךְ מִשָּׁם עָצוּב" (מרקוס י 22).

משמעות הדבר שהאיש העשיר לא הצליח לעשות את זה. הנקודה היא שהליכה אמיתית בעקבות ישוע גובה מאיתנו משהו. היא מבקשת מאיתנו למות לעצמנו. אנחנו חייבים להיכנע למרותו, וכמו אדוננו, להגיד: "אֵל יְהוָה כְּרִצּוֹנִי, כִּי אִם כְּרִצּוֹנֶךָ" (לוקס כב 42).

עליכם לשחרר את אחיזתכם בכל דבר מלבדו! בין אם מדובר בביטחון אישי או בזהות או בכל דבר אחר. ישוע אמר לצעיר העשיר, ולך ולי: "אם לא תוותרו על העוגנים והביטחונות המזויפים שלכם ותסמכו עליי, לא תוכלו להיכנס אל מלוא המציאות של חיי הנצח".

אין ספק שאנחנו, כמי שמאמינים שישוע הגשים את הנבואות המשיחיות, שמחים כאשר אנחנו מבינים איך נבואות התנ"ך והברית החדשה משתלבים יחד. אבל זה לא מספיק. עלינו לקחת על עצמנו את אותו אתגר שישוע נתן לצעיר העשיר ולשחרר אחיזה מכל מה שאינו אלוהים ולהיות תלמידים נאמנים שמסורים לו לחלוטין. כך נדרש מתלמיד אמיתי של ישוע. איננו

לומדים רק לשם למידה אנחנו לומדים כדי להבין איך לשחרר את האחיזה שלנו בכל מה שאינו אלוהים.

מחפשים את אלוהים

בראשית הפרק דנו בשאלה איך רוב העם היהודי החמיץ את משיחו כשהוא הגיע לראשונה לפני אלפיים שנה. משום כך, היהודים ממשיכים לשמור מקום לאלוהיו מדי שנה בפסח, בתקווה שמשיחם יגיע. הנקודה שלי היא שהמשיח כבר בא, אך כפי שישעיהו ניבא, הם לא הכירו אותו כאשר הגיע (ישעיה נג).

בעודכם חושבים על כך, אני מזמין אתכם לשאול את עצמכם: "האם אלוהים מתגלה אליי עכשיו ואינני מזהה זאת? איך הוא מתגלה אליי?" לפעמים אנחנו מתפללים לניסים, כשבעצם מה שאנחנו צריכים הוא לראות את הדרכים שבהן הוא פועל בחיינו ולהכיר בהן, ולהבין שהוא כבר כאן. במילים אחרות, רוב בני עמו של ישוע לא זיהו אותו משום שהוא הגיע בדרך שלא ציפו לה. האם אלוהים עונה לכם עכשיו על תפילות שהתפללתם מזה זמן רב, אבל אינכם מזהים את פועלו ואת תשובתו? ייתכן שאתם מבקשים מאלוהים לדבר, אך אינכם מצליחים לזהות שהוא **כבר** מדבר? ייתכן שאתם מבקשים מאלוהים לפעול, אך אינכם רואים שהוא **כבר** פועל בחייכם? במשך מאות שנים, העם היהודי ייחל והמתין לביאת המשיח, אך כשהמשיח הגיע, הם לא הצליחו לזהות אותו כמשיח. האם אתם רוצים לזהות באילו דרכים ישוע הולך איתכם? זוכרים את התלמידים בדרך לעמאוס (לוקס כד 13-27)? ישוע לא מתחבא; הוא כאן, צועד לצידכם, נוכח ומחכה שתמצאו אותו "בְּקִשׁוֹ וַיֵּנָתֶן לָכֶם. חֲפָשׁוּ וְתִמְצְאוּ. דַּפְּקוּ וַיִּפָּתַח לָכֶם" (מתי ז 7).

פרק 9

המשיח הדחוי

ספר ישעיה טומן בחובו כמה מהנבואות המשמעותיות ביותר על המשיח בתנ"ך. נבואותיו של ישעיהו כבר תפסו חלק מרכזי במחקר שלנו, אך כעת אני רוצה להתמקד בפרק נג, המתאר את הדחייה, הבוז והסבל שהמשיח היה צריך לעבור כדי להביא עימו את בשורת הריפוי והישועה לעולם. למעשה, פרק זה נחשב לפסגת הנבואה המשיחית.

חשוב לזכור שדברי ישעיהו לא היו מחולקים לפרקים ולפסוקים כשנכתבו לראשונה על מגילות. התנ"ך חולק לפרקים בסביבות שנת 1227 לספירה, ולפסוקים בסביבות 1448. התנ"ך הראשון שחולק כולו לפרקים ולפסוקים פורסם בסביבות 1555². כיום, קל לנו לעבור בין פרקים ופסוקים, אך כאשר נכתבה מגילת ישעיה, לא הייתה חלוקה לפרקים ולפסוקים. זו הייתה מגילה אחת שלמה. ישעיהו לא כתב את פרק נב, החליט שהוא סיים, ואז עבר לכתוב את פרק נג.

שמעו סיפור מצחיק על אדם שעמד בבית הכנסת וקרא את פרשת השבוע מתוך ספר התורה. לאחר שקרא מעט, הוא לא מצא את המקום שממנו הפסיק (בבתי כנסת עדיין קוראים את התורה מתוך מגילת ספר התורה, ללא חלוקה לפרקים ופסוקים). ואמר: "אינני יודע איפה הפסקתי, ואין שום סימונים בספר". אדם אחר שעמד בצד אמר לו: "קראת מהמקום שבו כתוב 'וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה'". מצחיק שהביטוי "וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה" מופיע

שוב ושוב בתורה ולכן, גם הפתרון הזה לא ממש עזר לו למצוא את המיקום המדויק בתורה.

אבל כיום יש לנו הזכות ליהנות מהחלוקה הנוחה לפרקים ולפסוקים שהמתרגמים הוסיפו כדי להקל עלינו. לכן, אני יכול להדריך אתכם פסוק אחר פסוק דרך כמה מהנבואות המשיחיות שמופיעות בישעיה נג.

מִי הָאֶמֶן לְשִׁמְעַתְנוּ; וְזֹרֵעַ יְהוֹה עַל מִי נִגְלָתָה; וַיַּעַל כְּיוֹנָק לְפָנָיו,
וְכִשְׁרָשׁ מֵאֶרֶץ צִיָּה, לֹא תֹאֵר לוֹ וְלֹא הָדָר; וְנִרְאָהוּ וְלֹא מִרְאָה
וְנִחְמָדָהוּ; נִבְזָה וְחִדַּל אִישִׁים, אִישׁ מִכְאֲבוֹת וִידוּעַ חֲלִי; וְכִמְסִיתָר
פָּנִים מִמֶּנּוּ, נִבְזָה וְלֹא חֲשַׁבְנָהוּ: אָכֵן חֲלִינּוּ הוּא נֶשֶׂא, וּמִכְאֲבֵינוּ
סִבְלָם; וְאִנְחֵנוּ חֲשַׁבְנָהוּ, נְגוּעַ מִכָּה אֱלֹהִים וּמַעֲנָה; וְהוּא מַחֲלֵל
מִפְשָׁעֵנוּ, מִדָּכָא מַעֲוֹנֵתֵינוּ; מוֹסֵר שְׁלוֹמֵנוּ עָלֵינוּ, וּבַחֲבֵרְתּוֹ נִרְפָּא
לָנוּ: כָּלֵנוּ כִצָּאָן תַּעֲיֵנוּ, אִישׁ לְדַרְכּוֹ פָּנֵינוּ; וַיְהוֹה הַפְגִיעַ בּוֹ, אֶת עֵוֹן
כָּלֵנוּ: נִגְשׁ וְהוּא נִעְנֶה וְלֹא יִפְתַּח פִּיו, כְּשֶׁה לַטֶּבֶחַ יוֹבֵל, וְכִרְחֵל לִפְנֵי
גְזִיָּה נֶאֱלָמָה; וְלֹא יִפְתַּח פִּיו: מַעֲצָר וּמִמְשָׁפֵט לָקַח, וְאֶת דֹּרוֹ מִי
יִשׁוּחֵחַ; כִּי נִגְזַר מֵאֶרֶץ חַיִּים, מִפְשָׁע עַמִּי נִגַּע לָמוֹ: וַיִּתֵּן אֶת רִשְׁעִים
קִבְּרוֹ, וְאֶת עֲשִׂיר בְּמֹתָיו; עַל לֹא חָמַס עָשָׂה, וְלֹא מִרְמָה בָּפִיו:
וַיְהוֹה חָפֵץ דָּכָאוֹ הַחֲלִי, אִם תְּשִׁים אֲשֶׁם נִפְשׁוֹ, יִרְאֶה זֶרַע יֶאֱרִיךְ
יָמִים; וְחִפֵּץ יְהוֹה בְּיָדוֹ יִצְלַח: מַעֲמַל נִפְשׁוֹ יִרְאֶה יִשְׁבָּע, בְּדַעְתּוֹ,
יִצְדִּיק צִדִּיק עֲבָדֵי לְרַבִּים; וַעֲוֹנֹתָם הוּא יִסְבֹּל: לָכֵן אַחֲלֵק לוֹ
בְּרַבִּים, וְאֶת עַצוֹמִים יַחֲלֵק שְׁלָל, תַּחַת, אֲשֶׁר הָעֲרָה לַמּוֹת נִפְשׁוֹ,
וְאֶת פִּשְׁעִים נִמְנָה; וְהוּא חֲטָא רַבִּים נֶשֶׂא, וְלִפְשָׁעִים יִפְגִיעַ.

(ישעיה נג 1-12)

נתחיל עם פסוק 1. הנביא שואל: "מִי הָאֶמֶן לְשִׁמְעַתְנוּ? וְזֹרֵעַ ה' עַל מִי נִגְלָתָה?" במילים אחרות, הוא שואל, "מי יאמין בזה?" המשיח והמסר שלו כנראה לא יתקבלו בברכה. המשיח לא היה אמור להיוולד ולגדול בצורה

מרהיבה ומיוחדת שתגנוב את תשומת לב הסובבים. ישעיהו כותב: "וַיַּעַל פִּינֹק לְפָנָיו, וַיִּכְשַׁרְשׁ מֵאָרֶץ צִיָּה; לֹא תֵאָר לּוֹ וְלֹא הָדָר; וְנִרְאֶהוּ וְלֹא מִרְאָה וְנִחְמְדֶהוּ" (פסוק 2). פיזית, שום דבר בו לא היה מושך או יוצא דופן. לפי אמות המידה של העולם, המשיח ודאי לא נראה מרשים במיוחד. שום דבר בו לא התבלט. הוא נראה די רגיל ונורמלי.

בעוד הברית החדשה מגדילה לתאר תיאורים רבי עוצמה של ישוע מדבר אל קהל ומחולל ניסים, מתארת את השלכות המגע המרפא שלו שוודאי היו משמעותיות למי שהיו זקוקים למגעו המרפא, אבל ישוע עצמו כנראה לא מאוד בלט. הוא לא היה מסוג האנשים שנכנסים לחדר מלאי כריזמה או במראה מהפנט שגרם לאנשים מיד לחשוב: "הוא האיש שחיפשנו". בין אם היו אלה המנהיגים הדתיים או הקהל שהקשיב לו, רבים פשוט לא ידעו מה לעשות עם ישוע, בדיוק משום שמראהו וחזונו לא היו יוצאי דופן.

מראהו ומעמדו של ישוע לא שידרו שמדובר באדם חשוב, ואפילו יותר מכך, ישעיהו ממשיך ואומר שהוא אפילו היה "נִבְּזָה וְנִחְדָּל אִיִּשִׁים" (פסוק 3). אחת הסיבות העיקריות לכך שישוע היה נבזה ודחוי בישראל הייתה כי הוא לא פעל לפי התפיסות הדתיות של אותה התקופה. הפרושים פיתחו דת לגליסטית שישוע דחה. לדוגמה, בבשורה על פי מרקוס פרק ז, ישוע נקלע לעימות עם הפרושים משום שתלמידיו לא נטלו ידיים לפני שאכלו לחם, דבר שהיה נהוג אצל הפרושים. בכעס, הפרושים אתגרו את ישוע ושאלו מדוע תלמידיו לא מכבדים את "מִסְכֵּת הַזִּקְנִים" (פסוק 5). ישוע ענה ואמר שהפרושים החליפו את דבר אלוהים האמיתי במסורות דתיות שהמציאו בעצמם. מעניין לראות שישוע ציטט את ישעיהו בתשובתו למנהיגים הדתיים הללו:

אָמַר לָהֶם: "הֵיטֵב נָפָא יִשְׁעֵיהוּ עֲלֵיכֶם הַצְּבוּעִים, כִּכְתוּב: 'הָעַם הַזֶּה בִּשְׁפָתָיו כֹּבֵדוֹנִי וְלִבּוֹ רָחַק מִמֶּנִּי וְתִהְיֶה יְרֵאתָם אֹתִי מְצוֹת

אֲנָשִׁים מִלְמַדָּה; כִּי עוֹזְבִים אַתֶּם אֶת מִצְוֹת אֱלֹהִים לְהַחְזִיק
בְּמִסְתֵּר בְּנֵי אָדָם.

(מתי ז 6-8)

לא רק שישוע עשה דברים בצורה אחרת והסביר את דבר אלוהים בצורה שונה מהפרושים בזמנו, הוא גם הפנה אצבע מאשימה כלפי מנהיגי הדת והאשים אותם בצביעות. ישוע היה מהפכן הוא היה חלוץ, וחלוצים הם אלו שתמיד חוטפים הכי הרבה. הוא היה ה"מוזר שבחבורה". אז אתם יכולים להבין מדוע היה דחוי. למעשה, המנהיגים הדתיים חשו מאוימים כל כך מישוע עד שהם זממו להרוג אותו (מתי כו 4; יוחנן יא 53).

זה מזכיר לי סיפור על קרב ישן בין שתי משפחות מאפיה. משפחת מאפיה אחת שלטה בשטח מסוים, ואם חבר ממשפחת מאפיה אחרת היה מנסה לעשות עסקים באותו השטח, המשפחה השלטה הייתה מוציאה "צו חיסול" על האדם שפלש לשטח שלה. זה בדיוק מה שקרה. ישוע נכנס לשטח של הפרושים, שהיו מנהיגי הדת של תקופתו, ואלפי אנשים שעקבו אחרי הפרושים החלו לנטוש אותם והיו לחסידיו של ישוע.

חשוב להבין שבימים שבהם נכתבה הברית החדשה, המנהיגים הדתיים היו מנהיגי החברה. הם נהנו מזכויות וכוח בתור אלה שעמדו בראש הסולם החברתי. הם היו "יחידות האליטה" של התקופה והייתה להם השפעה רבה על ההמונים. המנהיגים הדתיים התנגדו לישוע בתוקף, משום שהוא חשף אותם כצבועים, ואז הם הצליחו להסית את ההמונים נגדו.

שימו לב: ממש לפני שישוע נתלה על הצלב, פילטוס שאל את הקהל היהודי: "את מי אתם רוצים שֶׁאֶשְׁחֶרֶר לָכֶם, אֶת יֵשׁוּעַ בֶּר אַבְרָא אוֹ אֶת יֵשׁוּעַ הַנִּזְכָּר מִשִּׁיחַ?" כִּי יָדַע שֶׁמִּקְנָאָה מְסָרוּ אוֹתוֹ, וְאוֹלָם רָאשֵׁי הַכֹּהֲנִים וְהַזִּקְנִים שֶׁכָּנְעוּ אֶת הַמּוֹן הָעָם לְבַקֵּשׁ אֶת בֶּר אַבְרָא וּלְהַכְחִיד אֶת יֵשׁוּעַ" (מתי כז 17-18, 20).

כוחות החושך ריכזו את כל האנרגיה שלהם בחיסולו של האחד שבא אל תוך החושך כדי שבני האדם יוכלו לראות את האור. החושך שונא את האור ולא יכול להפסיק לשנוא אותו.

ישעיהו חזה שהמשיח יידחה, אך הרעיון שעם ישראל ידחה את המשיח על אף שישעיהו הכריז עליו בבירור, חמק מרוב מנהיגי הדת בימיו של ישוע. הם לא חיפשו משיח שיידחה, הם חיפשו משיח שימלוך. ישעיהו ראה בבירור, שהמשיח יסבול וימות, אך המנהיגים הדתיים לא חיפשו משיח שיסבול, אלא מישהו שיוביל את האומה היהודית לחירות ומלך על ישראל.

ביהדות כן יש זרמים שמאמינים שהמשיח עשוי להגיע כ'משיח בן יוסף', משיח שיידחה ויסבול מידי אחיו, בדיוק כפי שסבל יוסף (בראשית לז). אך רוב האנשים חיפשו את 'משיח בן דוד', משיח שיבוא משושלת דוד וישיב את ישראל לתהילתה. הממסד הדתי בימי ישוע לא חיפש את משיח בן יוסף, אלא את משיח בן דוד ולכן החמיץ אותו. למעשה, שאול אומר כי "עַד הַיּוֹם הַזֶּה" יש מסווה על ליבם של היהודים שמונע מהם להכיר בישוע, העבד הסובל, כמשיח ישראל (השנייה לקורינתים ג 14-15; רומים יא 25).

אפילו היום רוב הישראלים מכנים אותו יש"ו, ולא ישוע, שזה משחק מילים עם שמו האמיתי, והוא ראשי תיבות שמשמעותם "ימח שמו וזכרו". מבחינתם, ישוע נחשב כמי שבגד באמונתו היהודית. עם זאת, אני שוב רוצה להדגיש שיום יגיע שבו העם היהודי ומדינת ישראל יראו את ישוע כפי שהוא באמת, המושיע של העולם ומשיח ישראל.

הֵן, אַחִי, אֵינֶנִּי רוֹצֵה שְׂיַעֲלֶם מִכֶּם הַסּוּד הַזֶּה, פֶּן תִּהְיֶי חֲכָמִים
בְּעֵינֵיכֶם: קִהוּת לֵב אֲחֻזָּה בְּמַדַּת מָה אֶת יִשְׂרָאֵל, עַד אֲשֶׁר יִכָּנֵס
מְלֹא הַגּוֹיִם. וְכֵן כָּל יִשְׂרָאֵל יִנְשָׁע, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וְבָא מִצִּיּוֹן גּוֹאֵל
וְיָשִׁיב פְּשָׁע בְּיַעֲקֹב נֶאֱמַר יְהוָה וְאֲנִי זֹאת בְּרִיתִי אִתְּכֶם, כִּי אֶסְלַח
לְעֹנֵיכֶם."

(רומים יא 25-27)

בהמשך לישעיה נג פסוק 4 אומר: "אֲכֹן חָלִינוּ הוּא נָשָׂא". עכשיו, אני רוצה שתשקלו זאת לאור מה שקרה כאשר ישוע ירד מההר שממנו נשא את הדרשה הארוכה ביותר שלו בכתובים, "הדרשה על ההר".

כאשר ישוע עשה את דרכו במורד ההר, הוא החל לרפא אנשים. תחילה הוא ריפא מצורע (מתי ח 2-3), ואז אדם משותק (מתי ח 6-13). לאחר מכן, ישוע ריפא את חמותו של שמעון כיפא, והסיפור מגיע לשיאו עם הדברים הבאים: "לֵעֵת עָרַב הֵבִיאוּ אֵלָיו רַבִּים שְׁהִי אֲחוּזֵי יְשָׁדִים, וְהוּא גִרֵּשׁ אֶת הָרוּחוֹת בְּדִבְרֵי פִי וְרִפָּא אֶת כָּל הַחוּלִים, לְמַעַן יִתְקַיֵּם אֶת אֲשֶׁר נֶאֱמַר בְּפִי יִשְׁעֶיהוּ הַנְּבִיא: 'חָלִינוּ הוּא נָשָׂא וּמְכַאֲבֵינוּ סִבְלָם'" (מתי ח 16-17).

חשוב שנבין, מתי טוען שהניסים שישוע חולל וריפא את כל החולים הם התגשמות דבריו של ישעיהו בפרק נג 4 "אֲכֹן חָלִינוּ הוּא נָשָׂא". מה שמדהים אותי כאן הוא שניתן לראות שרעיון הריפוי של הגוף מושרש ומיוסד בכפרה. בבסיסו, ישעיה נג מתאר את ישוע שמת במקומו כדי שנוכל לזכות בסליחה ובישועה. בברית החדשה, שנכתבה במקור ביוונית, המילה "נושע" היא "סוזו" (sozo), והיא מופיעה לאורך כל הבשורות ומתייחסת לסליחת חטאינו לריפוי גופנו, וגם לשחרור משדים מייסרים.

היא יוֹלֶדֶת בֶּן וְאֶתָּה תִּקְרָא שְׁמוֹ יֵשׁוּעַ, כִּי הוּא יוֹשִׁיעַ (sozo) אֶת עַמּוֹ מִחַטָּאתֵיהֶם.

(מתי א 21)

בֹּא אַחַד מֵרָאשֵׁי בֵּית הַכִּנְסָת, יֹאמֵר שְׁמוֹ, וּכְשֶׁרָאָה אֶת יֵשׁוּעַ נָפַל לְרַגְלָיו. הִתְחַנַּן אֵלָיו מְאֹד וְאָמַר: "בְּתִי נוֹטָה לָמוּת. אָנָּה, בּוֹא וְסַמֵּךְ יָדֶיךָ עָלֶיהָ כְּדֵי שֶׁהִיא תִּתְרַפָּא (sozo) וְתִחְיֶה".

(מרקוס ה 22-23)

הַאֲנָשִׁים שֶׁרָאוּ אֶת הַמַּעֲשֶׂה סִפְּרוּ לָהֶם כִּי צִד נִרְפָּא (sozo) אַחֲזוּ
הַיָּשָׁדִים.

(לוקס ח 36)

שימו לב שבכל אחד מהפסוקים האלה השתמשו באותה מילה sozo: מישועה מחטא (מתי א 21), ריפוי של הגוף (מרקוס ה 23) ועד לשחרור משדים (לוקס ח 36). רוב המאמינים בוטחים בישוע, בסליחת החטאים ובנצח איתו, אבל רבים מתקשים לבטוח בו לרפואת הגוף ולדאגה שלו אלינו כאן ועכשיו, בהווה. אך אותו פרק בישעיה, העוסק בישוע המחולל מפשעינו, מספר לנו שהוא גם נשא את חולינו ומכאובינו, ומשום כך מתי מצביע על ישעיה נג 4 כהסבר לכך שניסים התרחשו.

ישעיהו ממשיך וחושף שישוע " (את) מְכַאֲבֵינו סָבָלָם" (ישעיה נג 4). חשוב שנבין, המילה "מְכַאֲב" מתייחסת לסבל רגשי וכאב נפשי. הנקודה היא שישוע, המשיח שלנו, הוא מושיע במובן המלא של המילה. אנו יכולים להשליך עליו את כל חיינו. אנו יכולים לסמוך עליו שיישא אותנו אליו לגן עדן, אך אנו גם יכולים לסמוך עליו שידאג לבריאותנו, שירפא את גופנו את נפשנו, ויסיר את כאבנו כאן ועכשיו.

זרמים מסוימים בנצרות שמים דגש רב על ישוע כ"רופא הגוף", אך הדגש על ישוע כ"רופא הנפש" לא זוכה לאותה תשומת לב. חלק מהרגעים המרגשים ביותר בחיי כמשרת המשיח היו כאשר ראיתי איך ישוע מסיר כאב מילדיו ומרפא אותם. אי אפשר לזייף את הרגעים האלה. נוכחותו של ישוע נחשפה בצורה מוחשית כאשר התפללתי בעבור אדם וראיתי איך ישוע מרפא אותו רגשית. פעמים רבות ראיתי דמעות זולגות מעיניהם בעודם משתחררים ממה שכבל את נפשם. ישוע באמת הגשים וממשיך להגשים את נבואת ישעיהו היום, והוא ימשיך לחבוש לבבות שבורים. ישוע נפצע למען בריאותנו הרוחנית, הנפשית והגופנית. הוא הרופא שלנו. ישעיהו מסביר שישוע לא נצלב כעונש על עוונותיו, אלא שהוא מרצונו לקח על עצמו את

העונש שהגיע לנו: "וְהוּא מְחַלל מִפְּשָׁעֵנוּ, מִדָּפָא מִעֲוֹנֵינוּ; מוֹסֵר שְׁלוֹמֵנוּ עָלָיו, וּבְחִבְּרָתוֹ נִרְפָּא לָנוּ" (ישעיה נג 5).

כפי שכבר אמרנו, התורה, באמצעות מערכת הקורבנות, והתנ"ך, במיוחד ישעיה נג, מלמדים את הרעיון של כפרה שנעשית מתוך הקרבה, מצב שבו "התמים" יכול לכפר על החוטא באמצעות הקרבת חייו. זה בדיוק מה שישוע עשה.

שוב, הרעיון הזה שישעיהו מתאר אינו חדש. הרעיון שצדיק יכול לכפר על החוטא כשהוא מת במקומו ומשחרר אותו מהחוב שלו, כבר היה מבוסס בתורה ובמחשבה היהודית. כפי שהזכרנו קודם לכן, זו הסיבה שכך התייחס קייפא, הכוהן הגדול, למותו הקרב של ישוע ואמר למנהיגים הדתיים: "כִּדְאֵי לָנוּ שְׂאִישׁ אֶחָד יָמוּת בְּעַד הָעָם וְלֹא תֵאבֹד כָּל הָאָמָה כְּלָה'. לֹא מִלְּבֹב אָמַר זֹאת, אֲלֹא שִׁבְחֵיתוּ כִּהֵּן גָּדוֹל בְּאוֹתָהּ שָׁנָה, הִתְנַבֵּא שִׁישׁוּעַ עֲתִיד לָמוּת בְּעַד הָאָמָה" (יוחנן יא 50-51).

בשנייה אל הקוריאנטים ה' 21, נאמר על ישוע: "אֵת זֶה אֶנְשֵׁר לֹא יָדַע חֲטָאת עֲשֶׂה לְחֲטָאת בְּעַדְנוּ, כִּדִּי שְׂאֵנוּ נִלְבֹּשׁ אֶת הַצִּדָּקָה שֶׁל אֱלֹהִים בּו'". ישוע סבל מהבושה ומהייסורים על הצלב, לא כי הוא היה ראוי לכך, אלא משום שאהב אותנו מספיק כדי לשלם את המחיר הסופי ולהפוך כל אחד מאיתנו לאדם השלם. כל מה שהוא סבל היה למען הרפואה שלנו. שמעון כיפא מתייחס לכך בברית החדשה ואומר: "בְּחִבְּרָתוֹ נִרְפָּא לָכֶם" (איגרת פטרוס הראשונה ב' 24).

ישעיהו ממשיך ואומר: "כְּלָנוּ כְּצֹאֵן תַּעֲיִנוּ, אִישׁ לְדֶרֶכּוֹ פָּנִינוּ; וַיְהִי הַפְּגִיעַ בּו', אֵת עֶוֶן כְּלָנוּ" (ישעיה נג 6). כולנו לפעמים בוחרים ללכת בדרך שלנו. יחד עם זאת, גם כשישוע ידע את כל הדרכים שמהן נסטה ממנו, הוא עדיין בחר למות למעננו.

אנשים רבים טוענים בתקיפות שהם לא צריכים שישוע ימות למענם. זה מזכיר לי מקרה עצוב שהייתי עד לו בקולורדו לפני כמה שנים בדרכי לדוג

עליתי ברגל במעלה ההר וחלפתי על פני אדם שישב בצד השמאלי של הדרך על כיסא גן מחוץ לקרוואן קטן. הרגשתי צורך לפנות אליו כי הוא היה נראה ממש מרוסק נפשית. דיברתי איתו במשך דקה או שתיים ואז המשכתי במעלה ההר לעבר האגם.

כמה שעות מאוחר יותר, כשירדתי מההר, חלפתי על פניו שוב והרגשתי צורך לשתף אותו בבשורה. הוא הביט בי בשנאה ובחושך נורא בעיניו ואמר: "אני מעדיף להישאר בגיהנום מאשר שישוע ימות בעבור חטאיי". כשדמיינתי מה יהיה סופו של האיש הזה, הרגשתי צער רב ואת כוחות הגיהנום.

באופן מדהים ומלכותי, ישוע הקריב את חייו מבלי להגן על שמו או להתלונן על העוול שנעשה כלפיו. בישעיה נג 7 נאמר לנו: "נִגְשׁ וְהוּא נִעְנֶה וְלֹא יִפְתָּח פִּיו; כִּשְׁהוּ לְטַבֵּחַ יוֹבֵל, וְכִרְחַל לִפְנֵי גִזְיָה נֶאֱלָמָה, וְלֹא יִפְתָּח פִּיו". ישוע לא הביע התנגדות כשעמד לפני פילטוס רגע לפני צליבתו. הוא לא צעק ולא מחה "אני חף מפשע!" ההפך, הוא עמד שם בשקט, בדיוק כפי שניבא הנביא ישעיהו. הוא לא הגן על עצמו.

פילטוס הזדעזע עד היסוד כשראה את ישוע עומד לפניו עם שלוה, ביטחון פנימי וכוח רוחני עמוק שמקורו ברוח הקודש. פילטוס, שחשש לאבד שליטה, ניסה להפעיל סמכות וכוח במקום להודות כמה היה מפוחד אפשר כמעט לשמוע את הרעידות בקולו כשהוא אומר לישוע: "אַלִּי לֹא תִדְבֹּר? הֲאֵינָהּ יוֹדֵעַ שְׁיֵשׁ לִי סִמְכוֹת לְשַׁלַּח וְסִמְכוֹת לְצַלֵּב אוֹתָהּ?" (יוחנן י 10). ישוע השיב לו בשלווה: "לֹא הֵיטָה לָךְ שׁוֹם סִמְכוֹת עָלַי, לוֹלֵא נִתְּנָה לָךְ מִלְמַעְלָה" (יוחנן יט 11). ישוע הציע את עצמו מרצון כ"שֶׁה לְטַבֵּחַ" (ישעיה נג 7), וכפי שניבא ישעיהו, הוא לא אמר מילה אחת להגן על עצמו.

ישעיהו ממשיך ואומר: "מֵעַצָּר וּמִמִּשְׁפָּט לָקַח, וְאֵת דּוֹרוֹ מִי יְשׁוּחִים; כִּי נִגְזַר מֵאֶרֶץ חַיִּים, מִפֶּשַׁע עֲמִי נִגַּע לָמוֹ" (ישעיה נג 8). במילים אחרות, ישוע נצלב ואיש לא הקדיש לכך מחשבה מיוחדת. החיים המשיכו כרגיל,

אנשים המשיכו בשגרת יומם כאילו לא קרה דבר. למרות שהוא סבל את גזר הדין בשקט חסר תקדים, בענווה, בכוח ובאהבה עזה לאלוהים האב, בצורה שלא נראתה מעולם, איש לא חזר בו מהחלטה לצלוב אותו. כמו שהתעלמו ממנו בחייו, כך גם שכחו אותו במותו.

בישעיה נג 9 נאמר: "וַיֵּתֶן אֶת רִשְׁעִים קִבְרוֹ, וְאֶת עֲשִׂיר בְּמִתָּיו". מה ישעיהו ראה פה? ישוע נצלל בין פושעים. בבשורה על פי מתי כז אנו קוראים: "אַחֲרֵי שֶׁצָּלְבוּ אוֹתוֹ חֲלָקוּ אֶת בְּגָדָיו בְּהִפָּלָם גּוֹרֵל... אוֹתָהּ שָׁעָה נִצְלְבוּ אוֹתוֹ שְׁנֵי שׂוֹדְדִים, אֶחָד מִיָּמִינוֹ וְאֶחָד מִשְׁמָאלוֹ" (מתי כז 35, 38).

היחס שקיבל ישוע דמה ליחס שקיבל עבריו, כפי שניבא ישעיהו. מדהים לראות שישעיהו לא רק חזה שישוע יהיה קשור ל"רשעים" בעת מותו, אלא גם ל"עשיר". כפי שהנביא אמר: "וְאֶת עֲשִׂיר בְּמִתָּיו" (ישעיה נג 9). ישוע נקבר בקברו של יוסף איש רמתיים העשיר, ובכך התגשמה הנבואה.

לַעֲת עָרַב בָּא אִישׁ עֲשִׂיר תוֹשֵׁב רְמָתִים, יוֹסֵף שְׁמוֹ, שְׁגֹם הוּא
נִעְשָׂה לְתַלְמִיד שֶׁל יֵשׁוּעַ. הוּא בָּא אֶל פִּילָטוֹס וּבִקֵּשׁ אֶת גּוֹפֶת
יֵשׁוּעַ. אַזְ צָוָה פִּילָטוֹס לְמַסֵּר אוֹתָהּ. יוֹסֵף לָקַח אֶת הַגּוֹפֶה, עָטַף
אוֹתָהּ בְּסָדִין נָקִי וְהֵנִיחַ אוֹתָהּ בְּקִבְרוֹ הַחֲדָשׁ שֶׁלוֹ אֲשֶׁר חָצַב
בְּסֹלֶעַ. לְאַחַר שֶׁגִּלַּל אָבֹן גְּדוֹלָה עַל פֶּתַח הַקֶּבֶר הִלֵּךְ לְדַרְכוֹ.
(מתי כז 57-60)

הייסורים שישוע עבר היו ללא ספק עזים ומבעיתים בעיני אלוהים האב. אך ישעיה נג 10 מספר לנו שאלוהים מאוד מחויב לישועתנו ולרפואתנו: "וַיְהִי הָהֵאָּה חֲפִץ דַּכָּאוֹ הַחֲלִי, אִם תִּשְׁמִים אֲנִשְׁם בְּנִפְשׁוֹ, יִרְאֶה זָרַע, יִצְרִיךָ יָמִים; וְחִפְץ יְהוָה בְּיָדוֹ יִצְלַח". הכאב שהוא סבל היה מעבר להבנתנו. ולא היה זה רק הכאב הגופני, אלא העובדה שבן אדם תמים וטהור נטמא למעננו: "אֶת זֶה אֲשֶׁר לֹא יָדַע חֲטָאת עָשָׂה לְחֲטָאת בְּעֵדָנוּ, כִּדִּי שְׁאֵנוֹ נִלְבָּשׁ אֶת הַצִּדְקָה שֶׁל אֱלֹהִים בּוֹ" (השנייה אל הקורинתים ה 21).

ישוע אומנם התכוון לצליבתו, הוא הזיע טיפות דם והקריב את עצמו בעבורנו הוא עשה זאת מתוך רצון ולא כפייה, אבל לפני שנמסר לצליבה, אמר לאביו:

וְעַתָּה נְבִיְהֵלָה נַפְשִׁי, וְאֲנִי מָה אֹמֵר: "אָבִי, הַצִּילֵנִי מִן הַשָּׁעָה הַזֹּאת?
אֲדַרְבָּא, הֲרֵי לְשֵׁם כָּךְ בָּאתִי לַשָּׁעָה הַזֹּאת".

(יוחנן יב 27)

אָבִי, אִם אֶפְשָׁר הַדָּבָר, הֶעֱבֵר נָא מִמֶּנִּי אֶת הַכּוֹס הַזֹּאת, אֲךָ לֹא
כָּרְצוֹנִי אֲנִי כִּי אִם כָּרְצוֹנְךָ אֶתָּה.

(מתי כו 39)

קשה לא לעמוד פעורי פה כשאנחנו לוקחים צעד אחורה וחושבים על הגודל, ההיקף והדיוק של הנבואות המשיחיות של ישעיהו, ועל איך שישוע הגשים אותן. אנו שוב רואים מדוע הנבואות המשיחיות לא רק מפעילות את השכל, אלא גם בונות את אמונתנו ומחזקות את אהבת אלוהים בליבנו. בתור שליחים נאמנים של ישוע, אי אפשר לצלול לעומק הנבואות המשיחיות בתנ"ך מבלי להתרגש מאהבתו של אלוהים!

מטרת הסבל

ישעיה נג מציג לנו את הייסורים הקשים שישוע יעבור, אבל בפסוק 11 נאמר לנו: "מַעֲמַל נַפְשׁוֹ יִרְאֶה יִשְׁבַּע, בְּדַעְתּוֹ, יִצְדִּיק צְדִיק עֲבָדֵי לְרַבִּים; וְעוֹנֹתָם הוּא יִסְבֵּל". האם אתם מבינים מדוע הוא היה מוכן לסבול? בסבלו הוא "יִצְדִּיק צְדִיק עֲבָדֵי לְרַבִּים". הרווח שלו גבר על ההפסד. ישעיהו ממשיך: "לָכֵן אֶחְלֹק לוֹ בְּרַבִּים, וְאֶת עֲצוּמִים יַחְלֹק שָׁלָל, תַּחַת אֲשֶׁר הֶעֱרָה לַמּוֹת נַפְשׁוֹ, וְאֶת פְּשָׁעִים נִמְנָה; וְהוּא חָטָא רַבִּים נָשָׂא, וְלִפְשָׁעִים יִפְגִּיעַ" (ישעיה נג 12). מדוע הוא עשה זאת? הסיבה שבגללה ישוע בא

לעולם הייתה כדי לכפר עלינו אל מול האב, לשחרר אותנו ולרפא אותנו. בעודנו חושבים על הרפואה של ישוע ועל ההשפעה שלו בחיינו האישיים, שימו לב לרגע המיוחד שתועד בבשורת לוקס, כאשר ישוע נכנס לבית הכנסת, פתח את התנ"ך והתחיל לקרוא בקול רם. כשהגיע לחלק של ההפטרה וקרא מישעיה סא, הוא ייחס את הכתוב לעצמו.

הוא בא אל העיר נצרת, העיר אשר גדל בה, וביום השבת הלך כמנהגו לבית הכנסת וקם לקרא. כאשר נתנו לו את מגלת ספר ישעיהו הנביא, פתח את המגלה ומצא את המקום שכתוב בו: רוח אדני עלי, יען משח אתי לבשר עניים. שלחני לקרא לשבויים דרור, ולעורים פקח קוֹחַ; לשלח רצוצים חפשים, לקרא שְׁנַת רצון ליהוה. לאחר שגלל את המגלה, החזירה לגבאי והתישב. יעני כל הנוכחים היו נשואות אליו והוא החל לדבר אליהם ואמר: "היום נתמלא הכתוב הזה בְּאִזְנֵיכֶם".

(לוקס ד 16-21, אין הדגשה במקור)

ישוע אכן רופא לנשברי לב; הוא מרפא את הזקוקים לרפואה ומשחרר את המדוכאים. ולא רק באופן כללי, אלא בדרכים אינטימיות, מותאמות ואישיות מאוד, ישוע מרפא כל נפש שמגיעה אליו. כולנו זקוקים לריפוי. לא מדובר רק ברעיון מופשט של "האנושות" שזקוקה לריפוי, אלא לרעיון שלכולנו יש צרכים אישיים ודחופים. הנביא ישעיהו חשף שהמשיח ירפא את השבר העמוק ביותר שבתוכנו. הוא לא בא רק כדי לעודד אותנו, אלא בא גם לשחרר אותנו. הוא לא בא רק כדי לעזור לנו להתמודד טוב יותר עם הכאבים שלנו, אלא גם כדי לאחד את השברים בחיינו ולהחזיר אותנו לשלמות. כמו שכל אדם מושפע מאותו חטא ושבר, כך, דרך ישוע, כל אדם יכול לזכות להחלמה על-טבעית, לגאולה ולשחרור!

כולנו יכולים לחיות עם ביטחון כזה במשיח, ביטחון שיאפשר לנו לאהוב אנשים ללא צורך בהכרה או בתמורה. כשאנחנו שלמים בעצמנו עם הידיעה מי אנחנו במשיח, אנחנו חופשיים לאהוב אנשים באמת. כאשר אנחנו מסוגלים לאהוב אחרים מבלי להיות כבולים לצורך שלנו להיות אהובים, מוערכים או נאהבים, אנו נהיה, במילותיו של ישוע עצמו "בְּאֵמֶת בְּנֵי חוֹרִין" (יוחנן ח 36). השאלה שנשאלת היא: האם נמסור את עצמנו לחלוטין לישוע, כדי שהוא יוכל לשחרר אותנו באמת?

מילת עידוד לדחויים

אם אתם סובלים עכשיו מכאב של דחייה, אני רוצה שתדעו שישוע איתכם בתוך הכאב שלכם. הוא מזדהה עם הכאב, הוא מבין אותו מבפנים. אין עומק של כאב אנושי שהוא לא יכול לחוש, להזדהות איתו ולפעול בהתאם לו.

בעוד רוחות התרבות ממשיכות לנשוב כנגד ערכי החסידות, ההזדהות שלנו עם המשיח הדחוי תגדל ככל שנעמוד לצידו. אף פעם לא קל להתמודד עם דחייה וניכור; אף פעם לא קל כשלא מבינים אותנו נכון. אך הציות לאלוהים, שמוביל ל"סבל בשם הצדק", עשוי להיות הדבר שיעמיק את ההזדהות שלכם עם האחד שהיה "בְּנֵזֶה וְחָדֵל אֵי־שִׁים" ואת הקשר שלכם איתו (ישעיה נג 3).

אהובים, נקראנו לא רק למלוך עם המשיח אלא גם לסבול איתו. "וְאֶמְנֶם כָּל הָרוֹצִים לְחַיּוֹת חַיִּי חֲסִידוֹת בְּמִשְׁיחַ יֵשׁוּעַ, יִרְדְּפוּ" (השנייה אל טימותיאוס ג 12). "אֲשֶׁרִי הִנְדָּפִים בְּגִלְל הַצֶּדֶק, כִּי לָהֶם מַלְכוּת הַשָּׁמַיִם. אֲשֶׁרִיכֶם אִם יִחְרְפוּ וְיִרְדְּפוּ אֶתְכֶם וַיַּעֲלִילוּ עָלֵיכֶם בְּגִלְלִי" (מתי ה 10-11). "אֵךְ גַּם אִם תִּסָּבְלוּ לְמַעַן הַצֶּדֶקָה - אֲשֶׁרִיכֶם. אֵל תִּפְחָדוּ מֵאִימָתָם וְאַל תִּבְהָלוּ" (איגרת פטרוס הראשונה ג 14).

רוחות השינוי ימשיכו לנשוב סביבנו ולהיות יותר ויותר עוינות. אבל לא משנה איך העולם משתנה סביבנו, ישוע, המשיח הדחוי, האחד שסבל

עוונות כזו גדולה מאת החוטאים, לא ישנה את מה שהוא מרגיש כלפיכם וכלפיי.

”הַתְּבוֹנְנוּ אֶל הָאֶחָד שֶׁסָּבַל הַתְּנַגְדוֹת כְּזֹאת מֵאֵת הַחוֹטָאִים, כִּי י
שָׁלָא תִתְעַיְפוּ וְלֹא תִרְפָּה נַפְשְׁכֶם”.

(עברים יב 3)

פנים אל פנים מול העבד הסובל

בספרה "Treasures in dark places" (אוצרות במקומות אפלים", לא ראה אור בעברית) משתפת ליאנה צ'ינקוונטה סיפור חזק ומצמרר על מפגש שהיה לה עם אלוהים. רציתי לספר אותו כאן, מכיוון שהאלוהים שאותו פגשה פנים אל פנים הוא בבירור אותו אלוהים שנחשף לנו בשיר העבד הסובל בישעיה נג.

כאישה צעירה שחיה עם הוריה במינסוטה, ליאנה מספרת על לילה אחד שחוותה, בתקופת האביב המוקדמת, מיד לאחר שהשמש החלה להמיס את השלג. כמו מתבגרת טיפוסית, היא אהבה ללכת לישון מאוחר, אך באותו לילה התעוררה בשעה חמש בבוקר, כשקרני אור השמש החלו לפלס את דרכן דרך החלון וליצור צללים בחדר. היא הייתה רגילה להתעורר בסביבות 7:00 בבוקר, אך באותו בוקר לא הצליחה לחזור לישון. היא בהתה בתקרה בעצבים, מקללת בשקט. לפתע שמעה קול ברור מהצללים שאמר: "יש מישהו במיטת האורחים שלצידך". "מי נמצא בחדר שלי?" תהתה. היא חששה שמא מישהו פרץ לחדרה. היא הביטה בצללים שמהם הגיע הקול, אך לא ראתה שם איש. היא החלה להפנים מה ששמעה: "יש מישהו במיטת האורחים שלי". בפחד עצום, עיניה חיפשו את מיטת האורחים הסמוכה לה. מה שראתה גרם לה להיצמד לקיר, אבל היא לא צרחה אף על פי שראתה בליטות מתחת לשמיכות! ליבה

פעם בחוזה ואחז בה פחד: "מי נמצא בחדר שלי?!" חשבה. "איך אדם זר הצליח לחדור לבית שלנו? האם שכחנו לנעול את הדלת? מה יקרה לי?!" הדמות במיטת האורחים שכבה ללא תנועה, כאילו ישנה. "מה זה?" תהתה. "בן אדם? לא בן אדם?" היא הרגישה שהיא חייבת לעשות משהו, אז היא זחלה אל קצה מיטתה, בניסיון להישאר כמה שיותר רחוקה מהדמות הלא מוכרת ששכבה מתחת לשמיכות במיטת האורחים. עדיין לא הייתה שום תנועה. היא הצליחה להגיע לדלת החדר, מוכנה להדליק את האור, אבל פחדה מדי. אחרי שעמדה לצד הדלת זמן מה, היא זחלה חזרה למיטתה ושכבה שם משותקת, צופה וממתינה.

הדמות זזה. הוא התיישב במיטה. ברגע הזה, היא מתארת, הפחד שלה נעלם, היא מיד זיהתה את האיש כישוע. הוא לא היה ישוע כחול העיניים והבלונדיני שאנו רואים באמנות ובקולנוע של שנות ה-50. היא ראתה גבר עם מאפיינים יהודיים בולטים, בגובה ממוצע, עם עור כהה. זה היה ישוע שסבל, האחד שאנו קוראים עליו בישעיה נג, פניו חבולות מהמכות החוזרות והנשנות שקיבל. היא יכלה לראות דם שהתקשה בשערו ודם שזרם מפצעיו. בגדיו היו קרועים ורוויים בדם, עורו היה סדוק. ליאנה מתארת רגע מדהים של התגלות, ואלה המילים שלה:

"בעודי נלהבת מפחדיי שנעלמו, התגלות פקדה את ישותי, הבעירה כל גיד ועצם. אמת הוזרקה לנשמת. שאלות שהיו לי לא הטרידו אותי עוד ושלוש עובדות גדולות ולא ניתנות להפרכה ניצתו בי באור זורח ובוהק:

אלוהים קיים.

ישוע אמיתי.

כתבי הקודש הם דבר אלוהים.

באותו רגע ידעתי שגם אם הייתי האדם היחיד בעולם, הוא היה סובל את כל מה שסבל למעני. הוא סבל כך בעבור כל אדם, לא משנה כמה טוב או רע הוא. הידע הזה היה מעבר לשכנוע שכלי. כמו ניתוח כירורגי שהושתל בנשמתי, ניתוח לייזר שהגיע מהמרחב העל־טבעי. בדרך כלל, כשמישהו פוגע בך, אתה כועס. אבל בפניו המוכות והמצולקות של ישוע, לא היה שום גינוי, לא היה כעס, אלא רק סליחה טהורה וחמלה. יכולתי להסתכל רק במבט חטוף בפניו. הרגשתי סחרחורת. כל שריר בגופי הרגיש כמו מים. **אני... בנוכחות אלוהים. אלוהים בדמות אדם... והוא סבל נוראות כדי לזכות אותי בחירות!** המציאות הזו סחררה את מחשבותיי וגופי התמוטט. נפלתי על מיטתי, בוכה. עוצמת הרגע הזה בלתי ניתנת לתיאור דמעותיי לא הגיעו מכאב אלא מפליאה וכבוד, התגובה האפשרית היחידה של אדם חוטא הנמצא בנוכחות הקדוש. אך היו אלו גם דמעות של אָבֵל על כך שהיופי האלוהי הזה היה צריך להתעוות עד כדי כך כדי שאוכל לקבל מחילה.

ואז קרה משהו שהעמיק את החוויה עוד יותר. הוא נגע בי. הוא הושיט את ידו והניח אותה על כתפי הימנית. **"בתי, אל תבכּי"**. קולו היה עדין אך חזק.

ידיי רעדו כשהתרוממתי מהמיטה. זה יותר מדי בשבילי, חשבתי. אני יכולה להסתכל שוב בעיניו. אבל ידעתי שאני חייבת. כמו מגנטים הם משכו אותי. היה לו עוד מה להראות לי, עוד מה להעביר לי. בעיניו המעוגנות אך הכל כך לא אנוכיות, חוויתי אהבה שאיש לא יכול לדמיין.

אבל מעבר לאהבתו כלפי, התגלות עצומה יותר חדרה עכשיו לנשמת. מה שהוא השיג באמצעות סבלו היה מעל ומעבר לסליחה אישית. אור מנצח קרן מפניו הפצועים, הילה של ניצחון וכבוד אפפו אותו. הייתה זאת דמותו של מי שכבש הכול וכעת שולט על הכול. הסבל שהוא עמד בו שילם את המחיר בעבור ישועת העולם כולו. חזיתי בצלקות הקרב שהיו נחוצות כדי לשבור את כוח הרע. בתקשורת שהיא מעבר למילים, מלווה ברגש שמח כמו שירה של מלאכים, שמעתי אותו מכריז: **"שברתי את כוח האופל. כולם יכולים להיות משוחררים לנצח."** ואז אהבתו זרמה לתוכי, שטפה אותי, גלי יופי הציפו את נשמת. כששמתי את ידי השמאלית על ידו כשהיא מונחת על כתפי, הרגשתי את חור המסמר שקבע אותו אל הצלב. אין זה חלום! מחשבותיי התחדדו עם העובדה הזו. זה אמיתי. אינני ישנה. זה אמיתי. אני עומדת פנים אל פנים מול אלוהים!³

כשקראתי את הקטע הזה, הוא הדהים אותי וחדר לליבי. אני מאמין שזו הייתה התגלות אמיתית וממשית של ישוע, שהוא חי וממשיך לגלות את עצמו. בעוד שהחווייה העוצמתית של ליאנה היא יוצאת דופן, לב החווייה אינו ייחודי רק לה. המפגש שלה היה עם ישוע החי שנחשף בישיעה נג. אותו ישוע, שהופיע בפני ליאנה במלוא תהילתו בחדרה בבוקר קר במינסוטה בשנת 1986, רוצה לגלות את עצמו לכם ולי עכשיו בדרך עמוקה ומדהימה יותר ממה שאי פעם חווינו. כמו גם במקרה של ליאנה, ישוע בא לבקר אותנו לא כדי להטריד אותנו או להזיק לנו, אלא כדי לחשוף את עומק אהבתו. האם אתם מרגישים שהוא קורא לכם עכשיו?

השותפות בייסוריו

ישעיהו נג הוא אחד הקטעים הברורים ביותר בתנ"ך שדרכו אנו יכולים לזהות את המשיח. הוא מצייר תמונה חדה של אופיו ומעניק לנו תבנית

שלפיה אנחנו צריכים לחיות את חיינו. השליח שאל אמר שידעת המשיח תכלול את כוח תחייתו וגם את "הַשְׁתַּפּוּת בְּיִסּוּרָיו" (פיליפים ג' 10). שימו לב כיצד שאל אימץ אישית את הרעיון של השתתפות בייסוריו של המשיח: "כָּעֵת אֲנִי שָׁמַח בְּסִבְלִי שֶׁאֲנִי סוֹבֵל לְמַעַנְכֶם וְאֲנִי מְמַלֵּא בְּבִשְׂרִי אֶת סִבְלוֹת הַמָּשִׁיחַ שֶׁיֵּשׁ עוֹד לְסִבֹּל בְּעַד גּוֹפּוֹ - הַקֶּהֱלָה" (קולוסים א' 24). שאל ויתר על הכול כדי למלא את רצון אלוהים וחשב שהדברים שעליהם ויתר אינם משתווים למה שזכה בו במקומם. הוא סבל כשאבד את הכול, אך בתמורה הרוויח את המשיח.

אָבֵל הַדְּבָרִים שֶׁהָיוּ יִתְרוֹן בְּעֵינַי, אוֹתָם חֲשַׁבְתִּי לְהַפְסֵד בְּגִלְל הַמָּשִׁיחַ; וְלֹא עוֹד אֶלָּא שֶׁאֲנִי חוֹשֵׁב אֶת הַכֹּל לְהַפְסֵד בְּגִלְל הַיִּתְרוֹן לְדַעַת אֶת הַמָּשִׁיחַ יֵשׁוּעַ אֲדוֹנִי, אֲשֶׁר לְמַעַנִּי הִפְסַדְתִּי אֶת כָּל הַדְּבָרִים; וְאֲנִי חוֹשֵׁב לְפִסְלֹת בְּשִׂאִיפְתִּי לְהַרְוִיחַ אֶת הַמָּשִׁיחַ.
(פיליפים ג' 7-8)

כניעה לישוע והליכה אחריו גובה מאיתנו משהו. כמו שישוע ויתר על הכול עלי אדמות כדי למלא את רצון אביו, כך גם עלינו להכניע את הכול בהליכתנו אחריו. ישוע, בכניעתו לרצון אביו, הלך מרצונו לצלב כפי שמתואר בישעיה נג'. אבל אירוע הצליבה לא מסמן את סוף הסיפור; תחייתו ועלייתו לשמיים כן. אז גם אתם, בעודכם נכנעים לאלוהים וסובלים בשל כך מדחייה, מרדיפה או מאובדן, דעו שזה לא סוף הסיפור שלכם. זכרו את מילותיו של ישוע:

אֲשֶׁרִי הַנִּרְדָּפִים בְּגִלְל הַצָּדֵק, כִּי לָהֶם מַלְכוּת הַשָּׁמַיִם. אֲשֶׁרִיכֶם אִם יִחְרְפוּ וְיִרְדְּפוּ אֶתְכֶם וַיַּעֲלִילוּ עֲלֵיכֶם בְּגִלְלִי. שְׂמַחוּ וְגִילוּ, כִּי שִׂכְרְכֶם רַב בַּשָּׁמַיִם; הֵרִי כֵן רָדְפוּ אֶת הַנִּבְיָאִים שֶׁהָיוּ לַפְּגִיכָם.
(מתי ה' 10-12)

פרק 10

אור לגויים

אנחנו מכירים את סיפור יציאת מצרים, אך ישעיהו מספר לנו שדרך המשיח, סיפור הגאולה הזה "יעבור" יום אחד גם אל הצד השני של העולם, אל מעבר לעם היהודי. כהגשמת ההבטחה הנבואית שאלוהים נתן לאברהם: "וּנְבָרְכֻךְ בָּךְ, כָּל מְשִׁפְחַת הָאָדָמָה" (בראשית יב 3), המסר של אלוהים "יעבור" גם אל הגויים, אל מי שאינו ממוצא יהודי ושלא היה לו חלק בבריתו של אלוהים עם בני ישראל.

כִּי לֹא מוֹעֵף לְאֶשֶׁר מוֹצֵק לָהּ, כָּעֵת הָרִאשׁוֹן, הִקְל אֶרְצָה זָבֻלֹן
וְאֶרְצָה נִפְתָּלִי, וְהֶאֱחָרוֹן הַכְּבִיד; דֶּרֶךְ הַיָּם עֵבֶר הַיַּרְדֵּן, גִּלִּיל
הַגּוֹיִם... הָעַם הַהֲלָכִים בַּחֲשֹׁךְ, רָאוּ אֹר גָּדוֹל; יִשְׁבִּי בְּאֶרֶץ צִלְמוֹת,
אֹר נָגַה עֲלֵיהֶם.

(ישעיה ח 23, ט 1, אין הדגשה במקור)

בואו נבחן את ההתגשמות המקבילה של פסוקים אלה בברית החדשה. מתי כותב: "הוא עָזַב אֶת נֶצֶרֶת וְבָא לָגוֹר בְּכֶפֶר נְחוּם לִיד הַיָּם, בְּחֶבֶל זְבוּלֹן וְנִפְתָּלִי" (מתי ד 13). מתי ממשיך ומצטט את ישעיהו, ומראה כיצד התגשמה הנבואה הזו בישוע:

לִמְעַן יִתְקַיֵּם הַנְּאֻמָּר בְּפִי יִשְׁעִיהוּ הַנְּבִיא: "אֶרֶץ זָבֻלֹן וְאַרְצָה
נַפְתָּלִי, דָּרָךְ הַיָּם, עֶבֶר הַיַּרְדֵּן, גִּלְיָל הַגּוֹיִם. הָעַם הַהֲלָכִים בַּחֲשֹׁן
רָאוּ אֹר אוֹר גָּדוֹל, יִשְׁבִּי בְּאֶרֶץ צִלְמוֹת אוֹר נָגַה עֲלֵיהֶם".

(מתי ד 14-16, אין הדגשה במקור)

שימו לב עד כמה נבואה זו מדויקת להפליא. ישעיהו אומר לנו שפועלו
המקומי של המשיח יתחיל באזור הגליל ומשם יתפשט לכל "הגוים". לאחר
עלייתו של המשיח לשמיים הוא יהיה אור לגויים באופן אישי, ולא רק כוללני,
ויביא להם את בשורת הישועה והרפואה. ישעיהו חזה זאת בפרק מב 1: "הֵן
עֲבָדֵי אֱתֶמָּה בּוֹ, בְּחִירֵי רְצֹנָה נִפְשִׁי; נָתַתִּי רוּחִי עָלָיו, מִשְׁפָּט לַגּוֹיִם יוֹצִיא".
כהערה צדדית, חשבו על הדבר הבא:

רבים מבין הנוצרים חשים קשר עמוק לארץ ישראל, ואלה שמבקרים
בה לעיתים קרובות מפתחים הערכה מיוחדת לירושלים, לעיר הקודש
המרכזית כל כך בהיסטוריה של עם ישראל ובעתידו. הר הבית, שבו עמד
אברהם והתנסה בעקידת יצחק, נמצא שם, כמו כן גם ארמון המלך דוד. עם
זאת, למרות חשיבותה הרבה של ירושלים, את מרבית שירותו קיים ישוע
בגליל, כמימוש נבואת ישעיהו. למעשה, הסיבה העיקרית שהיה בירושלים
הייתה כדי להקריב את חייו על הצלב. ישוע עצמו זעק מליבו: "ירושלים,
ירושלים, ההורגת את הנביאים וְסוֹקֶלֶת אֶת הַשְּׁלֹחִים אֵלֶיהָ" (מתי כג 37).
הרעיון שהמשיח היהודי יהיה "אור לגויים", על אף שהיהודים לא הבינו
אותו לגמרי, מושרש עמוק בכל כתבי הקודש, כפי שמעידים הפסוקים
הבאים:

וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא, שְׁרֵשׁ יִשְׂרָאֵל (ישי הוא אביו של דוד, והמשיח
ישוע הוא "שורש דוד"), אֲשֶׁר עֹמֵד לְנֶס עַמִּים, אֱלֹהֵי גוֹיִם יְדָרְשׁוּ;
וְהָיְתָה מִנְחָתוֹ כְּבוֹד.

(ישעיה יא 10, אין הדגשה במקור)

אִישׁ הָיָה בִּירוּשָׁלַיִם בְּאוֹתָהָ עֵת, שְׁמֹעוֹן שָׁמוֹ; וְהָאִישׁ צָדִיק וְחָסִיד
וּמַחֲכָה לְנַחֲמַת יִשְׂרָאֵל, וְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ הָיְתָה עָלָיו. וּבְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ
נִגְלָה לוֹ שֶׁלֹא יֵרָאֶה מוֹת בְּטָרֶם יֵרָאֶה אֶת מְשִׁיחַ יְהוָה, וּבַהֲדַרְכַּת
הָרוּחַ הוּא נִכְנָס אֶל הַמִּקְדָּשׁ. כַּאֲשֶׁר הִבִּיאֻהוּ הַחֹרִים אֶת הַיֵּלֶד יִשׁוּעַ,
לַעֲשׂוֹת בּוֹ כְּנָהוֹג עַל פִּי הַתּוֹרָה, לָקַח אוֹתוֹ בְּזוּעוֹתָיו וּבִרְךָ אֶת
אֱלֹהִים וְאָמַר: "וְעַתָּה, אֲדֹנָי, פְּטֹרְנָא אֶת עַבְדְּךָ בְּשָׁלוֹם, כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ,
כִּי רָאוּ יַעֲיִי אֶת יִשׁוּעָתְךָ אֲשֶׁר הִכִּינוֹתָ לְעַיִנִי כָּל הָעַמִּים: **אִתְּ
לְהָאִיר לְגוֹיִם וְתַפְאֶרֶת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ**".

(לוקס ב 25-32, אין הדגשה במקור)

חֲסֵד שַׁעֲרוֹרִייתִי

כפי שאמרנו, היהודים בימיו של ישוע לא הבינו את מלוא תוכניתו של
אלוהים בעבור הגויים. למעשה, לא סביר שיהודי אדוק כמו שמעון כיפא,
ששמר כשרות והקפיד על תזונתו לפי חוקי היהדות, יקבל תפיסה הטוענת
שאלוהים עשוי לקרוא לו לשרת אותו באזורים וסביב אנשים שנחשבו
"טמאים" על פי חוקי הטהרה. אך בספר מעשי השליחים נאמר שכאשר
כיפא חיכה לארוחת צוהריים על גג בית חברו ביפו, הוא ראה חזון של
מפרש גדול ועליו מיני בעלי חיים טמאים.

כשהוא ראה את המראה ה"שערורייתי" הזה, הוא שמע קול שאמר: "קום,
כִּיפָא, שְׁחַט וְאָכְלָ!" כיפא נבהל ואמר: "בְּשׁוֹם פָּנִים לֹא, אֲדֹנָי, כִּי מַעֲלֹם לֹא
אֶכְלֶתִי שׁוֹם פָּגוּל וְטָמֵא". ואז רוח אלוהים דיבר אליו ואמר: "אֶת אֲשֶׁר טָהַר
אֱלֹהִים, אֶל תִּקְרָא טָמֵא" (מעשי השליחים י 13-15). בשעה שכיפא תהה על
פשר החזון, נשמעה לפתע דפיקה בדלת, והנה אנשים גויים. הם פנו לכיפא
וביקשו ממנו לבוא ולעזור לאדוניהם, איש גוי וירא אלוהים המאמין באלוהי
ישראל (ראו מעשי השליחים י 22). ואז הבין כיפא את משמעות החזון,
הוא אינו עוד צריך להתייחס לגויים כטמאים. מתוך ציות לחזון הזה, כיפא

יצא איתם אל בית אדונם, וכך נכנסה הבשורה אל תוך עולמם של הגויים. מה שכיפא חווה כאן היה הגשמה ישירה של הנבואה המקראית. ביחס למשיח, נאמר בישעיה ס 3: "וְהָלְכוּ גוֹיִם לְאוֹרְךָ; וּמַלְכִים לְנֹגַהּ זֶרְחֶךָ" (אין הדגשה במקור).

מי הם הגויים שמתאר כאן ישעיהו? בוודאי שאין הכוונה לעם ישראל, שעליו כבר זרח אורו של אלוהים. אלו יהיו אומות שיבואו לראות בפעם הראשונה את אור אלוהי ישראל, האור שנחשף לאברהם ולמשה. אומות אלו, כמובן, הן אומות הגויים. מבחינה מקראית, ישנם רק שני עמים: יהודים וגויים. אם לא הייתם חלק מעם ישראל, הייתם חלק מאותם "גויים". היוזמה של אלוהים להגיע אל הגויים דרך המשיח היהודי באה לידי ביטוי גם בייעוד שנקרא שאל השליח למלא ובפועלו. שאל סיפר על ייעודו כשעמד למשפט אל מול מנהיגות הדת היהודית:

אֲנָשִׁים אֲחִים וְאֲבוֹת, שְׁמַעוּנָא פֻּעֵת אֶת דְּבַר הַצִּטְדָּקוּתִי לְפָנֶיכֶם -
כְּאֲשֶׁר שְׁמַעוּ אוֹתוֹ מִדְּבַר אֱלֹהִים בְּשִׁפְהַ הָעֵבְרִית הִיתָה שְׁתִּיקוּתָם
עֲמֻקָּה יוֹתֵר, וְהוּא הַמְּשִׁיחַ - "אִישׁ יְהוּדִי אֲנִי, יָלִיד טַרְסוּס אֲשֶׁר
בְּקִילִיקָיָה, אֲבָל גִּדְלֹתִי בָּעִיר הַזֹּאת לְרַגְלִי גְּמָלִיאֵל. חֲנֻכָּתִי עַל פִּי
דְּקִדּוּקֵי תוֹרַת אֲבוֹתֵינוּ וְהִיטִי קֶנְאִי לְאֱלֹהִים כְּמוֹ כָּלְכֶם הַיּוֹם.
רַדַּפְתִּי אֶת הַדֶּרֶךְ הַזֶּה הַזֹּאת עַד מוֹת. כְּבִלְתִּי אֲנָשִׁים וְנָשִׁים וְהִסְגֵּרְתִּי
אוֹתָם לְבֵתִי כָּלָא, דְּבַר שְׁגָם הַכֶּהֵן הַגָּדוֹל יַעֲרִיד עָלַי וְכָל הַסִּנְהֶדְרִין;
מִהֶם גַּם כְּבִלְתִּי אֲגָרוֹת אֶל אַחֲנִינוּ, וְהִלַּכְתִּי לְדַמְשֶׁק לַעֲצֹר אֶת
הַנְּמֻצָּאִים שָׁם וְלַהֲבִיאֵם בְּכַבָּלִים לִירוּשָׁלַיִם כְּדִי שְׁיַעֲנִשׁוּ. וְהִנֵּה
כְּשֶׁהִלַּכְתִּי וְהִתְקַרְבֹּתִי לְדַמְשֶׁק, בְּשַׁעַת הַצֹּהֲרִים בַּעֲרָה, לִפְתָּע
פְּתָאוֹם נָגַהּ סִבִּיבִי אוֹר גָּדוֹל מִן הַשָּׁמַיִם. נִפְלֹתִי אֶרְצָה וְשְׁמַעְתִּי
קוֹל אוֹמֵר אֵלַי, 'שָׂאוּל, שָׂאוּל, לָמָּה אַתָּה רוֹדֵף אוֹתִי?' שְׁאַלְתִּי,
'מִי אַתָּה, אֲדוֹנִי?' הִשִּׁיב וְאָמַר אֵלַי, 'אֲנִי יֵשׁוּעַ מִנְּצָרֶת אֲשֶׁר אַתָּה
רוֹדֵף'... כְּאֲשֶׁר חֲזַרְתִּי לִירוּשָׁלַיִם וְהִתְפַּלֵּלְתִּי בְּמִקְדָּשׁ הִיתָה עָלַי

יד יהוה... אף הוא אָמַר אֵלַי, "לֵךְ, כִּי אֲנִי אֶשְׁלַח אוֹתְךָ הֵרֶחֶק - אֶל הַגּוֹיִם".

(מעשי השליחים כב 1-8, 17, 21, אין הדגשה במקור)

בגלל קריאה זאת שאול הסביר את הבשורה ואת דמותו של ישוע לגויים: "וַנִּתְּנֶיךָ לְאוֹר גּוֹיִם, לְהִיטֵי יְשׁוּעָתִי עַד קְצֵה הָאָרֶץ. הַגּוֹיִם כְּשָׁמָעַם שָׁמְחוּ וְהִלְלוּ אֶת דְּבַר הָאֱדוֹן, וְכָל אֲשֶׁר הָיוּ מֵיַעֲדִים לְחַיֵּי עוֹלָם הֶאֱמִינוּ" (מעשי השליחים יג 47-48).

שאל גם הסביר לגויים את ליבו של אלוהים כשאמר באיגרת אל הרומים: "אֹי שְׁמָא הוּא אֱלֹהֵי הַיְּהוּדִים בְּלִבְדָּ? הֲאֵין הוּא גַם אֱלֹהֵי הַגּוֹיִם? כֵּן, גַּם אֱלֹהֵי הַגּוֹיִם הוּא" (רומים ג 29). זוהי, כמובן, התגשמות ההבטחה שמקורה בברית של אלוהים עם אברהם: "וַנְּבָרְכֶךָ, כֹּל מְשִׁפְּחַת הָאֲדָמָה" (בראשית יב 3). מעניין שדווקא דרך נבואות על המשיח **בתנ"ך** אנו מבינים שהמשיח אינו רק "משיח היהודים" - הוא חייב להיות המשיח של כל העמים. במילים אחרות, דרך ההתגלות שישוע הוא המשיח של כולם, מתגלה גם משיח האמת של ישראל!

ישוע לא ניסה לכבוש את ליבנו בשל "עושרו", אלא כאדם פשוט ועני (השנייה לקוריתים ח 9). זו אחת התכונות היפות ביותר של ישוע. גם אתם וגם אני נקראים להרחיב את ליבנו, ובשם המשיח לאהוב אנשים שבעבר לא היינו נוטים לאהוב באופן טבעי, כי כזה הוא ליבו של אלוהים. ים אהבתו של אלוהים הוא גדול, עמוק ורחב לאין שיעור! מדברים אלה אנחנו מבינים טוב יותר מדוע אלוהים בחר בעם היהודי מלכתחילה. הוא לא בחר בעם היהודי כדי שיהיה עם מיוחד וייחודי לעצמו. הוא בחר בעם היהודי כדי שישירת את העולם, כדי שיהיו כוהניו של אלוהים עלי אדמות ויפיגו את אהבת אלוהים לכל העולם.

תפיסת עולמו של העולם הדתי בימיו של ישוע לא הייתה יכולה להכיל את דרכיו של ישוע ואת פועלו. גם היום ישוע מגיע אלינו בדרכים שעשויות

להתעלות על הציפיות שלנו. הוא עדיין מגיע כדי להושיע אנשים שאנחנו
אולי לא מחבבים, נוגע בליבם של אלה שלדעתנו כבר חסומים מדי לאהבתו.
הוא בא כדי לאהוב אנשים שהעולם החליט שאינם ראויים לאהבה. ישוע
עדיין מותח את הגבולות והחוקים מעשה ידי אדם, שמונעים מאנשים
לפגוש את אלוהים.

פרק 11

מועדי ה'

בתורה אנו מזהים את היסוד שעליו קבע ה' את מועדיו. בוויקרא כג 4 נאמר: "אֵלֶּה מוֹעֲדֵי יְהוָה". לעיתים קרובות אנשים חושבים על מועדים אלה כחגים יהודיים, והם בהחלט כאלה, אך הם אינם שייכים לעם היהודי בלבד. בראש ובראשונה, אלו מועדי הקדושים של אלוהים. מועדים אלה ניתנו לעם ישראל, אך חשיבותם נוגעת מעבר לעם היהודי. כפי שהמשיח הובטח לישראל אך נשלח גם לכל העולם: "וְנִבְרְכוּ בְךָ, כָּל מְשִׁפְחוֹת הָאֲדָמָה" (בראשית יב 3), כך גם למועדים יקרים אלה יש משמעות בקרב כלל עמו של אלוהים, יהודים וגויים כאחד.

למועדים אלה יש שתי משמעויות: משמעות מיידית לבני ישראל בהקשר ההיסטורי המקורי שלהם, אך הם גם צללים נבואיים של ישוע המשיח, ובמובן הזה יש להם משמעות שנועדה לכל עמו של אלוהים, כולל גויים. בהתאם לדפוס של נבואות משיחיות, מועדים אלה היו משמעותיים לפני בואו של ישוע, אך החשיבות המקורית שלהן מתרחבת ביסוד ומקבלת משמעות חדשה. במילים אחרות, המטרות המקוריות של מועדים אלה אינן חשובות ממה שהיו לפני בואו של ישוע; אלא שישוע הגשים אותן במלואן.

בעוד שרבים מהנוצרים מתייחסים למועדי ה' היהודיים כ"הערת שוליים היסטורית", החשיבות שלהם, בכל מה שקשור לשירותו של ישוע, היא

עצומה. כל אחד ממעשי הגאולה של ישוע, שהושגו במותו, קבורתו, תחייתו, עלייתו השמימית וצליחת רוח הקודש, התקיימו באופן אסטרטגי במהלך המועדים הקדושים של תקופת האביב, כפי שמתואר בכתבי הקודש. ישוע נצלב בפסח, נקבר במהלך חג המצות, וקם לתחייה במנחת הביכורים, עומר התנופה. בחג השבועות, צלחה עלינו רוח הקודש. כל אחד ממועדים אלה מתממש במשיח ומספר, באופן נבואי, את סיפור חייו ומטרתו.

חג הפסח

החג הראשון מבין החגים הללו הוא חג הפסח. כבר דיברנו על חג הפסח בקצרה בפרקים קודמים; זהו המועד הקדוש בעונת האביב שמציין את שחרור בני ישראל מעבדות מצרים. בוויקרא כג 5 נאמר: "בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן, בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ בֵּין הָעֲרֵבִים; פֶּסַח לַיהוָה". בהקשר המקורי שלו, סיפור הפסח מספר לנו איך אלוהים השתמש בדם של השה כדי לגאול את בני ישראל מעבדות במצרים. כל משפחה עברית נהגה למרוח את דם השה התמים על משקוף ביתה. מלאך המוות, ששימש ככלי במשפט אלוהים, עבר בארץ מצרים באותו לילה, ופסח על כל בית שסומן בדם השה.

הברית החדשה מתמקדת בעובדה שֶׁה פסח חדש הגיע. כאשר ישוע עמד להתחיל את שירותו, יוחנן המטביל ראה אותו מתקרב אליו וצעק: "הִנֵּה שֶׁה הָאֱלֹהִים הַנוֹשֵׂא חֶטְאִים הָעוֹלָם!" (יוחנן א 29). הקצה השני של הדברים הללו נמצא בספר התגלות, שבו ישוע מתואר כ"שה האלוהים" שלושים ואחת פעמים. ישוע נקרא בספר ההתגלות גם כ"כֹּכַב נֹגֵה הַשָּׁחַר" (ההתגלות כב 16), "הָאֲרִיָּה מִשֹּׁבֵט יְהוּדָה" (ההתגלות ה 5), ו"שֶׁרֶשׁ דָּוִד" (ההתגלות כב 16), אך לרוב הוא מתואר כֶּשֶׁה. הוא השה שנשחט, השה הראוי והשה שיושב על הכיסא.

עמו של אלוהים מתגבר על כוחות החטא והמוות באמצעות דם השה. מההתחלה ועד הסוף של הברית החדשה, תפקידו של ישוע כֶּשֶׁה האלוהים הוא מרכזי להבנת מי הוא ומה הוא הגיע לעשות.

למה מחברי הברית החדשה מתאמצים כל כך כדי לתאר את ישוע כְּשֶׁה, כאשר יש כל כך הרבה דרכים אחרות לתאר אותו? כמובן שאין זה אומר שהוא היה רק נעים ונחמד כמו בובת פרווה רכה. הנקודה היא להדגיש שהוא שה הפסח, השה שביטא את מלוא משמעות החג. כדי להדגיש נקודה זו, יוחנן מספר לנו בבשורתו בפרק יט שישוע נצלב בפסח. אנחנו קוראים בבשורות על מנהיגים דתיים שרצו לתפוס את ישוע ולהורגו, אך לא הצליחו משום ש"עדיין לא הגיעה שעתו". הסיבה לכך ברורה: חג הפסח עדיין לא הגיע. כאשר ישוע חגג את סעודת הפסח האחרונה עם תלמידיו, הוא הרים את המצה והיין כדי להדגים להם שגופו יישר ודמו יישפך, כאשר ימסור את חייו למען ישועתם. שאול כתב: "שֶׁהָרִי נִזְבַּח יֵשֶׁה הַפֶּסַח שְׁלָנוּ – הַמָּשִׁיחַ" (הראשונה אל הקורינתים ה 7). הוא היה שה הפסח של תלמידיו, והוא גם שה הפסח שלכם.

זכרו שבסיפור יציאת מצרים, כאשר שה הפסח נזבח, לא היה די בלשים את הדם בקערה. כל אחד ואחת מהם, היה צריך באופן אישי, למרוח את הדם שבקערה על משקופי דלתות בתיהם. גם כיום, לא די בכך שנאמין באופן תיאורטי או כללי בדם המשיח ישוע, לא די בכך שנאמין שהוא מת בעד חטאי העולם כי אם עלינו לקבל אותו באופן אישי כמושיע שלנו ולמרוח את דמו באמונה על ליבנו. בדומה לכך, במהלך אותו פסח ראשון, כל משפחה הייתה צריכה לשחוט את השה שלה. הדבר הפך את המעשה לאישי מאוד. כאשר הגיע הזמן לשחוט את השה, האב במשפחה לא לקח את השה אל מאחורי הבית כדי שאיש לא יראה מה הוא עושה; הוא גם לא ניסה להסתיר ולהגן על כולם מסבלו הגלוי של השה, אלא, כל המשפחה לקחה חלק בשחיטה.

באותו אופן, החטאים האישיים שלנו הם שגרמו למותו של שה האלוהים. כל אחד מבני ישראל נדרש לקחת חלק בשחיטת השה, כך גם כל אחד מאיתנו אחראי לצליבתו של האדון ישוע, משום שהוא נצלב בעבור חטאינו. כולנו אחראים לצליבתו של ישוע. לא רק הרומאים או היהודים באותה

תקופה הם האשמים, אלא חטאיך וחטאיי הם שגרמו למותו של ישוע. חג הפסח מזכיר לנו איך אלוהים גאל את בני ישראל מהמצרים באמצעות דמו של שה הפסח, אך מועד קדוש זה, הראשון בעונת האביב, מתממש בסופו של דבר בישוע: "שֶׁה הָאֱלֹהִים הַנוֹשֵׂא חַטָּאת הָעוֹלָם" (יוחנן א 29). משום כך אמר שאול שהמשיח נעשה "שֶׁה הַפֶּסַח שְׁלָנוּ" (הראשונה אל הקורינתים ה 7).

חג המצות

נמשיך אל החג השני. בספר ויקרא כג 6 כתוב: "וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַזֶּה, חַג הַמַּצּוֹת לַיהוָה; שִׁבְעַת יָמִים מַצּוֹת תֹּאכְלוּ". חג זה מציין את האירוע שבו בני ישראל עזבו את מצרים בחיפזון. במהלך חג זה, שמתחיל ביום שאחרי מעשה הפסח, משפחות יהודיות מסירות את כל החמץ מבתיהן ובמקום לחם, אוכלות רק מצות.

כהכנה לגאולת עם ישראל ממצרים אלוהים ציווה עליהם לשמוע את קולו ולעזוב מהר מבלי לחכות לבצק שיתפח (ראו דברים טז 3). הם הודרכו לשמוע את קולו ולעזוב במהירות, מבלי להמתין לבצק שיתפח. לפיכך, חג המצות מסמל ציות מיידי ומלא לאלוהים. זו גם הסיבה לכך שישוע נקבר במהלך חג המצות. ישוע קיים את המועד הקדוש הזה במלואו, כאשר ציית לאביו באופן מושלם ומיידי. במהלך הארוחה האחרונה שישוע חלק עם תלמידיו, הוא לקח את המצה, בירך עליה ונתן להם באומרו: "זֶה גּוֹפִי הַנֶּתֶן בְּעֶדְכֶם, זֹאת עֲשׂוּ לְזִכְרִי" (לוקס כב 19). חג המצות שומר על משמעותו המקורית לעם ישראל, אך משמעותו המלאה והסופית באה לידי ביטוי כאשר ישוע בעצמו, לחם השמיים, נשבר וניתן לנו על חטאינו!

מנחת הביכורים (עומר התנופה)

אני מקווה שאתם יכולים לראות בבירור איך כל אחד מהמועדים האלה מקביל לאישיותו של ישוע ולפועלו. חג הפסח וחג המצות מובילים אותנו

אל מותו וקבורתו של ישוע. המועד הבא, מנחת הביכורים, עומר התנופה, מוביל אותנו אל תחייתו. חג זה מתואר בספר ויקרא:

דִּבֶּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם, כִּי תִבְאוּ אֶל הָאָרֶץ, אֲשֶׁר
אָנִי נֹתֵן לָכֶם, וְקִצְרֹתֶם אֶת קְצִירָהּ; וַהֲבֵאתֶם אֶת עֹמֶר רֵאשִׁית
קִצְיֹרְכֶם אֶל הַכֹּהֵן: וְהֵנִיף אֶת הָעֹמֶר לִפְנֵי יְהוָה לְרִצְצֹנְכֶם.

(ויקרא כג 10-11)

כל חקלאי, כל עובד אלוהים, היה צריך להביא את העומר הראשון מקציר האביב לכוון והוא היה מרים אותו ומניף אותו לפני אלוהים. לאחר מכן, אלוהים היה מקבל את הקציר כולו ומקדיש אותו לעצמו. עכשיו, שימו לב כיצד המועד הזה מתקשר לביכורים הראשונים של קציר האביב. בעודי כותב את המילים האלו, יש חורף בחוץ. אני מביט מבעד לחלון ורואה שמיים אפורים ומעוננים. אין עלים על העצים, הנוף לא ירוק, אין פרחים ואין פירות. האדמה כולה חומה ויבשה, נראית מתה. אבל בעוד כמה חודשים, כאשר יגיע האביב, כשמזג האוויר יתחמם וגשמי אפריל ישקו את האדמה, האדמה הזו, שנראית כעת מתה, תתעורר לפתע לחיים. מה שנראה כרגע מת - יקום לתחייה. הדשא יחזור להיות ירוק, עלים קטנים ומלאי תקווה ינבטו על העצים שנראים כרגע מתים. פרחים בצהוב, כתום וסגול יצמחו מן האדמה, ופירות חדשים יגדלו על העצים. זה יהיה כאילו האדמה קמה לתחייה מן המתים.

כל זה מקבל משמעות חדשה כשאנו רואים את ישוע – שנצלל, מת ובאופן על-טבעי קם מן המתים - מקבל חיים במועד הקדוש הזה. לאחר מכן, הוא עלה לשמיים כ"בִּפְנִי כָּל יְשִׁנֵי עֶפְרָ" (הראשונה אל הקורинתים טו 20, 23). ישוע אמר בספר ההתגלות א 17-18: "אֲנִי הָרֵאשׁוֹן וְהָאַחֲרוֹן וְהַחִי. הָיִיתִי מֵת, וְהִנֵּה חִי אֲנִי לְעוֹלָמִי עוֹלָמִים".

שימו לב גם לזמן שבו חל מועד זה. הוא חל ביום שאחרי השבת, כלומר ביום ראשון. באיזה יום ישוע קם מן המתים? ביום ראשון! כפי שישוע הפך להיות המצה שנשברה בעבורנו, כך הוא הפך להיות בכור הקציר שהוקם לתחייה בעבורנו. כמו שאת העומר של בני ישראל בתקופה הקדומה הניף הכוהן לפני אלוהים כדי שיקבל לעצמו את הקציר, כך גם ישוע, "בְּפוֹרֵי פֶלִי יִשְׁנֵי עֶפֶר", עלה לשמיים והציג את עצמו בפני האב כדי שיקבל אותנו. כפי שאלוהים קיבל את כל הקציר דרך מנחת הביכורים של ישראל הקדומה, כך גם היום אלוהים האב מקבל אותנו דרך מנחת הביכורים של המשיח! ישוע קם מן המתים במועד מנחת הביכורים, ובכך גם הגשים את המועד והעניק לו את משמעותו המלאה. ישוע הוא "בְּכוֹר הַמֵּתִים" (ההתגלות א 5), משום שהוא הראשון בשורה ארוכה של אנשים (בחירי אלוהים) שיקומו לתחייה כדי לחוות את אהבת האב ונוכחותו בשמיים לעולמים!

חג השבועות

חג השבועות קיבל את שמו כי הוא חל שבעה שבועות ויום (חמישים ואחת ימים) במהלך הפסח, אחרי מועד מנחת הביכורים, עומר התנופה. "וּסְפַרְתֶּם לָכֶם מִמַּחֲרַת הַשָּׁבֹת, מִיוֹם הַבִּיאְכֶם, אֶת עֹמֶר הַתְּנוּפָה; שִׁבְעַ שָׁבָתוֹת תִּמְיַמֶּנָּה: עַד מַחֲרַת הַשָּׁבֹת הַשְּׁבִיעִית, תִּסְפְּרוּ חֲמִישִׁים יוֹם; וְהִקְרַבְתֶּם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַיהוָה" (ויקרא כג 15-16), ובמעשי השליחים ב, אנו רואים שהחג הזה נחגג חמישים ימים לאחר שישוע קם לתחייה.

במקור, חג השבועות היה חג חקלאי, אך עם השנים היהדות המסורתית קשרה את היום הזה ליום שבו אלוהים נתן את התורה לעם ישראל במעמד הר סיני (מכונה גם "חג מתן תורה"). במהלך חג השבועות זוכרים אנו שאלוהים הופיע בכבודו אל מול בני ישראל בהר סיני, ונתן להם את תורתו על לוחות של אבן לפני יותר משלושת אלפים ושלוש מאות שנה. בכל שנה, בתקופה זו, מקבלים החוגגים מחדש, את מתנת אלוהים, את התורה. אבל יגיע זמן שבו התורה ונותן התורה יתקרבו לבני האדם ויהפכו

לאישיים הרבה יותר. בירמיה לא 33 נאמר: "כִּי זֹאת הַבְּרִית אֲשֶׁר אֶכְרֹת אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי הַיָּמִים הָהֵם, נְאֻם יְהוָה, נִתְּנִי אֶת תּוֹרַתִּי בְּקֶרֶבְכֶם, וְעַל לִבְכֶם אֶכְתְּבֶנָּה; וְהָיְתִי לָהֶם לְאֱלֹהִים, וְהָמָּה יִהְיוּ לִי לְעָם". גם יחזקאל חזה את הזמן הזה, כאשר כתב שאלוהים ייתן לעמו לב חדש ורוח חדשה ייתן בקרבם (יחזקאל לו 26).

התורה, שבעבר נכתבה על אבן, תיחרט בלבבותינו. נבואה זו התגשמה במעשי השליחים, פרק ב, שם אנו רואים כי מאה ועשרים המאמינים הראשונים בישוע התכנסו בחדר העלייה כדי לחגוג את חג השבועות בעודם זוכרים כיצד אלוהים הופיע באש על ראש ההר ונתן למשה את מצוותיו על לוחות האבן, הם ראו את אותו אלוהים מופיע בפניהם בצורה חדשה, רעננה, קרובה ואישית!

אלוהים, כמו בהר סיני, נראה לפניו באש גם בחדר העלייה. אולם הפעם זו לא הייתה להבת אש אחת, אלא לשונות של אש שנחו אחת אחת על כל אחד מהם. האירוע הזה מציין את ראשיתה של התקופה שבה אלוהים ידבר אל בני עמו באופן אישי ולא רק דרך לוחות האבן ובכך יגשים את דברי יחזקאל וירמיהו. לשון האש החיה והרעננה הזו מילאה כל אחד מהם. הם קיבלו את רוח הקודש שישוע הבטיח להם.

הַנְּנִי שׁוֹלֵחַ לָכֶם אֶת אֲשֶׁר הַבָּטִיחַ אֲבִי, וְאַתֶּם שָׁבוּ בְּעִיר עַד שֶׁתִּלְבָּשׁוּ עֹז מִמָּרוֹם.

(לוקס כד 49)

כְּאֲשֶׁר הָיָה בְּחִבְרָתְכֶם צֹוָה עֲלֵיהֶם: "אַל תַּעֲזֹבוּ אֶת יְרוּשָׁלַּיִם, כִּי אִם חֲפוּ לְקַיֵּם הַבָּטָחַת הָאֵב אֲשֶׁר שְׁמַעְתֶּם אוֹתָהּ מִפִּי; כִּי יוֹחֲנָן הַטָּבִיל בַּמַּיִם, אָבֵל אַתֶּם תִּטְבְּלוּ בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ בְּעוֹד יָמִים לֹא רַבִּים".

(מעשי השליחים א 4-5)

ביום מלאת שבעת השבועות היו כלם יחדיו. פתאום היה קול מן השמים, כקול מושב רוח עזה, והוא מלא את כל הבית אשר ישבו בו. אז הופיעו לנגד עיניהם לשונות כלהבות אש, שהתפזרו ונחו אחת אחת על כל אחד מהם וכלם נמלאו רוח הקדש והחלו לדבר בלשונות אחרות כפי שנתנה להם הרוח לדבר... [מאוחר יותר, כיפא הסביר לקהל] ולאחר שנשא אל ימין האלהים וקבל מאת האב את רוח הקדש המבטחת, שפך אותה כפי שאתם רואים וגם שומעים.

(מעשי השליחים ב 2-4, 33, אין הדגשה במקור)

לסיכום, חג השבועות הגיע לשיאו כאשר ישוע שפך את רוחו על קהילתו.

יום תרועה (ראש השנה)

נעבור יחד על רצף האירועים: ישוע נצלב בפסח, נקבר במהלך חג המצות, קם לתחייה במועד מנחת הביכורים (עומר התנופה), ושלח אלינו את רוח הקודש בחג השבועות. ישוע הגשים בביאתו הראשונה את כל מועדי האביב שדנו בהם עד כה, ואלה התרחשו בהפרשים של כמה חודשים זה מזה. אך באופן מעניין, בלוח השנה המקראי יש הפסקה ארוכה בין מועדי האביב למועדי הסתיו. הפער הזה הוא בעל משמעות נבואית, והוא מציין את תקופת הזמן הארוכה יחסית בין ביאתו הראשונה של ישוע לביאתו השנייה. בדיוק כפי שמועדי האביב תואמים את ביאתו הראשונה של ישוע, כך מועדי הסתיו תואמים את ביאתו השנייה. שוב, יש הפסקה בלוח השנה המקראי בין המועד האחרון של האביב (חג השבועות) לבין המועד הראשון של הסתיו (יום תרועה) שמסמל וחושף את תקופת הזמן הארוכה (מנקודת מבטנו) בין הופעתו הראשונה של ישוע להופעתו השנייה.

בספר ויקרא כתוב: "בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בָּאֶחָד לַחֹדֶשׁ, יִהְיֶה לָכֶם שַׁבָּתוֹן, זִכְרוֹן תְּרוּעָה מִקְרָא קֹדֶשׁ" (ויקרא כג 24, אין הדגשה במקור). מעניין שנאמר

לנו מעט מאוד על המועד הזה, המכונה יום תרועה, מלבד מועדו (חל ביום הראשון של החודש השביעי, חודש תשרי) ואופן התרועה - התקיעה בשופר. אך מה אמורה להזכיר לעם ישראל תקיעת השופר? את הפעם הראשונה שבה עם ישראל פגש את אלוהיו, את ה' בקול שופר חזק מאוד:

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵךְ אֶל הָעָם, וְקִדַּשְׁתָּם הַיּוֹם וּמָחָר; וְכַבֵּסוּ שְׂמֹלֹתֵם: וְהָיוּ נִכְנִים לַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי; כִּי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי יֵרֵד יְהוָה לַעֲיִנִי כָל הָעָם עַל הַר סִינַי... וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בַּהִית הַבָּקָר, וַיְהִי קֹלֶת וּבָרָקִים וַעֲנַן כָּבֵד עַל הָהָר, וְקוֹל שֹׁפָר חָזָק מְאֹד; וַיַּיְחָרֵד כָּל הָעָם אֲשֶׁר בְּמַחֲנֶה: וַיֹּצֵא מֹשֶׁה אֶת הָעָם לִקְרֹאת הָאֱלֹהִים מִן הַמַּחֲנֶה; וַיִּתְּצֻבוּ בַּתְּחִתִּית הָהָר: וְהָרַסִּי עֵשֶׂן כָּלוּ, מִפְּנֵי אֲשֶׁר יָרַד עָלָיו יְהוָה בָּאֵשׁ; וַיַּעַל עֲשָׂנוּ כַּעֲשֹׁן הַכֶּבֶד, וַיַּיְחָרֵד כָּל הָהָר מְאֹד: וַיְהִי קוֹל הַשּׁוֹפָר, הוֹלֵךְ וְחֹזֵק מְאֹד; מֹשֶׁה יִדְבֵּר, וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ בְּקוֹל: וַיֵּרֵד יְהוָה עַל הַר סִינַי אֶל רֹאשׁ הָהָר; וַיִּקְרָא יְהוָה לְמֹשֶׁה אֶל רֹאשׁ הָהָר וַיַּעַל מֹשֶׁה.

(שמות יט 10-11, 16-20, אין הדגשה במקור)

במהלך מעמד זה, אלוהים גילה את כבודו לשניים עד שלושה מיליון מבני ישראל שהתכנסו למרגלות הר סיני (בשמות יב 37 נאמר בפירוש שיצאו 600,000 גברים ממצרים אבל מספר זה אינו כולל נשים, ילדים, מבוגרים). שימו לב שבמפגש זה, אלוהים הכריז על ביאתו בתקיעת שופר שיצאה מן השמיים בקול גדול. כאשר קול השופר ששמעו בני ישראל מן השמיים הלך והתחזק, הם, שלא היו מוכנים לפגוש את אלוהיהם, עמדו למרגלות ההר ורעדו. אבל משה, שהיה האיש העניו ביותר עלי אדמות, היה מוכן. לכן, בשעה שהשופרות נשמעו, משה עלה להר ופגש את אלוהיו ולא נשאר מפוחד למרגלות הר סיני.

כמובן, זוהי גם תמונה של אירוע ההילקחות. ישוע יחזור עם תקיעת שופר מן השמיים ואלה שלא יהיו מוכנים לפגוש אותו ירעדו מפחד שאין לתארו. אך אלה מאיתנו שיהיו מוכנים לפגוש את אלוהיהם, יעלו ויפגשו את המשיח באוויר. באיגרת הראשונה אל התסלוניקים ד 16-17 שאול כותב: "שִׁכְּן הָאָדוֹן עִצְמוּ יֵרֵד מִן הַשָּׁמַיִם בְּקִרְיָאָה שֶׁל פִּקָּדָה, בְּקוֹל שֹׁר הַמַּלְאָכִים וּבְשׁוֹפֵר אֱלֹהִים, וְהַמֵּתִים הַשְּׂיָכִים לַמָּשִׁיחַ יָקוּמוּ רְאוּשׁוֹנָה. אַחֲרֵי כֵן אֲנַחְנוּ הַנִּשְׁאָרִים בְּחַיִּים נִלְקָח יַחַד אִתָּם בְּעָנָנִים לִפְגֹּשׁ אֶת הָאָדוֹן בְּאֵוִיר, וְכֵן נִהְיָה תְּמִיד עִם הָאָדוֹן" (אין הדגשה במקור). וכן, "בֶּן רִגְעַ וְכִהְרֹף עֵין בְּשׁוֹפֵר הָאֲחֵרוֹן, שִׁכְּן יִתְקַע בְּשׁוֹפֵר וְהַמֵּתִים יָקוּמוּ בְּלִי כָלִיּוֹן וְאֲנַחְנוּ נִשְׁתַּנָּה" (הראשונה אל הקורינתים טו 52).

גם בעבר וגם בעתיד, תקיעת השופר מכריזה על נוכחותו הגלויה של אלוהים. בפעם הבאה שבה אלוהים יתקע בשופרו מן השמיים, זה יסמן את שובו של המשיח, ובאותו זמן כבודו יתגלה במלואו בפני כל העולם! כפי שאתם יודעים, ביהדות המודרנית חג זה נקרא גם ראש השנה, והוא מציין את תחילת השנה היהודית החדשה. יהודים מסורתיים מאמינים שאלוהים ברא את העולם ביום זה בשנת 3761 לפנה"ס. מנהג נפוץ הוא לברך אחרים באמירת "שנה טובה". מנהג נוסף הוא אכילת תפוחים טבולים בדבש. התפוחים והדבש מסמלים את השפע שאלוהים מעניק ואת המתקוות שאנו מקווים לחוות בשנה הקרובה.

יום הכיפורים

יום תרועה (ראש השנה) מלווה במועד הקדוש הבא בסתיו, ביום הכיפורים. ו"כיפור" משמעו כיסוי, כפרה, כך שזהו, באופן מילולי, "יום הכיסוי". ימי הסתיו, המתחילים ביום תרועה ומסתיימים ביום הכיפורים, נקראים "עשרת ימי תשובה". אלו ימים של חשבון נפש.

במהלך תקופה זו, יהודים שואפים לתקן כל מערכת יחסים שדורשת תיקון - הן עם הבורא והן עם בני אדם אחרים: "אַךְ בְּעֶשְׂרֵי לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי

הָזֶה יוֹם הַכִּפּוּרִים הוּא, מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם, וְעֲנִיתֶם אֶת נַפְשֵׁיכֶם; וְהִקְרַבְתֶּם אֶשָּׁה לַיהוָה" (ויקרא כג 27). ביום הכיפורים נכנס הכוהן הגדול אל קודש הקודשים, חדר קדוש בחלקו האחורי של המשכן. כאשר המשכן הפך למבנה קבוע בישראל, הוא היה לבית המקדש. בחלק האחורי של המשכן, ובהמשך גם בבית המקדש, היה חדר שנקרא קודש הקודשים, שבו נשמר ארון הברית ובתוכו לוחות הברית. ביום הכיפורים, הכוהן הגדול היה לוקח את דם הפר ודם השעיר ומביא אותם לקודש הקודשים, שם היה יוצק את הדם על גבי ארון הברית, שעל פי האגדה אל העברים (עברים ט 5) מכונה "הַכִּפֹּרֶת", כפי שהוסבר בפרק 3. כשאלוהים ראה את הדם שהוצק על הכפורת, הוא מחל על חטאי עמו למשך שנה. יום הכיפורים **עוסק כולו בדם שנשפך** לכפרת עוונות ולכיסוי חטאים. אלוהים יכול להוות חלק מברית עם בני האדם, שנבראו בצלמו, רק דרך כפרת דמים, שכן "בְּלֹא שְׁפִיכַת דָּם אֵין מְחִילָה" (עברים ט 22).

כִּי נֶפֶשׁ הַבָּשָׂר בַּדָּם הוּא, וְאֲנִי נִתְּנִי לָכֶם עַל הַמִּזְבֵּחַ, לְכַפֵּר עַל נַפְשֵׁיכֶם; כִּי הַדָּם הוּא בְּנֶפֶשׁ יְכַפֵּר.

(ויקרא יז 11)

...כִּי זֶה דְּמִי, דָּם הַבְּרִית הַנִּשְׁפָּךְ בְּעֵד רַבִּים לְסִלִּיחַת חַטָּאִים.

(מתי כו 28)

חלק מהתיאולוגים טוענים שברית הדם התחילה כבר בספר בראשית, כאשר אדם וחוה חטאו ואז כוסו בעור של חיה, דבר שדרש את הריגתה (שפיכת דם). אנחנו יודעים שביום הכיפורים מדי שנה צריך היה הכוהן הגדול להכניס את דם הפר והשעיר לקודש הקודשים. דם הפר ודם השעיר תפקדו רק כסמל, ולא יכלו להסיר חטאים לצמיתות. דמם היה כמו דימוי או צל לדבר גדול יותר, ולכן היה צריך לחזור על כך בכל שנה.

הדבר דומה לכרטיס אשראי. שכן הכרטיס עצמו אינו בעל ערך ממשי, אבל בעל העסק מוכן לקבל אותו משום שהוא יודע שהתשלום האמיתי יגיע. כך גם לדם הפרים ולדם השעירים שהובאו אל קודש הקודשים ביום הכיפורים לא היה ערך בפני עצמם, אלא שמשו כצל לדבר האמיתי שעתיד היה להגיע, לדמו של ישוע, אשר הסיר את חטאינו אחת ולתמיד. במתי כז אנו קוראים שכאשר ישוע נצלב, הפרוכת שהפרידה בין האנושות לקודש הקודשים נקרעה לשתיים.

וּבַעֲרָךְ בִּשְׁעָה שְׁלוֹשׁ צָעַק יֵשׁוּעַ בְּקוֹל גָּדוֹל: "אֱלִי, אֱלִי, לָמָּה שְׁבָקְתָנִי?" פְּלוֹמֶר, "אֱלִי, אֱלִי, לָמָּה עֲזַבְתָּנִי?" כִּפָּה מִן הָעוֹמְדִים שָׁם שָׁמְעוּ זֹאת וְאָמְרוּ: "לֹאֲלֵיהוּ הוּא קוֹרֵא". מִיָּד רָץ אֶחָד מֵהֶם, לָקַח סֶפּוֹג וּמָלֵא אוֹתוֹ חֲמֵץ, הִצְמִיד אוֹתוֹ אֶל קֶנֶה וְהִגִּישׁ לוֹ לִשְׁתוֹת. אָךְ יֵתֵר הָאֲנָשִׁים אָמְרוּ: "הֲבֵי נִרְאָה אִם יָבוֹא אֲלֵיהוּ לְהַצִּיל אוֹתוֹ". יֵשׁוּעַ צָעַק שׁוֹב בְּקוֹל גָּדוֹל וְנָפַח אֶת רוּחוֹ. וְהִנֵּה נִקְרָעָה פְּרֻכַּת הַמִּקְדָּשׁ לִשְׁתֵּים, מִלְּמַעְלָה עַד לְמַטָּה; הָאָרֶץ רָעָדָה, הַסִּלְעִים נִבְקְעוּ.

(מתי כז 46-51, אין הדגשה במקור)

דמו של מי שהיה ללא חטא נשפך, ופתח בעבורנו את הדרך לקשר עם אלוהים לנצח. זו הסיבה שבאיגרת אל העברים יג 20 דמו של ישוע מכונה "דם ברית עולם".

מצד אחד, מועד זה התגשם כשדמו של ישוע נשפך, ופתח בעבורנו את הדרך לקשר עם אלוהים. אך מצד שני, יום הכיפורים ימצא את הגשמתו המלאה בעתיד. בנושא זה נעמיק בפרק 12, אך ההגשמה העתידית של יום הכיפורים תתרחש כאשר העם היהודי יכיר במשיח ישוע. "וְשִׁפְכָתִי עַל בֵּית דָּוִד וְעַל יוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַם, רוּחַ חַן וְתַחֲנוּנִים, וְהִבֵּיטוּ אֵלַי אֶת אֶשֶׁר דִּקְרוּ; וְסִפְדוּ עָלָיו, כְּמִסְפַּד עַל הַיָּחִיד, וְהִמֵּר עָלָיו כְּהִמֵּר עַל הַבְּכוֹר" (זכריה יב 10). כאשר

ישוע יחזור, הוא יסיר את המסווה מעיניהם! ספר ההתגלות מנבא על האירוע המפואר הזה שזכריה כתב עליו: "הִנֵּה הוּא בָּא עִם הָעַנְנִים. כָּל עֵין תִּרְאֶה אוֹתוֹ, גַּם אֵלֶּה שֶׁדִּקְרוּהוּ, וַיִּסְפְּדוּ עָלָיו כָּל מְשִׁפְחוֹת הָאָרֶץ. כֵּן; אָמֵן" (התגלות א 7, אין הדגשה במקור). גם שאול מנבא על אירוע זה באיגרת אל הרומים יא, באומרו כי בשובו של המשיח "כָּל יִשְׂרָאֵל יִנְשָׁע, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וּבָא מִצִּיּוֹן גּוֹאֵל וַיְשִׁיב פָּשַׁע בְּיַעֲקֹב נָאֻם יְהוָה וַאֲנִי זֹאת בְּרִיתִי אוֹתָם, כִּי אֶסְלַח לַעֲוֹנָם" (רומים יא 26-27). התנ"ך והברית החדשה מעוררים בנו ציפייה לזמן שבו יהודים רבים יקבלו את ישוע כמשיחם. כשזה יקרה, מלכות אלוהים תתממש באופן מלא על פני הארץ, ויום הכיפורים יתממש בצורה מלאה ומפוארת.

חג הסוכות

חג סוכות הוא החג האחרון של מועדי הסתיו. חג זה הוא זמן של שמחה והודיה לאלוהים על הדאגה לכל צרכינו. אנו קוראים על חג זה בוויקרא:

בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם, לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה, חַג הַסֻּכּוֹת שִׁבְעַת יָמִים
לִיהוָה... וְחִגְתֶּם אוֹתוֹ חַג לִיהוָה... חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם... בְּסֻכּוֹת
תִּשְׁבּוּ שִׁבְעַת יָמִים.

(ויקרא כג 43-24)

במהלך חג זה, בבתיים יהודיים ובבתי כנסת רבים, בונים סוכה מעץ, עשב או כל חומר טבעי אחר, המשמשת כמבנה זמני. הסוכה מעוטרת בחומרים טבעיים כמו ענפי עצים, עלים, פרחים, ירקות ופירות. רבים אוכלים וישנים בסוכה במשך כל שבועת ימי החג. בעודם בסוכה, הם זוכרים את נאמנותו של אלוהים שהיה איתם כשלא היה להם דבר מלבדו במהלך ארבעים שנות הנדודים שלהם במדבר, לאחר שיצאו ממצרים. הם חיו במבנים זמניים ולא נהנו מ"ביטוח בית". במשך ארבעים שנה אלוהים סיפק להם את כל צרכיהם.

באורח ניסי הוא האכיל אותם במן, סיפק להם מים מהסלע ודאג שבגדיהם לא יבלו. לא היה להם דבר מלבד אלוהים, אבל היה להם די בו! ולכן, אחת לשנה, במועד, בונים בני ישראל סוכות, מבנים זמניים, כדי לזכור את התקופה במדבר שבה אלוהים היה כל מה שנזקקו לו ושרק בו נאחזו. זהו צל נוסף שמראה לנו כיצד עלינו לחיות את חיינו כיום, תלויים לחלוטין באלוהים. כך כתב שאול על ישוע המשיח בהקשר ישיר לנדודי בני ישראל במדבר במשך ארבעים שנה:

אֲחִי, אֵינִי רוֹצֶה שְׂאֵעַלְמָם מִכֶּם שְׂאֲבוֹתֵינוּ כָּלָם הָיוּ תַּחַת הָעֵנָן,
וְכָלָם עָבְרוּ בְּתוֹךְ הָיָם, וְכָלָם נִטְבְּלוּ לְמִשְׁהָ בָּעֵנָן וּבַיָּם. כָּלָם אָכְלוּ
אוֹתוֹ מֵאֶכֶל רוּחָנִי, וְכָלָם שָׁתוּ אוֹתוֹ מִשְׁקֵה רוּחָנִי, כִּי שָׁתוּ מִן
הַצּוּר הָרוּחָנִי הַהוּלֵךְ עִמָּהֶם וְהַצּוּר הוּא הַמְּשִׁיחַ.

(הראשונה לקורинתיים י' 1-4, אין הדגשה במקור)

ישוע הוא המן שלנו במדבר. הוא הלחם למסע שלנו שמזין אותנו. הוא לימד אותנו לחיות בתלות מוחלטת באלוהים, והורה לנו להתפלל: "אֵת לֶחֶם חֲקִינוּ תֵּן לָנוּ הַיּוֹם" (מתי ו' 11). אהובים, די לנו באלוהים היום, בדיוק כפי שהיה די בו בעת ארבעים שנות נדודי בני ישראל במדבר. עלינו לבטוח בו. חג הסוכות כולל גם את מסורת הנפת הלולב. הלולב עשוי מענף דקל, ומניפים אותו יחד עם ענף ההדס, ענף הערבה והאתרוג: "וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר כַּפֹּת תְּמָרִים, וְעֵנַף עֵץ עָבֹת וְעֵרְבֵי נָחַל; וּשְׂמַחְתֶּם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם שִׁבְעַת יָמִים" (ויקרא כג' 40). את ארבעת המינים אוגדים יחד, מחזיקים אותם למעלה ומניפים אותם לפני אלוהים לכיוון מזרח, דרום, מערב וצפון. כמו כן מעלים אותם למעלה ומורידים למטה כדי להעיד שאלוהים נמצא בכל מקום ושכל המתנות הטובות מגיעות ממנו! וחשוב מכול, חג הסוכות מזכיר לנו את נוכחותו של אלוהים אשר היה עם בני עמו במהלך מסע הנדודים שלהם. נוכחותו הייתה ביניהם כל יום כל היום, במשך ארבעים שנה, כעמוד אש בלילה וכענן כבוד מרחף מעל המשכן

במשך היום. בדומה לכך, נוכחות אלוהים נמצאת איתך ואיתי עכשיו, בכל מקום שאליו נלך, וכך תישאר איתנו עד סוף ימי חיינו. משום כך ישוע אמר: "הִנֵּה אֲתֶכֶם אֲנִי כָּל הַיָּמִים עַד קֵץ הָעוֹלָם" (מתי כח 20) אהובים, אם הוא "איתכם כל הימים", הוא איתכם גם עכשיו!

ישוע בבית המקדש במהלך חג הסוכות

ביום האחרון של חג הסוכות, ישוע עמד ולימד בבית המקדש, בין כל האנשים.

בַּיּוֹם הָאַחֲרוֹן, בַּיּוֹם הַגָּדוֹל שֶׁל הַחֵג (חג הסוכות), עָמַד יֵשׁוּעַ וְהִכְרִיז: "מִי שֶׁצָּמָא יָבוֹא נָא אֵלַי וְיִשְׁתֶּה! הַמֵּאֲמִין בִּי כְּדִבְרֵי הַכְּתוּב, נִהְרֹת שֶׁל מַיִם חַיִּים יֵזְרְמוּ מִקִּרְבּוֹ". זֹאת אָמַר עַל הָרוּחַ שֶׁהָיוּ עֹתִידִים לִקְבֹּל הַמֵּאֲמִינִים בּוֹ, שֶׁהָרִי עוֹד לֹא נִשְׁלַחַה רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, כִּי יֵשׁוּעַ טָרַם נִתְפָּאֵר בְּכַבּוֹד. אֲנָשִׁים מִהַמּוֹן הָעָם, שֶׁשָּׁמְעוּ אֶת הַדִּבְרִים הָאֵלֶּה, אָמְרוּ: "זֶהוּ בִּפְאֻמֶּת הַנְּבִיא". אֲחֵרִים אָמְרוּ: "זֶהוּ הַמְּשִׁיחַ", וְאַחֲרֵים אָמְרוּ: "מָה - מִהַגָּלִיל יָבוֹא הַמְּשִׁיחַ? הָרִי הַכְּתוּב אוֹמֵר שֶׁמֶזְרַע דָּוִד וּמִבֵּית דָּוִד יָבוֹא הַמְּשִׁיחַ". מִשּׁוֹם כֵּן נִפְלָה מַחֲלָקֶת בֵּין הַמּוֹן הָעָם עַל אוֹדוּתָיו. כְּמָה מֵהֶם רָצוּ לְתַפֵּס אוֹתוֹ, אָךְ אִישׁ לֹא שָׁלַח בּוֹ יָד.

(יוחנן ז 37-44)

שימו לב, ביוחנן ז 40 הייתה מחלוקת בנוגע לשאלה האם ישוע הוא "הנביא". הביטוי "נביא", נלקח מהתורה, מספר דברים יח, שם משה אמר: "נְבִיא מִקִּרְבְּךָ מֵאַחֶיךָ כָּמֹנִי, יָקִים לְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ; אֵלָיו תִּשְׁמָעוּ" (פסוק 15). שמעון כיפא ציטט את הפסוק הזה במסר השני שהטיף לעם היהודי:

אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם וְיִצְחָק וְיַעֲקֹב, אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, פֶּאֶר בְּכַבּוֹד אֶת עַבְדּוֹ יֵשׁוּעַ אֲשֶׁר מְסַרְתֶּם אוֹתוֹ וּכְפַרְתֶּם בּוֹ לִפְנֵי פִּלְטוֹס כְּאֲשֶׁר הִחְלִית

לְשַׁלְחוֹ לַחֲפָשִׁי. אַתֶּם כִּפְרִיתֶם בְּקִדּוֹשׁ וּבְצַדִּיק וּבְקִשְׁתֶּם שְׂשֻׁחַרְרִי
 לָכֶם אִישׁ רוֹצֵחַ, וְאֵת שֵׁר הַחַיִּים הִרְגִּיתֶם - הוּא אֲשֶׁר אֱלֹהִים
 הִקְיֵמוּ מִן הַמֵּתִים וְעַל זֹאת אֲנַחְנוּ עֲדִים. עַל סִמְךָ הָאֲמוּנָה בְּשִׁמוֹ
 חִזַּק שְׁמוֹ אֵת הָאִישׁ הַזֶּה אֲשֶׁר אַתֶּם רוֹאִים וּמְכִירִים, וְהָאֲמוּנָה
 בּוֹ נִתְּנָה לְאִישׁ אֵת הָרְפוּאָה הַשְּׁלֵמָה הַזֹּאת לְעֵינֵי כָלֶכֶם. וְעַתָּה,
 אַחִי, אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁבְּבִלִי דַעַת פָּעַלְתֶּם, כִּמוֹ שֶׁפָּעַלוּ מִנְהִיגֵיכֶם. אֲךָ
 אֱלֹהִים קִים בְּדַרְךָ וְאֵת אֵת אֲשֶׁר הוֹדִיעַ מִקֶּדֶם בְּפִי כָל הַנְּבִיאִים
 - שֶׁמִּשִּׁיחוּ יִסְבֹּל. לָכֵן הִתְחַרְטוּ וְשׁוּבוּ בְּתִשְׁבּוּבָה כְּדֵי שֶׁיִּמְחוּ
 חֲטָאֵיכֶם, לְמַעַן יָבוֹאוּ יְמֵי רְחוּמָה מִלִּפְנֵי אֲדֹנָי וְהוּא יִשְׁלַח אֵת אֲשֶׁר
 יַעֲד לָכֶם מִקֶּדֶם, אֵת הַמְּשִׁיחַ יֵשׁוּעַ, אֲשֶׁר צָרִיךְ שֶׁיִּקְבְּלוּ אוֹתוֹ
 הַשְּׂמִימִים עַד עַת הַשְּׁבִית הַכֹּל לְתַקְוָנוּ, דָּבָר שֶׁאֱלֹהִים דָּבָר מֵעוֹלָם
 בְּפִי נְבִיאָיו הַקְּדוֹשִׁים. הֵן מִשָּׁה אָמַר אֶל אַבְרָהָם: "נְבִיא יָקִים
 לָכֶם יְהוֹה אֱלֹהֵיכֶם מִקֶּרֶב אַחֵיכֶם, כְּמוֹנִי; אֵלָיו תִּשְׁמָעוּן כָּלִי
 אֲשֶׁר יִדְבֹּר אֲלֵיכֶם. וְהָיָה כָּל הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר לֹא תִשְׁמָע אֶל הַנְּבִיא
 הַהוּא וְנִכְרְתָה מֵעַמִּיהָ".

(מעשי השליחים ג 13-23)

בעוד ישוע לימד בבית המקדש במהלך חג הסוכות (יוחנן ז), התנהל ויכוח
 בין שומעיו בשאלה אם הוא "הנביא" שעליו דיבר משה. כיפא זיהה אותו
 כאותו נביא.

ישוע והגשמתו האחרונה של חג הסוכות

גם חג הסוכות יתגשם במלואו כאשר ישוע ימלוך בשמיים החדשים ובארץ
 החדשה וישכון בקרב עמו:

רְאִיתִי שְׂמִים חֲדָשִׁים וְאַרְץ חֲדָשָׁה, כִּי הַשְּׂמִים הָרִאשׁוֹנִים
 וְהָאֲרֶץ הָרִאשׁוֹנָה עָבְרוּ וְהֵם אֵינָנו עוֹד. רְאִיתִי אֵת עִיר הַקִּדְשׁ,

יְרוּשָׁלַיִם הַחֲדָשָׁה, יוֹרֶדֶת מִן הַשָּׁמַיִם מֵאֵת הָאֱלֹהִים, מוֹכֶנֶה כְּכֹלָה מִקְשָׁטֶת לְבַעֲלָהּ. וְשִׁמְעָתִי קוֹל גְּדוֹל מִן הַפֶּסֶא - אוֹמֵר: **"הִנֵּה מִשְׁכַּן הָאֱלֹהִים עִם בְּנֵי אָדָם וַיִּשְׁכֵּן עִמָּהֶם; הִנֵּה יֵהיוּ לוֹ לְעַם וְהוּא הָאֱלֹהִים יִהְיֶה עִמָּהֶם, וַיִּמָּחֶה כָּל דְּמָעָה מֵעֵינֵיהֶם וְהַקְּמוֹת לֹא יִהְיֶה עוֹד; גַּם אֲבֵל וְזַעֲקָה וּכְאֵב לֹא יִהְיוּ עוֹד, כִּי הָרָאוֹנוֹת עָבְרוּ".** אָמַר הַיּוֹשֵׁב עַל הַפֶּסֶא: **"הִנְנִי עוֹשֶׂה הַכֹּל חֲדָשׁ".** אָמַר אֵלַי: **"כְּתֹב, כִּי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה נֶאֱמָרִים וְנֶאֱמָרִים הֵם".** הוֹסִיף וְאָמַר אֵלַי: **"הִיָּה נְהִיָּה. אֲנִי הָאֵלֶּךְ וְהַתָּה, הָרָאשִׁית וְהַתְּכֵלִית. אֲנִי אֶתֶּן לְצִמָּא מִמַּעַן הַמַּיִם שֶׁל הַחַיִּים - חֲנָם. הַמִּנְצָח יִרְשֶׁת אֶת אֵלֶּה וְאֲנִי אֶהְיֶה לוֹ לְאֱלֹהִים וְהוּא יִהְיֶה לִי לְבֵן".**

(ההתגלות כא 1-7, אין הדגשה במקור)

מועדי ה'

אני מאמין שבעודנו זוכרים ומכבדים את "מוֹעֲדֵי יְהוָה", אנו מזמינים ברכה לתוך חיינו. כשאנו רואים כיצד ישוע קיים באופן בלעדי את מועדי האביב בביאתו הראשונה, אמונתנו ניצתת באש ומתחזקת, מה שמוביל אותנו לצפות ולחכות לשובו, כאשר יגשים את מועדי הסתיו באופן סופי ומלא. כולנו, יהודים וגויים כאחד, שנמצאים במערכת יחסים עם ה' דרך ישוע, "הורכבנו" לתוך עושר זה של ישראל. לכן, מועדי ה' אלה נוגעים לכל עם האלוהים!

החשיבות שאנחנו נותנים למועדים קדושים אלה מלמדת אותנו לקדש את העת שבה אנחנו נמצאים כאן, על פני האדמה. מטרתי בסקירת מועדי ה' היא להצביע על כך שמועדים קדושים אלו הם כולם נבואות משיחיות שמצביעות על ישוע ומתגשמות, בסופו של דבר, דרכו. כל מועדי ה', מחג הפסח ועד חג הסוכות, הם צל של המשיח.

פרק 12

תוכניתו של אלוהים בעבור העם היהודי

בדברים לב, במה שמכונה "שירת האזינו", מופיע קטע מסתורי שלעיתים קרובות מתעלמים ממנו. סביר להניח שרוב הקוראים פוסחים על הקטע מבלי באמת לשים לב אליו:

בְּהִנָּחַל עֲלֵינוּ גוֹיִם, בְּהִפְרִידוֹ בְּנֵי אָדָם; יֵצֵב גְּבֻלַּת עַמִּים, לְמִסְפָּר
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. כִּי חֵלֶק יִהְיֶה עִמּוֹ; יַעֲקֹב חֶבֶל נִחְלָתוֹ.

דברים לב 8-9 (אין הדגשה במקור)

הפסוקים האלה מזכירים את שפת סיפור הבריאה, את יסוד דבר אלוהים. כאשר אלוהים ברא את העולם, ברא את בני האדם ו"ייצב" את גבולות העמים, ישראל הייתה המוקד. עם ישראל היה ותמיד יהיה המרכז, בלב תוכנית הגאולה של אלוהים.

ישוע לא ישוב עד שעם ישראל, מוקד העולם, יקבל אותו. כאשר ישוע בא כמשיח המובטח לישראל, הוא אמר לבני עמו היהודים: "מַעֲתָה לֹא תִרְאוּנִי עַד אֲשֶׁר תֵּאֱמְרוּ 'בְּרוּךְ הָבָא בְּשֵׁם יְהוָה!'" (מתי כג 39). במילים אחרות, ישוע אמר שהוא לא יחזור עד שהיהודים, בני עמו הביולוגיים, יקבלו אותו. ישוע למעשה אמר: "לא אחזור עד שעמי, העברים, יקראו לי לחזור".

תכלית הגאולה של אלוהים קשורה בקשר עמוק לעם היהודי, עד כדי כך שהמשיח לא ישוב עד שעם ישראל יקרא לו לחזור. מביך לחשוב שמשום

כך מאמינים גויים רבים כיום חיים את חייהם כאילו לישראל אין יותר מקום בליבו או בתוכניתו של אלוהים. כנסיות רבות אינן משמיעות דבר על ישראל. אנשים שומעים על מלכות אלוהים שנמצאת סביבנו כאן ועכשיו, על החיים ברוח, על הצלחה ואושר ועל כל מיני מתנות רוחניות כריזמטיות, אבל ישראל נשארת מחוץ לתמונה. העובדות הן שמדפי התנ"ך ועד לכתביו של שאול בברית החדשה, אלוהים מעולם לא השאיר את ישראל מחוץ לתמונה. אלוהים מעולם לא שכח את העם שאיתו כרת ברית לראשונה, ומעולם לא שכח את ההבטחות שנתן להם. ההבטחה המיוחדת של אלוהים לעם ישראל לא צריכה לאיים על איש.

התפקיד המיוחד של ישראל אינו מבטל את מעמדו של מי שאינו צאצא ישיר של עם ישראל כבחיר אלוהים; תפקידה של ישראל לא שולל את תפקידם של אחרים. הבעיה מתחילה כשמאמינים גויים מתעקשים להיות "הראשונים", ובכך דוחים את התפקיד שאלוהים נתן לעם ישראל. אך כאשר ישוע בא, הוא בא קודם כול לבני עמו. ישוע בא להושיע את "הַיְּהוּדִי בְּרִאשׁוֹנָה וְגַם אֶת הַלֹּא יְהוּדִי" (רומים א 16). ישוע ושאלו באו תחילה אל היהודים, ומשם הבשורה התפשטה לכל שאר העולם. שימו לב לדבריו של ישוע כאשר התהלך על פני האדמה:

עֲנֵה יֵשׁוּעַ וְאָמַר: "לֹא נִשְׁלַחְתִּי אֶלָּא אֶל הַצֹּאן הָאוֹבְדֹת אֲשֶׁר לְבֵית יִשְׂרָאֵל".

(מתי טו 24)

אֶת שְׁנַיִם עָשָׂר אֶלֶּה שָׁלַח יֵשׁוּעַ בְּצִוּתוֹ עֲלֵיהֶם אֶת הַדִּבְרֵי הַזֶּה:
"אַל תֵּלְכוּ לְדֶרֶךְ הַגּוֹיִּים וְאַל תִּכְנְסוּ לְעִיר שֶׁל שׁוֹמְרוֹנִים, אֶלָּא לָכוּ
אֶל הַצֹּאן הָאוֹבְדֹת אֲשֶׁר לְבֵית יִשְׂרָאֵל.

(מתי י 5-6)

תְּהִי עֲדִי הֵן בִּירוּשָׁלַיִם וְהֵן בְּכָל יְהוּדָה וְשׁוּמְרוֹן, עַד קֶצֶה הָאָרֶץ.
(מעשי השליחים א 8)

ברית ההבטחה של אלוהים עדיין תקפה

בבראשית יב 7 נאמר: "לְזִרְעֲךָ, אֶתֵּן אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת". הארץ היא אזור גיאוגרפי מוגדר וממשי, הארץ שהובטחה לאברהם. לאחר שאלוהים אמר לאברהם להביט צפונה, דרומה, מזרחה ומערבה, הוא מוסיף ואומר לו, "קוּם הַתְּהַלֵּךְ בָּאָרֶץ, לְאֶרְפָּה וּלְרַחֲבָהּ, כִּי לְךָ אֶתְּנֶנָּה" (בראשית יג 17). אי אפשר להתעלם מההבטחה הגורפת הזאת שניתנה לעם ישראל.

זוהי איננה רק הבטחה ראשונית שהיום, לכאורה, אפשר להתעלם ממנה, אלא הבטחה שחוזרת על עצמה לאורך כל כתבי הקודש, גם בתנ"ך וגם בברית החדשה. קראו איתי את ההבטחה המדהימה הזאת שאלוהים נתן לישראל מתוך ספר יחזקאל:

וַיֹּאמֶר אֵלַי, בֶּן אָדָם הֶעֱצַמּוֹת הָאֵלֶּה, כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל הֵמָּה; הִנֵּה אֲמִרִים, יִבְשׁוּ עֲצָמוֹתֵינוּ וְאִבְדָּה תִּקְוֹתֵנוּ נִגְזְרֵנוּ לָנוּ: לָכֵן הִנָּבֵא וְאִמְרַת אֲלֵיהֶם, כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה, הִנֵּה אֲנִי פֹתַח אֶת קְבֻרֹתֵיכֶם, וְהֵעֲלִיתִי אֶתְכֶם מִקְבְּרוֹתֵיכֶם עִמִּי; וְהִבֵּאתִי אֶתְכֶם אֶל אֲדֹמַת יִשְׂרָאֵל: וַיִּדְעֻתֶם כִּי אֲנִי יְהוִה; בְּפִתְחִי אֶת קְבֻרֹתֵיכֶם, וּבִהְעֲלוֹתִי אֶתְכֶם מִקְבְּרוֹתֵיכֶם עִמִּי: וְנָתַתִּי רִיחִי בְּכֶם וְחַיִּיתֶם, וְהִנַּחְתִּי אֶתְכֶם עַל אֲדֹמַתְכֶם; וַיִּדְעֻתֶם כִּי אֲנִי יְהוִה דֹּבֵרְתִי וְעֹשִׂיתִי נָאֻם יְהוִה.

(יחזקאל לו 11-14)

אלוהים אמר לנביא ירמיהו:

לִכֹּן הִנֵּה יָמִים בָּאִים נָאִם יְהוָה; וְלֹא יֵאמָר עוֹד חֵי יְהוָה, אֲשֶׁר
הָעֵלָה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: כִּי אִם חֵי יְהוָה, אֲשֶׁר הָעֵלָה
אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ צִפּוֹן, וּמְכַל הָאָרְצוֹת, אֲשֶׁר הִדִּיחָם שָׁמָּה;
וְהַשְׁבֵּתִים עַל אֲדָמָתָם, אֲשֶׁר נָתַתִּי לָאֲבוֹתָם.

(ירמיה טז 14-15, אין הדגשה במקור)

אינני רוצה להציף אתכם במבול של פסוקים, אך חשוב שתראו עד כמה
הנושא הזה מודגש לאורך הכתובים. מי שרואה את התכיפות והעוצמה
שבהן אלוהים מצהיר שהוא ישמור על הבטחתו לישראל, אינו יכול, בלב כן
ושלם, להתעלם ממקומה של ישראל בליבו ובתוכניתו של אלוהים.

רבים מהנוצרים היום אינם לגמרי מבינים מהו מקומה של ישראל בתוכניתו
של אלוהים. הדבר נובע, בין היתר, מחוסר ההבנה והמחלוקות שפשו בין
יהודים וגויים בנוגע למושג "העם הנבחר" של אלוהים. חוסר הבנה זה
הוביל למחלוקות ולעימותים בין יהודים לגויים, שהחלו כבר בימי הברית
החדשה וממשיכים עד היום.

כמובן, הקריאה המיוחדת שאלוהים ייעד לעם ישראל, שדרכו בא המשיח,
מעולם לא נועדה להפוך אותם לנעלים או לטובים יותר מאחרים, כפי
שציינתי קודם. שאול מדגיש שבישוע, נהרסה "מִחְצַת הָאֵיכָה" בין היהודים
לגויים, כך שכולם נעשו אחד במשיח ישוע (אפסים ב 14).

חשוב לזכור ששאול עצמו היה יהודי אדוק, חסיד של ישוע, מלומד בתורה,
בהיסטוריה ובמנהגים של העם היהודי. הוא הבין את זהותו כשליח המשיח
במובן יהודי לחלוטין, ולעולם לא המעיט בערך הדבר. עם זאת, היה חשוב
לשאול להדגיש בפני המאמינים הראשונים שהם אינם צריכים להמשיך
בהפרדה התרבותית הקיצונית שהייתה נפוצה אז בין יהודים לגויים. לכן,

בגלטים ג' 28 שאול מצהיר הצהרה מהפכנית: "אין יהודי אף לא גוי, אין עבד אף לא בן חורין, לא זכר אף לא נקבה, משום שכולכם אחד במשיח ישוע". באותה עת, איש לא היה יכול להעלות על דעתו קהילה שבה כל האנשים שווים, ללא קשר למעמד החברתי. יהודים וגויים, עבדים ובני חורין, ובוודאי גברים ונשים, לא נחשבו כשווים כלל. הרעיון הוא שישוע מסיר את המחיצות בין המעמדות ומשבש את הסדר החברתי העולמי. עם זאת, חשוב להבהיר: בעוד ששאול טען שכולם אחד במשיח, הוא בשום אופן **לא ביטל את ההבדלים ביניהם**. ישנם הבדלים בסיסיים וברורים בין גברים לנשים. למרות שהתרבות של ימינו מנסה להמעיט בהבדלים אלו תוך קידום רעיונות כמו "גמישות מגדרית" שמאפשרת לאנשים להגדיר את עצמם כגברים או כנשים לפי רצונם. ההבדלים הביולוגיים בין גברים לנשים ברורים לגמרי כאשר מסתכלים על מבנה הגוף האנושי, ככתוב בבראשית: "זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא אֹתָם" (בראשית א' 27). שאול לא ניסה לטעון שבמשיח אין **הבדלים**, אלא שאין **אפליה**! באופן דומה, שאול לא ניסה לבטל את ההבדלים בין יהודים לגויים. באיגרתו לקורינתים, הוא כתב שיהודים המאמינים במשיח ישוע צריכים להמשיך לחיות ולהזדהות כיהודים, ואילו גויים המאמינים בישוע צריכים להמשיך להזדהות כגויים.

כָּל אִישׁ יִחְיֶה אֶת חַיָּו לְפִי מֶה שֶׁחָלַק לוֹ הָאֱדוֹן, לְפִי מִצְבּוֹ כְּאִשֶּׁר קָרָא לוֹ הָאֱלֹהִים. כֹּךָ אֲנִי מִצְוֶה בְּכָל הַקְהָלוֹת. אִם נִקְרָא הָאִישׁ בְּעֵת הַיְּהוּדִי נְמוּל, אֵל יִמְשֹׁךְ לוֹ עֶרְלָה. אִם נִקְרָא כִּשְׂהוּא עֶרְל, אֵל יְמוּל. לֹא הַמִּילָה חֲשׂוּבָה, אֶף לֹא הָעֶרְלָה, אֲלָא שְׁמִירַת מִצְוֹת הָאֱלֹהִים. יִשְׁאָר כָּל אִישׁ בְּמַעֲמַד שֶׁבּוֹ נִקְרָא.

(הראשונה לקורינתים ז' 17-20)

שאול לא רצה שאנשים יתעלמו מההבדלים ביניהם ויעמידו פנים שאין ביניהם שום שוני. במקום זאת, הוא התעקש שלא תהיה אפליה במשיח,

שכן הדברים שמבדילים בין אנשים ושקובעים את מעמדם החברתי אינם אמורים להשפיע על מעמדם לפני אלוהים. זו הסיבה ששאל גער בכיפא כאשר ייחס מעמד נמוך לגויים והתנתק מהם (גלטים ב 11-14). למרבה הצער, כאשר אנשים מבלבלים בין אפליה להבחנה ולא מבינים את השוויון ששאל דיבר עליו, הם מבטלים את תפקידה של ישראל, ולכן ממעיטים בערכו של הייעוד הייחודי שאלוהים ייעד לצאצאיהם של אברהם, יצחק ויעקב. יש כנסיות שאפילו מלמדות שאין כל דבר מיוחד בעם ישראל או ביהודים, ושכלל שעם ישראל דחה בתחילה את ישוע, ההבטחות שאלוהים נתן להם נלקחו ממנו וניתנו לכנסיית הגויים. גישה זו נקראת "תיאולוגיית ההחלפה".

בעוד שהמסר שכל אחד מאיתנו מגיע לאלוהים כ"שווה בין שווים", ושהיהודים והגויים הם "אחד במשיח", הוא נפלא, העובדה היא שלעם ישראל יש תפקיד מיוחד בתוכנית הגאולה המשיחית של אלוהים. אלוהים לא ביטל את הקריאה המיוחדת שיש לעם ישראל, "שְׁהֵרִי אֵין הָאֱלֹהִים מִתְחַרֵּט עַל מִתְנַתְּיוֹ וְעַל בְּחִירָתוֹ" (רומים יא 29).

הגשמת תוכנית אלוהים הראשונית

האמת היא שכאשר מבשרים את בשורת ישוע לעם היהודי, הדבר מביא ברכה הן ליהודים והן לגויים. זהו חלק מהטיעון של שאול באיגרת אל הרומים פרק יא. אם הגויים התברכו משום שהבשורה הגיעה אליהם כתוצאה מכך שעם ישראל דחה את ישוע, כמה עוד יותר הם יתברכו כאשר עם ישראל יקבל אותו? שאול כותב:

וְאִם מְעִידְתֶּם הִיא עֹשֶׂר לְעוֹלָם וְהִפְסָדָם הוּא עֹשֶׂר לְגוֹיִם,
שְׁלֵמוֹתָם - עַל אַחַת כְּפָה וְכִמְהָ!... הֵרִי אִם הִדְחָתָם הִיא רָצוֹי
בְּשִׁבִיל הָעוֹלָם, מֶה תִּהְיֶה הַשְׁבָּתָם אִם לֹא תִקְוָמָה מִמּוֹת אֱלִי
חַיִּים? הוּא מִמְּשִׁיךְ וְאוֹמֵר: "וְאִם נִכְרְתוּ כְּפָה עֲנָפִים מֵעֵץ הַחַיִּים,

וְאַתָּה, יְזִית בָּר, הִרְכַּבְתָּ בְּמִקְוָם וְשִׁתַּפַּתָּ בְּשָׂרְשׁ הָעֵץ וּבִלְשָׁדוֹ,
אֲזִי אֶל תִּתְּנֶנָּשָׂא עַל הָעֲנָפִים. אִם תִּתְּנֶנָּשָׂא, דַּע לָךְ שְׁלֹא אֶתָּה נוֹשָׂא
אֶת הַשָּׂרֵשׁ, אֶלָּא הַשָּׂרֵשׁ נוֹשָׂא אוֹתָךְ.

(רומים יא 12, 15, 17-18, אין הדגשה במקור).

ישועת ישראל היא סוג של תעלומה. כשפנה אל הגויים, שאול אמר: "אֲחִי, אֵינְנִי רוֹצֶה שְׂיַעֲלִם מִכֶּם הַסּוּד הַזֶּה, פֶּן תִּהְיוּ חֲכָמִים בְּעֵינֵינוּ: קהות לֵב אַחְזָה בְּמִדַּת מָה אֶת יִשְׂרָאֵל, עַד אֲשֶׁר יִכְנָס מְלֹא הַגּוֹיִם. וְכָךְ כָּל יִשְׂרָאֵל יִנְשָׁע, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: 'וְכָא מְצִיִן גּוֹאֵל...' " (רומים יא 25-26, אין הדגשה במקור).

התעלומה כאן היא כיצד קהות הלב הזאת שאחזה בעם ישראל, העם הנבחר של אלוהים, ממשיכה להיאחז בו עד היום, ותישאר לאחוז בו עד "אֲשֶׁר יִכְנָס מְלֹא הַגּוֹיִם"? אני מאמין ש"מלוא הגויים" אינו מתייחס רק לכך שיותר גויים יבואו לאמונה, אלא שהגויים ימלאו את ייעודם בכך שיחזירו את ישוע לעם ישראל. שאול ידע שעל ידי כך שהוא מבשר לגויים, הוא מניע את התהליך שבסופו של דבר יביא לישועת ישראל. הוא אמר: "אֲנִי מְדַבֵּר אֵלֵיכֶם, הַגּוֹיִם. בְּהִיּוֹתִי שְׁלִיחַ לַגּוֹיִם, אֲנִי מְאֲדִיר אֶת שְׁלִיחוּתִי, כְּדִי לְעוֹרֵר אֶת בְּנֵי עַמִּי לְקַנְיָה וּלְהוֹשִׁיעַ מִקְּצָתָם" (רומים יא 13-14).

במילים אחרות, החזון של שאול היה שאלוהים ישתמש בגויים שהוא מביא לאמונה כדי להביא את הבשורה לעם ישראל. היהודים דחו את עדותו של שאול, ולכן שלח אותו אלוהים לגויים. שאול אמר את הדבר הבא:

כַּאֲשֶׁר חֲזַרְתִּי לִירוּשָׁלַיִם וְהִתְפַּלֵּלְתִּי בְּמִקְדָּשׁ הִיָּתָה עָלַי יַד יְהוָה
וְרָאִיתִי אוֹתוֹ אוֹמֵר אֵלַי, "הִזְדַּרְזוּ וַצֵּא מִהֵר מִירוּשָׁלַיִם, כִּי לֹא יִקְבְּלוּ
אֶת עֲדוּתְךָ עָלַי" ... עַד לְדַבֵּר הָיָה הַקְּשִׁיבוּ אֵלָיו וְאֵז הַרִימוּ קוֹלָם
וְקָרְאוּ: "הִסֵּר מֵעַל הָאֲדָמָה אֶחָד שֶׁכָּזָה! הוּא לֹא רָאוּי לְחִיּוֹת!"

(מעשי השליחים כב 17-18, 22)

למרות ששואל לא הצליח אישית להביא יהודים לאמונה, את הגויים כן הצליח. גם כיום, יהודים רבים מגיעים לאמונה בישוע בזכות עדותו של מאמין גוי. כאשר אני, כיהודי, מבשר ליהודים, הם לעיתים קרובות מרגישים צורך להתגונן. אך כאשר גוי מאמין בישוע מתחיל לשתף עם יהודי את אמונתו בכנות ובענווה, זה לעיתים פותח את ליבו של היהודי ומקל עליו לקבל את הבשורה. לכן, על הגויים לזכור שיש להם קריאה ייחודית לחלוק את בשורת המשיח עם העם היהודי.

בואו נזכור

למרות שציינתי כי רבים מהנוצרים הפחיתו בערך הייחודיות של היהודים ובתפקיד המיוחד שהם עדיין ממלאים, אחרים הלכו לקיצון השני וכל כך התאהבו ברעיון שהיהודים הם עם הברית הראשונה והעם הנבחר של אלוהים, שהם אינם מבשרים להם. חלקם חושבים: "אני, כגוי, אדבר עם יהודים על ישוע? הם העם הנבחר. לא אכפה את אמונתי עליהם".

תחושת נחיתות זו ממש איננה תואמת את הכתובים. ישוע אמר לעם ישראל: "אִם אֵינְכֶם מֵאַמְיִנִים כִּי אֲנִי הוּא, מוֹת תָּמוּתוּ בַּחֲטָאֵיכֶם" (יוחנן ח 24). העם היהודי חייב לקבל את ישוע כדי להיושע, בדיוק כמו כולם. בספר מעשי השליחים ד 12 נאמר: "וְאֵין יְשׁוּעָה בְּאַחֵר, כִּי אֵין שֵׁם אַחֵר נָתוּן לְבְנֵי אָדָם תַּחַת הַשָּׁמַיִם, וּבּוֹ עָלִינוּ לְהוֹשִׁיעַ". ישוע הוא מי שהוא אמר שהוא, או שלא. שאול כתב באיגרת אל הרומים א 16: "אֵינְנִי בּוֹשׁ בְּבִשּׁוֹרַת הַמְּשִׁיחַ, שֶׁהִרִי הָיָא כֹּחַ הָאֱלֹהִים לְהוֹשִׁיעַ אֶת כָּל מִי שֶׁמֵּאַמֵּן, אֶת הַיְּהוּדִי בְּרִאשׁוֹנָה וְגַם אֶת הַלֹּא יְהוּדִי".

אל תרגישו מאוימים. עליכם להתהלך על פי הקריאה שאלוהים קרא לכם בחיכם ולהיות העדים שלו בעולם הזה. יש כאלה שאוהבים את אלוהים ונפעמים כל כך מהמחשבה שעם ישראל הוא עם הברית הראשונה והעם הנבחר של אלוהים, עד כדי כך שהם מתמקדים בניסיון להיות אהובים

ומקובלים על ידי היהודים, ולכן נסוגים מלעשות את מה שאלוהים ציווה עליהם לעשות. ישוע אמר: "אָבֶל בָּבֹא עֲלֵיכֶם רוּחַ הַקֹּדֶשׁ תִּקְבְּלוּ כֹחַ וְתִהְיוּ עֲדִי, הֵן בִּירוּשָׁלַיִם וְהֵן בְּכָל יְהוּדָה וְשׁוֹמְרוֹן, עַד קֵצָה הָאָרֶץ" (מעשי השליחים א 8, אין הדגשה במקור). הוא אמר לתלמידיו: "כְּשֶׁם שֶׁהָאֵב שָׁלַח אוֹתִי, כֵּן גַּם אֲנִי שׁוֹלֵחַ אֲתֶכֶם" (יוחנן כ 21, אין הדגשה במקור).

אז שוב, אני מפציר בגויים: זכרו את עם ישראל בשיחותיכם עם חבריכם. זכרו את עם הברית של אלוהים בכנסיותיכם. כאשר ניתנת לכם ההזדמנות לתמוך בעבודה הלא-פופולרית במיוחד של בישור לעם היהודי, הציעו כל עזרה שאתם יכולים, בין אם כספית או אחרת, כפי שרוח הקודש תנחה אתכם. במהלך לימודנו על נבואות המשיח, ראינו שעלינו לחשוף את אמונתנו ולא להתבייש בבשורת המשיח.

בסופו של דבר, ככל שהוא יוכרז יותר בקרב הגויים, כך יזרח האור, שזרח לראשונה מעם ישראל, חזרה אל עם ישראל. עלינו לעמוד איתן באהבתנו לעם היהודי, שכן אלוהים לא נטש ולא זנח את הבטחתו לעם הברית הראשונה שלו. עלינו להתיישר עם ישוע היהודי, כי כשנפגוש אותו, נפגוש את האחד שהזדהה כ"שֶׁרֶשׁ דָּוִד וְצֶאֱצָאוֹ" (ההתגלות כב 16); נפגוש את האחד שנקרא בשמיים "הָאֲרִיָּה מִשִּׁבְטֵי יְהוּדָה" (ההתגלות ה 5); נפגוש אותו בעיר השמימית, ירושלים החדשה, ששעריה חרוטים בשמות שנים־עשר שבטי ישראל (ההתגלות כא 12). בין אם נבוא אליו כיהודים או כגויים, כולנו נפגוש אותו יחדיו.

במהלך לימודנו על נבואות המשיח, היה לי חשוב להשקיע זמן כדי לכלול את תפקידם של ישראל והעם היהודי, משום שכאשר העם היהודי יפנים שישוע הוא המשיח, הדבר יביא להגשמת העידן המשיחי שעתיד לבוא.

כִּי הִנְנִי בּוֹרֵא שְׁמַיִם חֲדָשִׁים וָאָרֶץ חֲדָשָׁה; וְלֹא תִזְכְּרֶנָּה הָרָאשִׁנוֹת,
וְלֹא תַעֲלִינָה עַל לֵב: כִּי אִם שִׁישׁוּ וְגִילוּ עֲדִי עַד, אֲשֶׁר אֲנִי בּוֹרֵא;
כִּי הִנְנִי בּוֹרֵא אֶת יְרוּשָׁלַם גִּילָה וְעֶמְקָה מְשׁוּשׁ: וְגִלְתִּי בִירוּשָׁלַם

וְשִׁשְׁתִּי בְעַמִּי; וְלֹא יִשְׁמַע בָּהּ עוֹד, קוֹל בְּכִי וְקוֹל זַעֲקָה: לֹא יִהְיֶה מִשָּׁם עוֹד, עוֹל זָמִים וְזָקוֹן, אֲשֶׁר לֹא יִמְלֹא אֶת יָמָיו; כִּי הִנָּעַר, בֶּן מֵאָה שָׁנָה יָמוּת, וְהַחוּטָא, בֶּן מֵאָה שָׁנָה יִקְלָל: וּבְנֵי בָתִּים וַיֵּשְׁבוּ; וְנִטְעוּ כִרְמִים, וְאָכְלוּ פְרִיָם: לֹא יִבְנוּ וְאַחַר יֵשֵׁב, לֹא יִטְעוּ וְאַחַר יֵאָכֵל; כִּי כִימֵי הָעֶץ יִמֵּי עַמִּי, וּמַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם יִבְלוּ בַּחִירִי: לֹא יִיגְעוּ לָרִיק, וְלֹא יִלְדוּ לַבֶּהֱלָה; כִּי זֶרַע בְּרוּכִי יִהְיֶה הַמָּה, וְצִאֲצָאֵיהֶם אֲתָם: וְהָיָה טָרֶם יִקְרְאוּ וְאֲנִי אֶעֱנֶה; עוֹד הֵם מְדַבְּרִים וְאֲנִי אֲשַׁמֶּע: זָאֵב וְטֹלָה יֵרְעוּ כְּאַחַד, וְאַרְיֵה כְּבָקָר יֵאָכֵל תְּבוֹן, וְנַחֲשׁ עֶפְרַיִם לַחֲמוֹ; לֹא יֵרְעוּ וְלֹא יִשְׁחִיתוּ בְּכָל הָרַק קִדְּשִׁי אֶמַר יְהוָה.

(ישעיה סה 17-25)

איזה עתיד מרגש מחכה לעמו של אלוהים, גויים ויהודים יחדיו!

פרק 13

טבעו העדין של אלוהים

אנו קוראים בתנ"ך שהמשיח יגיע לירושלים רכוב על חמור. הסצנה שמתוארת בספר זכריה מזכירה אירוע הכתרה, אך היא שונה מאוד ממה שרובנו מדמיינים כשאנו חושבים על הכתרת מלך.

גִּילִי מְאֹד בֵּת צִיּוֹן, הָרִיעִי בֵּת יְרוּשָׁלַם, הִנֵּה מִלְכָּךְ יָבֹא לָךְ, צִדִּיק וְנוֹשֵׁעַ הוּא; עָנִי וְרֹכֵב עַל חֲמֹר, וְעַל עֵיר בֶּן אֶתְנֹת.

(זכריה ט 9)

זכריה מנבא שהמלך יבוא, אך הדרך שבה יבוא תערער על הסדר הקיים. הוא לא יבוא עם ההדר, הפאר והטקסיות שאנו מקשרים עם מלוכה. הוא יבוא רכוב על בהמה פשוטה, ולא על "סוס גבוה". אנו שוב רואים, כמו בנבואות אחרות שקראנו בישיעה, שאופן הגעתו של המשיח יהיה מנוגד לציפיות, וקל יהיה להחמיץ אותו.

עם זאת, בעוד שהמלך יבוא בענווה ובצניעות, מלכותו תהיה עצומה. זכריה ט ממשיך ואומר: "וְיִדְבַּר שְׁלֹמֹם לְגוֹיִם, וּמְשָׁלוֹ מֵיָם עַד יָם, וּמִנְהָר עַד אֲפִסֵּי אֲרָץ" (פסוק 10). שלטונו יהיה "מֵיָם עַד יָם". מתי מציג בפנינו את האירוע המיוחד הבא:

כַּאֲשֶׁר הִתְקַרְבוּ לִירוּשָׁלַיִם וּבָאוּ אֶל בֵּית פַּגִּי, אֶל הַר הַזֵּיתִים, שָׁלַח
 יֵשׁוּעַ שְׁנֵי תַלְמִידִים בָּאֲמָרוֹ לָהֶם: "לָכוּ אֶל הַכֶּפֶר אֲשֶׁר מְמוֹלְכֶם
 וּמִיד תִּמְצְאוּ אֶתוֹן קְשׁוּרָה וְעִיר אֶתָּה. הִתִּירוּ אוֹתָם וְהָבִיאוּ אֵלַי.
 וְאִם מִיִּשְׁהוּ יֹאמַר לָכֶם דְּבַר, תֹּאמְרוּ 'הָאֲדֹן זָקוּק לָהֶם' וּמִיד
 יִשְׁלַח אוֹתָם". כָּל זֶה קָרָה כִּדִּי שְׁיִתְקִים דְּבַר הַנְּבִיא: "אֲמָרוּ לְבֵת
 צִיּוֹן: הִנֵּה מִלִּפְנֵי יָבוֹא לָךְ, עֲנִי וְרִכֵּב עַל חֲמֹר וְעַל עֵיר בֶּן אֶתְנֹת..."
 וְהִמּוֹן הָעָם שֶׁהִלְכוּ לִפְנֵי וְאַחֲרָיו קָרָא: "הוֹשִׁעַ נָא לְבֶן דָּוִד! בְּרוּךְ
 הָבָא בִּישָׁם יְהוָה! הוֹשִׁעַ נָא בְּמִרוֹמִים!"

(מתי כא 1-5, 9)

למה מתכוון מתי בדבריו: "כל זה קרה כִּדִּי שְׁיִתְקִים דְּבַר הַנְּבִיא"? הוא
 מתייחס לזכריה ט 9 ומקשר את ישוע להגשמת נבואה זו באופן ייחודי
 ובלעדי, כדי שאמונתנו תהיה יציבה.

התגלות על אופיו של אלוהים

מעבר לאופן שבו האירוע הזה חושף את ישוע כמשיח, אנחנו גם מבינים
 תובנה חשובה ביותר על טבעו של אלוהים עצמו. זכרו את דברי ישוע
 לתלמידיו: "הֲרוּאָה אוֹתִי רְאָה אֶת הָאֵב" (יוחנן יד 9). כל מה שאנחנו רואים
 שישוע עושה בבשורות משקף את מהותו של אלוהים! שאול אמר שישוע
 הוא "צֶלֶם הָאֱלֹהִים הַנִּצָּעֵלִים" (קולוסים א 15), והוא זה שבגופו "שׁוֹכֵן כָּל
 מְלֹא הָאֱלֹהוּת" (קולוסים ב 9). מחבר האיגרת אל העברים כתב שישוע
 הוא "צֶלֶם מִהוּתוֹ" של אלוהים (עברים א 3).

יש הטוענים שאלוהי התנ"ך ואלוהי הברית החדשה אינם אותו אלוהים,
 כאילו יש שני אלוהים הסותרים זה את זה. לדוגמה, נוצרים רבים טוענים
 שהאלוהים שהתגלם בתנ"ך דאג רק לקיום חוקים ומצוות, לתקנות וטהרה
 טקסית, ולא לחסד ורחמים. ואחרים הטוענים שהאלוהים שהתגלם בברית
 החדשה ביטל את כל הקשור לתורה ודואג רק לחסד, אהבה וטוב לב, לא

לטהרה, לצדק או לחיי קדושה. כתבי הקודש אינם מכירים בדיכוטומיה השגויה הזו. בבשורה על פי מתי ה 17-19 אמר ישוע: "אַל תַּחֲשְׁבוּ שֶׁבָּאתִי לְבַטֵּל אֶת הַתּוֹרָה אוֹ אֶת הַנְּבִיאִים; לֹא בָאתִי לְבַטֵּל כִּי אִם לְקַיֵּם. אֲמֵן. אוֹמֵר אֲנִי לָכֶם, עַד אֲשֶׁר יַעֲבְרוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ אֶף יוֹד אַחַת אוֹ תֵּג אֶחָד לֹא יַעֲבֹרוּ מִן הַתּוֹרָה בְּטָרֶם יִתְקַיֵּם הַכֹּל. לָכֵן כָּל הַמִּפְרֵי אַחַת מִן הַמִּצְוֹת הַקְּטָנוֹת הָאֵלֶּה וּמִלְמִיד כָּךְ אֶת הַבְּרִיּוֹת, קָטוֹן יִקְרָא בְּמַלְכוּת הַשָּׁמַיִם. אֲבָל כָּל הָעוֹשֶׂה וּמִלְמִיד, הוּא גָדוֹל יִקְרָא בְּמַלְכוּת הַשָּׁמַיִם".

אין כאן סתירה; ישוע לא מבטל את התורה או הנביאים אלא מעמיק בעניינם ומגשים אותם. מה שמדהים לגבי הקשר בין התנ"ך לברית החדשה הוא לא הניתוק ביניהם אלא דווקא ההמשכיות. ישוע לא בא "לתקן" את האלוהים שהתגלה בתנ"ך; הוא ההתגלות המלאה של ה'!

אֶת הָאֱלֹהִים לֹא רָאָה אִישׁ מֵעוֹלָם; הֵבִין הַיְחִיד, הַנִּמְצָא בַּחִיק
הָאֵב, הוּא אֲשֶׁר הוֹדִיעָנוּ.

(יוחנן א 18, אין הדגשה במקור)

אם אכן ישוע חושף את האב מודיע עליו, מה מלמדת אותנו הגשמת הנבואה בזכריה ט 9 על טבעו של אלוהים? חשבו על הדבר הבא: כאשר המשיח נכנס לירושלים, הוא בא רכוב על חמור, בהמת משא. הוא בא בענווה, לא בגאווה או בהתרברבות מרעישה, כנהנה מהערצת ההמון. הוא גם לא בא כדי להציג את כוחו, אף על פי שכולנו יודעים שלא ניתן לערער את כוחו. הוא בא בעדינות וברוגע.

זה בדיוק מה שחזה ישעיהו בפרק מב 3: "קָנָה רְצוּץ לֹא יִשְׁבֹּר, וּפִשְׁתָּה כְּהָה לֹא יִכְבְּנָה". המשיח לא ינהג בקשיחות כלפי אנשים ולא ידרוך עליהם. הוא לא ירים את עצמו מעל אחרים בצורה שעלולה לפגוע בהם. מתוך כך אנחנו יכולים להציץ על טבעו המדהים של אלוהים. על האלוהים הכול יכול שהיה קיים מאז ומעולם, האלוהים שיכול לעשות כל מה שירצה, על האלוהים

הרחום והעדין והעניו המגלה רגישות כלפי אוהביו. אני אוהב את מה שדוד אמר לאב: "וְעִנְיָתְךָ תִּרְבֶּנִּי" (תהלים יח 36). האירוע בזכריה ט חושף מי היה אלוהים מאז ומעולם. הוא הכול יכול, אבל בליבו עניו. הוא היה ל"אחד מאיתנו".

תנו לנפשכם להתרגש מהמציאות הזאת אלוהי הנצח של היקום מוריד ממעמדו כדי שאנחנו נוכל לגעת בו. אלוהים, שאמור להיות מעבר להישג דינו, מנגיש את עצמו בעבורנו ומגלה כלפינו רגישות, כך שנוכל ממש לגעת בו. כאשר אנחנו בוחרים ללכת אחרי ישוע, גם כשזה קשה, הדבר מרגש את ליבו. הוא אינו מרוחק או נפרד מאיתנו, אלא פותח את ליבו וזמין לנו, בדיוק כפי שאנחנו זמינים זה לזה. קשה לנו להבין שהוא באמת מתרגש מאהבתנו ומגיב לרגשותינו.

מדהים לחשוב ואפילו מאתגר שאהבתנו אליו משמחת אותו. זוהי לגמרי תעלומה שכן אלוהים השלם והמושלם שאינו זקוק לדבר, מגלה כמה הוא שמח כאשר אנחנו אוהבים אותו. אני יודע שבעבור רבים מאיתנו זה נשמע בלתי אפשרי ודורש שינוי תפיסה, אך שימו לב שהכתובים מלמדים "יֵשׁ שְׂמֵחָה לְפָנַי מִלְּאֲכֵי אֱלֹהִים עַל חוּטֵא אֶחָד שְׁחוֹזֵר בְּתִשְׁבָּה" (לוקס טו 10). מדהים לחשוב שאנחנו יכולים לגרום לישוע לבכות. כאשר אלעזר, חברו הקרוב של ישוע, מת, וההמון שהתאסף ציפה מהמורה האדיר שאי פעם התהלך עלי אדמות לומר משהו חכם ומעמיק, ישוע פשוט בכה (יוחנן יא 35). הוא לא הגיב במילים שטחיות או מלטפות כדי לגרום לאחרים להרגיש טוב יותר, אלא נתן לדמעות לזרום על לחיו. בישוע, אלוהים התאחד עם האנושיות שבנו. הוא חש אותנו ומגיב אלינו.

אנו יכולים ממש לגעת במי שברא אותנו. אנו יכולים לגעת במי שהשפיל את עצמו. ישוע נכנס לירושלים, כפי שמתואר בזכריה ט 9 ובמתי כא 5-1, באותה הדרך שבה נכנס לחיינו כיום, בעדינות ובענווה. ומה נעשה בעקבות המלך העניו הזה?

השאלה היא: מה נעשה בעקבות המלך העניו הזה? האם גם אנחנו ננהג בענווה? האם ננתק את עצמנו מכל מה ששובר את ליבו? האחד שמבקש את נאמנותנו לא ניגש אלינו בקשיחות או עם דרישות, אלא עם הזמנה: "בואו אלי כל העמלים והעמוסים ואני אמציא לכם מנוחה. קחו עליכם את עלי ולמדו ממני, כי ענו אני ונמוך רוח; תמצאו מרגוע לנפשותיכם, כי עלי נעים וקל משא" (מתי יא 28-30).

אני באמת מקווה שאתם שומעים את המילים האלו - אלוהינו הוא "נמוך רוח". המלך שרכב על חמור בכניסתו לירושלים יכול להזדהות איתכם. הוא רוצה לקחת את עולכם ולשאת אותו יחד איתכם. כאשר אנו רואים את ישוע כפי שהוא באמת, לא נותרה לנו ברירה אלא לאהוב אותו! בואו נסיים את הפרק עם תפילה פשוטה זו:

ישוע, אני אוהב אותך. תודה לך שאינני צריך לחשוש ממך. תודה לך שאתה מכיר אותי, מרגיש אותי ולא מרשיע אותי. תודה שאתה מקבל אותי. עזור לי לחלוק את חיי איתך. למד אותי, למצוא מרגוע לנפשי. עזור לי להתהלך כפי שאתה התהלכת, בעדינות וענווה.

פרק 14

הנבואה הגדולה ביותר

בתנ"ך מתועדות נבואות המעידות על כל מה שישוע יעשה. בחג השבועות, כאשר שמעון כיפא לימד על תחייתו של ישוע, הוא ציטט את ארבעת הפסוקים האחרונים ממזמור טז:

הן דָּוִד אוֹמֵר עָלָיו: "שְׁוִיתִי יְהוָה לְנִגְדִי תָמִיד, כִּי מִימִינִי בֶּל אֲמוּט. לִכֹּן שָׁמַח לְבִי וַיִּגַּל כְּבוֹדִי, אֲףי בְּשָׂרִי יִשְׁכַּן לְבִטָּח, כִּי לֹא תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשָׂאוֹל, לֹא תִתֵּן חֲסִידֶיךָ לְרָאוֹת שָׁחַת. תוֹדִיעֲנִי אֲרֶח חַיִּים, שְׁבַע שְׁמָחוֹת אֶת פָּנֶיךָ". אֲנָשִׁים אֲחִים, אֶפְשָׁר לומר לָכֶם בְּבִטְחוֹן עַל דָּוִד אָבִינוּ, שֶׁהוּא מֵת וְגַם נִקְבֵּר וְקִבְּרוּ נִמְצָא עֲמָנוּ עַד הַיּוֹם הַזֶּה. מִפִּיּוֹן שֶׁהָיָה נִבְיָא וַיֵּדַע כִּי אֱלֹהִים נִשְׁבַּע לוֹ שְׁבוּעָה לְהוֹשִׁיב מִפְּרִי חֲלָצִיו עַל כֶּסֶּאֱוֹ, בְּחַזְוֹתוֹ מִרְאשׁ דְּבִיר עַל תַּחֲיַת הַמָּשִׁיחַ - שֶׁלֹא נִעְזְבָה לְשָׂאוֹל נַפְשׁוֹ וּבְשָׂרוֹ לֹא רָאָה שָׁחַת. אֶת יֵשׁוּעַ זֶה הַקִּים אֱלֹהִים לְתַחֲיָה וְעַל זֹאת אֲנִיחֵנוּ כָּלְנוּ עַדִּים.

(מעשי השליחים ב 25-32)

דוד ניבא על תחייתו של ישוע. זה מדהים. אלוהים נתן לדוד את העיניים הרוחניות לראות שהמשיח, שדוד קרא לו "אדני" (תהילים קי 1), יקום מן המתים. בימיו של ישוע, היו חילוקי דעות בנוגע לתקומה מן המתים. אנו

רואים את המתח הזה בין הפרושים לצדוקים במעשי השליחים כג, היכן ששאל עמד ודיבר בפני הסנהדרין בירושלים.

הואיל וְשָׂאוֹל יָדַע כִּי חָלַק מֵהֶם צְדֻקִּים וְחָלַק פְּרוּשִׁים הִכְרִיז
לפְּנֵי הַסֵּנֶהֶדְרִין: "אֲנִישִׁים אֲחִים, פְּרוּשׁ בֶּן פְּרוּשׁ אֲנִי וְעַל הַתְּקוּהָ
לְתַחִית הַמֵּתִים אֲנִי נִשְׁפָּט!" כְּאֲשֶׁר אָמַר זֹאת הַחֲלָה הַתִּנְצָחוֹת
בֵּין הַפְּרוּשִׁים לְצְדֻקִּים וְהַקְהָל נִתְפָּלַג לְשֵׁנִים, כִּי הַצְדֻקִּים
אוֹמְרִים שֶׁאֵין תְּחִיָּה וְאֵין מְלָאךְ וְאֵין רוּחַ, אֲךָ הַפְּרוּשִׁים מוֹדִים
בְּכָל אֶלֶה.

(מעשי השליחים כג 6-8)

כפי שאתם רואים, לפני אלפיים שנים, הייתה מחלוקת בקרב העם היהודי בנוגע לרעיון הכללי של תחייה מן המתים, אך לדוד הייתה התגלות. הוא ידע וראה ברוח שגם אחרי המוות, המשיח ימשיך לחיות. לא רק שאנו מוצאים עמוק בתוך התנ"ך נבואות על תחייתו של ישוע, אנו גם מוצאים סודות שהנביאים גילו לגבי בואו השני של המשיח ועידן מלכות אלף השנים. חשבו על כך שזכריה, הנביא שניבא שהמשיח ייכנס לירושלים רכוב על חמור, מספר לנו גם איך המשיח יבוא בכבוד באחרית הימים. למרות שהנבואות הללו אינן רחוקות זו מזו בטקסט ושתייהן בזכריה, הן מתארות תמונות וסיפור שונים לחלוטין. בזכריה ט, כפי שראינו, המשיח מגיע בענווה ובצניעות, אך רק חמישה פרקים אחר כך, זכריה מגלה שיום אחד כבודו של המשיח יתגלה לכל העולם.

וְעַמְדוֹרְגְלִי בַיּוֹם הַהוּא עַל הַר הַזֵּתִים אֲשֶׁר עַל פְּנֵי יְרוּשָׁלַם מִקֶּדֶם,
וְנִבְקַע הַר הַזֵּיתִים מִחֲצִי מִזְרָחָה וְנִמָּה, גֵּיא גְדוֹלָה מְאֹד; וּמִשׁ חֲצִי
הַהָר צְפוֹנָה וְחֲצִי נִגְבָּה... וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא; לֹא יִהְיֶה אוֹר, יְקָרוֹת
וְקַפְאוֹן; וְהָיָה יוֹם אֶחָד, הוּא יִנְדַע לִיהוָה לֹא יוֹם וְלֹא לַיְלָה; וְהָיָה לַעֲת

עָרַב יְהוָה אֹר: יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא, יֵצְאוּ מִיַּם חַיִּים מִירוּשָׁלַם... וְהָיָה
יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ; בַּיּוֹם הַהוּא, יְהוָה יְהוָה אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד.
(זכריה יד 4, 6-9)

גם הנביא דניאל חזה את המציאות הזו כאשר ראה בחזיון את המשיח
בא בענני השמיים עטוף בכבוד ואת כל העמים והאומות והלשונות עובדים
אותו, יהודים וגויים כאחד. החזיון של דניאל הוא אחד החזיונות המיוחדים
בכתובים, וישוע מתייחס אליו במתי כד, כאשר תלמידיו שאלו אותו על "קץ
העולם".

רוֹאֶה הָיִיתִי בְּחִזְיוֹנוֹת הַלֵּילָה, וְהִנֵּה עִם עֲנֵנֵי הַשָּׁמַיִם הָיָה בָּא כְּבוֹד
אֱדָם, וְעַד עֵתִיק הַיָּמִים הַגִּיעַ, וּלְפָנָיו הִקְרִיבוּהוּ. וְלוֹ נָתַן שְׁלֹטוֹן
וְיָקָר וּמַלְכוּת, וְכָל הָעַמִּים הָאֲמוֹת וְהַלְשׁוֹנוֹת אוֹתוֹ יַעֲבֹדוּ. שְׁלֹטוֹנוֹ
שְׁלֹטוֹן עוֹלָם אֲשֶׁר לֹא יַעֲבֹר, וּמַלְכוּתוֹ אֲשֶׁר לֹא תִשָּׁחַת.

(דניאל ז 14-15, אין הדגשה במקור)

דניאל ממש ראה את בואו השני של ישוע, אז ימסור האב הכול אליו. הכול
ייכנעו לאותו "בן אדם". במתי כד ישוע מתאר את עצמו כ"בן האדם", וזה
מחזיר אותנו לנבואות של דניאל וזכריה: "אֲזִי יִרְאֶה אוֹת בֶּן הָאָדָם בְּשָׁמַיִם
וְאֲזִי יִסְפְּדוּ כָּל מִשְׁפָּחוֹת הָאָרֶץ וְיִרְאוּ אֶת בֶּן הָאָדָם בָּא עִם עֲנֵנֵי הַשָּׁמַיִם
בְּגִבּוֹרָה וּבִכְבוֹד רַב" (מתי כד 30, אין הדגשה במקור).

הפסח כתבנית לביאתו השנייה של ישוע

סביר שאתם מכירים את המונח אֶסְכֶּטוֹלוֹגְיָה, שהיא תורת אחרית הימים.
למרות שאינני טוען לדעת את הזמן המדויק שבו ישוע יחזור, אני מאמין
שהתנ"ך מעניק לנו את התבנית שעל פיה נוכל אולי להבין מתי יתחיל עידן
אחרית הימים. אני רוצה שתחשבו על זה לאור חג הפסח. זכרו, ישוע מכונה
"שה אלוהים" שלושים ואחת פעמים בספר ההתגלות.

עקבו אחריי: סיפור הפסח, סיפור הבשורה בצורה קדומה, משרטט לנו תבנית שתעזור לנו להבין את אירועי אחרית הימים. דם השה, שהביא להוצאת בני ישראל ממצרים, היה סמל וסימן מקדים לדם של ישוע. באותו אופן, פרעה, בסיפור הפסח, הוא צל של השטן. כמו שפרעה היה שליט אכזרי, הכה את בני ישראל ודיכא אותם כדי לגרום לסבל ולקשיים בחייהם, כך גם היום השטן שואף לשעבד את כל העולם ולדכא את בני אלוהים עלי אדמות. משה היה לגואל שאלוהים השתמש בו כדי להוציא את בני ישראל ממצרים ולהוביל אותם לארץ המובטחת, כך גם המשיח ישוע הוא הגואל שמוציא את הקהילה מעבדות של כוחות החושך השטניים אל נוכחותו של אלוהים. עכשיו שימו לב שלפני אותו יום גאולה גדול (פסח), לפני שלושת אלפים וחמש מאות שנים, שלחו משה ואהרן עשר מכות על מצרים. בציווי אלוהים, הם הפכו את נהר הנילוס לדם, גרמו לארבה ולכינים לכסות את האדמה, גרמו לגושי ברד ענקיים ליפול - וכך זה נמשך.

אותם הדברים שקרו לפני שלושת אלפים וחמש מאות שנים במהלך סיפור יציאת מצרים, יקרו בכל העולם ככל שנתקרב לביאתו השנייה של ישוע. אותן המכות שנפלו על מצרים יפלו על כל האומות. במהלך "הצרה הגדולה", לא רק מצרים, אלא כל העולם יחוה את כוח המשפט של אלוהים.

כאשר פרעה רדף אחרי בני ישראל, הוא רדף אותם עד שפת ים סוף. בני ישראל לא יכלו לפנות אחורנית, כי משם רדפו אותם צבאות פרעה, וגם לא יכלו להמשיך קדימה, כי הים עמד לפניהם. אז אלוהים קרע את הים לשניים **באופן על-טבעי** כדי שבני ישראל יוכלו לעבור ביבשה בבטחה.

קריעת הים, שהייתה האמצעי לגאולה העל-טבעית של ישראל, היא **סמל לאירוע הלקיחה של הקהילה לשמיים!** כפי שהים נקרע לשניים ובני ישראל עברו באופן על-טבעי לצד השני, כך גם השמיים ייפתחו בעבורנו, אהובים, ונעבור מתוך העולם הזה אל תוך נוכחות אלוהים עצמו, אל הארץ המובטחת החשובה מכול.

אם הפסח אכן משמש כתבנית לאחרית הימים, אז חשוב להתייחס לתזמון הנבואי של אירועים אלה. קריעת ים סוף לא קרתה כאשר המכות החלו ליפול, אלא רק לאחר המכה העשירית והאחרונה (מכת בכורות). לפיכך, אני מאמין שהקהילה עדיין תהיה בעולם הזה במהלך רבות מהמכות שיפלו על העולם במהלך הצרה הגדולה. אני משוכנע שבסופו של דבר חסידיו של אלוהים יהיו מוגנים, אך אנו עדיין נושפע מחלק מהמכות, כמו שבני ישראל הושפעו כשהיו במצרים במהלך עשר המכות.

אינני מאמין שהקהילה עוד תהיה פה עלי אדמות במהלך מה שספר ההתגלות מכנה "שְׁבַע קְעֻרוֹת זַעַם אֱלֹהִים" שישפכו בסוף תקופת הצרה הגדולה: "שְׁמַעְתִּי קוֹל גְּדוֹל מִן הַיָּם הַיָּבֵל אוֹמֵר לְשַׁבְּעַת הַמַּלְאָכִים: 'לָכוּ וְשִׁפְכוּ עַל הָאָרֶץ אֶת שְׁבַע קְעֻרוֹת זַעַם אֱלֹהִים'" (ההתגלות טז 1). שבע קערות הזעם הללו מקבילות לאירוע שבו אלוהים הטביע את המצרים בים. חשבו על בני ישראל במצרים במהלך עשר המכות הראשונות שלא חוו את "המשפט הסופי" שנפל על מצרים כאשר פרעה וצבאו טבעו בים. שוב, באופן דומה, הקהילה עדיין תהיה בעולם במהלך החלק הראשון של הצרה, אך תהיה פטורה משבע קערות הזעם המתוארות בהתגלות טז. (לדיון מקיף בנושא זה, אנא עיינו בספרי באנגלית: The Book of Revelation Decoded: Your Guide to Understanding the End Times Through the Eyes of the Hebrew Prophets).

המחשבה הזאת מאתגרת רבים מאיתנו, שכן אין היא מבטיחה שאלוהים פשוט ייקח אותנו מהעולם הזה ברגע שיתחיל להיות קשה. אבל, אני אומר שעלינו להיות מוכנים לזמנים הקשים הללו ולא צריכים לפחד מהם, כי אלוהים יהיה איתנו!

אני מאמין שככל שנצטרך יותר חסד, כך אלוהים יעזור לנו יותר. ככל שהעולם נעשה חשוך יותר, כך האור של אלוהים יזרח יותר על נבחריו. לא רק שאיננו צריכים לפחד מהזמנים האלו, אני גם מאמין שהם יאחדו

את הקהילה, ובכך נראה עוד ועוד מכבוד אלוהים ויותר ניסים מאי פעם! ישוע לא ישוב עד לעת הצרה הגדולה.

מִיַּד אַחֲרֵי צָרַת הַיָּמִים הָהֵם תִּחְשֹׁף הַשֹּׁמֵשׁ וְהַיָּרֵחַ לֹא יִגִּיף אֹרֶךְ,
הַכּוֹכָבִים יִפְּלוּ מִן הַשָּׁמַיִם וְכָחוֹת הַשָּׁמַיִם יִזְדַּעְזְעוּ. אֲזִי יֵרָאֶה אוֹת
בְּן הָאָדָם בְּשָׁמַיִם וְאֲזִי יִסְפְּדוּ כָּל מְשֻׁפָּחוֹת הָאָרֶץ וְיֵרְאוּ אֶת בֶּן
הָאָדָם בָּא עִם עֲנָנֵי הַשָּׁמַיִם בְּגִבּוֹרָה וּבִכְבוֹד רַב.

(מתי כד 29-30)

אבל כדי להתכונן לימים הבאים עלינו להתהלך בכובד ראש עם ישוע כבר מהיום. עלינו להיות מוכנים לעבור קשיים. אינני מאמין שמישהו מאיתנו יכול לגמרי להבין איך ענייני אחרית הימים יתפתחו, אבל למדתי לבטוח בתבנית הכתובים באופן כללי, ובתבנית חג הפסח בפרט. אם תבנית הפסח הוכיחה את עצמה כאמינה בהמחשת הופעתו של ישוע ובמה שהוא עשה כשבא בפעם הראשונה, למה שלא תהיה אמינה גם בהמחשת ביאתו השנייה?

אם אני טועה, לא הפסדתם כלום. כל מה שאני מציע הוא שתהיו רציניים בהליכה שלכם עם אלוהים כבר מעכשיו. ואם אני צודק וכן תמצאו את עצמכם בתוך הצרה הגדולה, מוטב שכבר מעכשיו תתייחסו לדברים האלה ברצינות ותתכוננו! מצד שני, אם לא תתייחסו אליהם ברצינות, לא תהיו מוכנים להתמודד עם הקשיים כפי שמצופה מחיילים טובים של ישוע. הכתובים מצהירים: "דַּרְךְ צָרוֹת רַבּוֹת עָלֵינוּ לְהַפִּיֵּס לְמַלְכוּת אֱלֹהִים" (מעשי השליחים יד 22). חשבו על דבריו של ישוע לגבי אחרית הימים:

הִזְהָרוּ שֶׁלֹא יִתְעָה אֶתְכֶם אִישׁ, כִּי רַבִּים יָבֹאוּ בְּשֵׁמִי וַיֹּאמְרוּ 'אֲנִי הַמָּשִׁיחַ' וַיִּתְּעוּ רַבִּים. וְאַתֶּם עֹתִידִים לִשְׁמֹעַ מִלְחָמוֹת וּשְׂמוּעוֹת מִלְחָמָה. שִׁימוּ לֵב, אֵל תִּבְחָלוּ; כִּי צָרִיף לְהִיּוֹת הַדָּבָר הַזֶּה, וּבְכָל זֹאת עוֹד לֹא בָּא הַקָּץ. גּוֹי יָקוּם עַל גּוֹי וּמַמְלָכָה עַל מַמְלָכָה

וַיְהִי רָעַב וַרְעִידוֹת אֲדָמָה בַּמְּקוֹמוֹת רַבִּים, אֲנִי כָּל אֱלֹהֵי רְאֵשִׁית
הַצָּרוֹת. אֲזִי יִמְסְרוּ אֶתְכֶם לְרֹדְפִים וַיְהַרְגוּ אֶתְכֶם וְתִהְיוּ שְׁנוּאִים
עַל כָּל הַגּוֹיִים בְּגִלְלֵי שָׁמַי. רַבִּים יִפְשְׁלוּ בְּאוֹתָהּ עַת וַיִּסְגְּרוּ זֶה
אֶת זֶה וַיִּשְׁנְאוּ זֶה אֶת זֶה. נְבִיאֵי שֶׁקֶר יִקְוִמוּ וַיִּתְּעוּ רַבִּים, וַיִּמְאַחַר
שְׁתִּרְבָּה הַהֶפְקָרוֹת תִּתְקַרֵּר אֶהְבֵּת רַבִּים. אֲבָל הַמַּחְזִיק מַעֲמָד
עַד קֵץ הוּא יִנָּשֵׁעַ.

(מתי כד 4-13)

אני מאמין שכל זה נכון; אין זה עניין שרירותי של רצון כזה או אחר, אלא אני
מאמין שזה מתאים לתבנית שמוצגת לנו בצורה כה ברורה לאורך הסיפור
התנ"כי.

ישוע ישוב

החדשות הטובות הן שאחרי שכל הדברים האלה יקרו, המשיח ישוע יחזור.
קל יותר מאי פעם להרגיש שחזרתו מתקרבת לאור מה שקורה בעולם -
השנאה, הפילוג, התוהו ובוהו, קריסת הערכים והתפשטות המידע השקרי
דרך הרשתות החברתיות. הטכנולוגיה שלנו אמורה, לכאורה, לחבר בינינו
יותר, אבל מעולם לא היינו כל כך מפולגים. הכותרות מלאות במלחמות,
מתחים פוליטיים, גזענות, יריבות בין המינים ומאבקים על זהות מגדרית.
אנשים תוהים מדוע, עם כל ההתקדמות המדעית והגישה חסרת התקדים
למידע שיש לנו, נדמה שהכול יוצא משליטה והכאוס רק גובר. אהובים,
זה מפני שהמשיח ישוע מתכוון לשוב. בואו נבחן את ההתגלות מפרק יב
בדניאל:

וּבָעֵת הַהִיא יַעֲמִד מִיכָאֵל הַשָּׂר הַגָּדוֹל, הָעֹמֵד עַל בְּנֵי עַמּוֹ, וְהִיָּתָה
עַת צָרָה, אֲשֶׁר לֹא נִהְיָתָה מִהְיוֹת גּוֹי, עַד הָעֵת הַהִיא; וּבָעֵת הַהִיא
יִמְלֹט עַמּוֹ, כָּל הַנִּמְצָא כְּתוּב בַּסֵּפֶר: וְרַבִּים מִיִּשְׂרָאֵל יִדְּמֹת עֶפְרַיִם

יִקְיָצוּ; אֵלֶּה לְחַיֵּי עוֹלָם, וְאֵלֶּה לְחַרְפוֹת לְדָרְאוֹן עוֹלָם. וְהַמְשַׁפְּלִים,
יִזְהָרוּ כְּזֹהֵר הָרָקִיעַ; וַיִּמְצְדִּיקֵי הָרָבִים, כְּפֹכָבִים לְעוֹלָם וָעֶד. וְאַתָּה
דְּנִיָּאל, סֵתֶם הַדְּבָרִים וַחֲתַם הַסֵּפֶר עַד יֵת קֶץ; יִשְׁטָטוּ רַבִּים
וְתִרְבֶּה הַדָּעַת... וְאַתָּה לֹךְ לִקְץ; וְתִנּוּם וְתַעֲמֹד לְגִלְגָּל לִקְץ הַיָּמִין.
(דניאל יב 1-4, 13)

אינני יודע אם זה יקרה בשבוע הבא, בשנה הבאה, בעוד עשר שנים או בעוד מאה שנים. אינני יודע מתי זה יקרה. מה שכן ברור לי הוא שכמו שנביאי ישראל ניבאו במדויק על בואו הראשון של ישוע ועל האירועים שסבבו אותו, הם גם תיארו את ההידרדרות של העולם ואת התוהו ובוהו שיהיה פה לפני שישוב - תהליכים שאנחנו כבר מרגישים עכשיו במידה מסוימת. חזרתו של ישוע קרובה. אינני אומר זאת כדי להפחיד אתכם, אלא כדי שתהיו יציבים ומוכנים. העולם ימשיך להידרדר לעומק החשכה. נראה כאילו יש לנו פחות ופחות במה להיאחז, כי האמת היא שהמוסדות שלנו, היסודות הדתיים והמערכות הפוליטיות קורסים. כל המערכות, הערכים והנחות הבסיס שהחזיקו את האנושות מתפוררים במהירות עצומה. אנשים מוצפים במידע סותר בנוגע למקורות, ל"עובדות", לגרסאות בהיסטוריה, להגדרות מילים ואפילו למציאות עצמה. ובצדק הם שואלים, "במי אפשר באמת לבטוח?"

אם יש דבר אחד שחשוב שתיתקחו מהלימוד על נבואות משיחיות זה הדבר הבא: **דבר אלוהים הוא אמין ויציב**; אתם יכולים לבטוח בו לחלוטין, בוודאי בנוגע לחייכם; הוא יכוון אתכם; הוא יהיה העוגן שלכם; הוא חבל ההצלה שלכם, שלנו. ולא רק על דבר אלוהים הכתוב אתם יכולים לסמוך; אתם יכולים לבטוח גם בדבר האלוהים החי, בישוע עצמו. כמו שהמוות לא היה סוף הסיפור שלו, כך גם הכאב והטראומה שאנו חווים כאן בעולם הזה לא יהיו סוף הסיפור שלנו. ואין לנו סיבה להילחץ מהעולם שמתפורר סביבנו. יש לנו את "הַתְקִיָּה הַמְּבֹרָכָה" (טיטוס ב 13).

הנביא ישעיהו דיבר על עת שבה במקום אלימות, פחד ועוינות בעולם, זאבים וכבשים יגורו יחדיו, ואפילו החיות כבר לא יטרפו זו את זו (ישעיה יא 6-7). זה יהיה זמן שבו "מְלֵאָה הָאָרֶץ, דָּעָה אֶת יְהוָה, כַּפִּיִּים לֵאמֹר מְכַסִּים" (ישעיה יא 9). כפי שהאוקיינוסים מכסים את האדמה, כך ביום מן הימים רוח אלוהים תכסה את העולם כולו! זה חיזיון מדהים ומעורר תקווה!

אלוהים לא יסבול לנצח את חוסר הצדק, הרשע והכאב. הוא יעצור את כל זה. התפילה שישוע לימד אותנו תתגשם: "אָבִינוּ שְׁפָשְׁמִים, יִתְקַדֵּשׁ שְׁמֶךָ, תָּבוֹא מְלֻכְיֹתְךָ, יַעֲשֶׂה רְצוֹנְךָ כְּבִשְׁמִים בְּן בְּאָרֶץ" (מתי ו 9-10).

השמיים והארץ יתאחדו. בואו נאמין לדבריו האחרונים של ישוע בכתבי הקודש: "אֲכֹן, אֲנִי בָא מֵהָר" (ההתגלות כב 20).

פרק 15

עשרים ואחת נבואות משיחיות בסיסיות

כאן, בפרק האחרון, אני רוצה לסכם עשרים ואחת נבואות משיחיות בסיסיות מהתנ"ך ולהראות איך כל אחת מהן מתגשמת בברית החדשה. סידרתי אותן בסדר כרונולוגי, החל ממוצאו של ישוע, דרך שושלת היוחסין שממנה יגיע, המקום שבו יפעל ואופי פועלו ולבסוף נתמקד בנבואה עתיקת יומין הנוגעת לשובו.

הפרק הזה ישמש אתכם כמקור מהיר שמטרתו לחזק את אמונתכם ויספק לכם כלים לשתף עם אחרים את אמונתכם. איגרת פטרוס הראשונה ג' 15 מדריכה אותנו תמיד להיות "מוֹכְנִים לְהָשִׁיב בְּעֲנוּה וְיִרְאָה לְכָל מִי שֶׁמִּבְקֵשׁ מֵכֶם דֵּין וְחֶשְׁבֹן בְּדִבְרֵי הַתִּקְוָה שֶׁבְּלִבְכֶם". אז בואו נצלול פנימה.

1. המשיח הוא נצחי

מיכה ה' 1 מנבא על טבעו הנצחי של המשיח, באומרו: "וְאַתָּה בֵּית לְחֶם אֶפְרַתָּה, צָעִיר לְהֵיטֵב בְּאַלְפֵי יְהוּדָה, מִמֶּנּוּ לִי יֵצֵא, לְהֵיטֵב מוֹשֵׁל בְּיִשְׂרָאֵל; וּמוֹצֵאתוֹ מִקֶּדֶם מִימֵי עוֹלָם" (אין הדגשה במקור).

ישעיה ט' 5 מציג לנו נבואה דומה: "כִּי יֵלֵד יֵלֵד לָנוּ, בֶּן נֶתַן לָנוּ, וְנִתְּהִי הַמְּשֻׁחָה עַל שִׁכְמוֹ; וְיִקְרָא שְׁמוֹ פֶּלֶא יוֹעֵץ אֵל גִּבּוֹר אָבִי עַד שֶׁר שְׁלוֹם" (אין הדגשה במקור).

אנו רואים את התגשמות הנבואות האלה ביוחנן פרק א, ממנו אנחנו לומדים שישוע הוא אכן זה שהיה קיים "מימי עולם" כפי שהנביאים ניבאו: "בְּרֵאשִׁית הָיָה הַדָּבָר, וְהַדָּבָר הָיָה עִם הָאֱלֹהִים, וְאֱלֹהִים הָיָה הַדָּבָר... הַדָּבָר נָהָיָה בֶּשֶׁר וְשָׁכַן בְּתוֹכֵנוּ" (פסוקים 1, 14, אין הדגשה במקור). שום דבר לא היה קיים לפניו. בהמשך, בפרק ח 58 מתעד יוחנן את דברי ישוע: "אֲמֵן אֲמֵן אֲנִי אוֹמֵר לָכֶם, בְּטָרֶם הָיִיתִי אֲבִרָהֶם, אֲנִי הוּא" (אין הדגשה במקור).

2. המשיח ייקרא עמנואל

ישעיה ז 14: "לָכֵן יִתֵּן אֲדֹנָי הוּא לָכֶם אוֹת; הִנֵּה הֶעֱלָמָה, הָרָה וְיִלְדֶת בֶּן, וְקָרָאת שְׁמוֹ עֲמָנוּ אֵל" (אין הדגשה במקור). אלוהים, כפי שהתגלה במשיח, אינו ישות מרוחקת ומופשטת; הוא "אלוהים איתנו". בספרו The Message, שכתב כך יוג'ין פיטרסון את הפסוק: "הַדָּבָר נָהָיָה בֶּשֶׁר וְעָבַר לְגוֹר בְּשִׁכְנֵתֵנוּ". אולי זה נשמע פשטני מדי, אך המסר ברור.

מתי, תוך שימוש במילותיו של הנביא ישעיהו, מכריז שישוע הגשים את הנבואה הזאת: "הִנֵּה הֶעֱלָמָה הָרָה וְיִלְדֶת בֶּן וְקָרָאת שְׁמוֹ עֲמָנוּ אֵל" (מתי א 23, אין הדגשה במקור).

3. המשיח הוא בן אלוהים

היהדות, בהשוואה להרבה דתות עתיקות אחרות, נבדלת באמונתה המונותאיסטית, באל אחד; העם היהודי מאמין שיש רק אלוהים אחד ולא ריבוי של אלים. אך אנו גם רואים שבמסגרת התנ"ך, לאלוהי ישראל האחד והאמיתי יש בן, וכך מתגלה סוד הנבואה מתהילים ב:

אֲסַפְּרָה, אֶל חֹק יְהוָה, אֶמַר אֵלַי בְּנִי אַתָּה; אֲנִי, הַיּוֹם יִלְדָתִיךָ...
עָבַדוּ אֶת יְהוָה בִּירְאָה; וְגִילוּ, בְּרַעְיָה: נִשְׁקֹוּ בְּרֶן פֶּן יֶאֱנָף וְתִאָבְדוּ
דָּרְךָ, כִּי יִבְעַר כְּמַעַט אָפוֹ; אֲשֶׁרִי, כָּל חוֹסֵי בּוֹ.

(תהילים ב 7, 11-12, אין הדגשה במקור)

המילים האלו של דוד מתגשמות במתי יז 5 בטבילתו של ישוע, כאשר הוא מתגלה כבן האלוהים: "עודו מִדְּבַר וְעָנָן בָּהִיר סָבַף עֲלֵיהֶם וְהָיָה קוֹל אוֹמֵר מִתּוֹךְ הָעָנָן: 'זֶה בְּנִי אֱהוּבִי אֲשֶׁר חִפְצָתִי בּוֹ'". יש רק אלוהים אחד, אך לאלוהים האחד והאמיתי הזה יש בן שנמצא "בְּחִיק הָאֵב" (יוחנן א 18) שהוא חלק מקיומו וטבעו: "אָמְרוּ כָּלָם: 'אִם כֵּן, אֵתָה הוּא בֶן הָאֱלֹהִים?' הָשִׁיב לָהֶם: 'אַתֶּם אוֹמְרִים כִּי אֲנִי הוּא'" (לוקס כב 70).

4. המשיח יבוא מזרע האשה

ראינו שבעולם הפטריארכלי העתיק לא תמיד היה כבוד לנשים. אך הנבואה שהמשיח יבוא מזרע אישה הייתה ברורה ומשמעותית. אלוהים אמר לשטן, הנחש, לאחר שהטעה את חווה: "וְאֵיכָה אֲשִׁיתִי, בִּינָה וּבִין הָאִשָּׁה, וּבִין זָרָעָה וּבִין זָרָעָה; הוּא יִשְׁוֹפֵךְ רֹאשׁ, וְאַתָּה תִּשְׁוֹפְנוּ עָקֵב" (בראשית ג 15).

שימו לב שדווקא זרע האשה הוא זה שיביס את הנחש. נבואה זו התגשמה כאשר ישוע נולד לאישה יהודייה בשם מרים, כפי שמתואר בשלוש הבשורות הסינופטיות: מתי, מרקוס ולוקס. יוחנן משלים את תיאור ההתגלמות של ישוע ומדגיש שאותו אחד שנולד מאישה (יוחנן יט 25-27) הוא גם דבר אלוהים הנצחי, שישליך החוצה את שר העולם הזה, השטן (יוחנן יב 31).

5. המשיח יהיה מזרע אברהם

נבואות התנ"ך חזו שהמשיח יהיה מזרעו של אברהם, כפי שנאמר בבראשית כב 18: "וְהִתְבָּרְכוּ בְּזָרְעָה, כָּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ; עָקֵב אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ בְּקֹלִי". המשיח לא יכול היה לבוא מכל אדם או מכל מקום, אלא היה עליו להיות חלק מהשושלת הישירה של אברהם אבינו. לכן, הפסוק הראשון בברית החדשה ממתי א 1 מדגיש שישוע הוא מזרעו של אברהם ומגשים את הנבואה: "סֵפֶר הַיְיְחֻסִּין שֶׁל יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ בֶּן דָּוִד בֶּן אַבְרָהָם".

גם השליח שאול כתב באיגרתו אל הגלטים ג 16: "וְהִנֵּה הִתְבַּטָּחוּת נֶאֱמָרוּ לְאַבְרָהָם, וְלִזְרָעוֹ. לֹא נֶאֱמַר "לִזְרָעִי", כְּמוֹ עַל רַבִּים, אֲלָא "לִזְרָעִי", כְּמוֹ עַל יְחִיד, וְהוּא הַמָּשִׁיחַ" (אין הדגשה במקור).

6. שושלתו של המשיח ממשיכה דרך יצחק ויעקב

אתם כבר מכירים את שלושת האבות: אברהם, יצחק ויעקב. התורה מציינת בבירור ששושלת היוחסין של המשיח מתחילה עם אברהם וממשיכה דרך יצחק ויעקב. בבראשית יז 19 נאמר: "וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים, אֲבֹל שָׂרָה אִשְׁתְּךָ יִלְדָּת לְךָ בֵּן, וְקָרָאתָ אֶת שְׁמוֹ יִצְחָק; וְהִקְמֹתִי אֶת בְּרִיתִי אִתּוֹ לְבְרִית עוֹלָם לְזֶרְעוֹ אַחֲרָיו" (אין הדגשה במקור). ובבראשית כא 12 נאמר: "כִּי בְּיִצְחָק יִקְרָא לְךָ זֶרַע" (אין הדגשה במקור).

לאחר מכן, בספר במדבר כד 17 מופיעה נבואה משיחית מסתורית: "אֶךְ אָנֹכִי וְלֹא עִתָּהּ, אֲשׁוּרֵנוּ וְלֹא קָרוֹב; דֶּרֶךְ כּוֹכַב מִיַּעֲקֹב" (אין הדגשה במקור). מתי מקפיד להבהיר בבשורתו שישוע הוא צאצא של אברהם, יצחק ויעקב, ובכך מתגשמות נבואות התנ"ך: "אֲבִרְהָם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק, יִצְחָק הוֹלִיד אֶת יַעֲקֹב, וְיַעֲקֹב הוֹלִיד אֶת יְהוֹדָה וְאֶת אַחִיו" (מתי א 2). נבואה זו והתגשמותה מוצגות גם בלוקס ג 34, שם נכתב כי ישוע הוא "בֶּן יַעֲקֹב, בֶּן יִצְחָק, בֶּן אַבְרָהָם, בֶּן תָּרַח". מעניין לראות שלוקס ממשיך את שושלת היוחסין של ישוע עד לאדם הראשון (לוקס ג 38).

7. המשיח יבוא משבט יהודה

התורה מבהירה שהמשיח יגיע דרך השבט שבט שבט מבנו של יעקב, יהודה. בבראשית מט 10 נאמר: "לֹא יָסוּר שִׁבְט מִיְהוּדָה, וּמַחְזִיק מִבֵּין רַגְלָיו; עַד כִּי יָבֹא שִׁילֹ (משיח), וְלוֹ יִקְהֶת עַמִּים" (אין הדגשה במקור). בספר התגלות, ישוע מזהה באופן ברור עם מה שנאמר בבראשית מט 10: "אֶמַר אֵלַי אַחַד הַזִּקְנִים: "אֵל תְּבַכֶּה. הִנֵּה נִצַּח הָאֲרִיָּה מִשְׁבֵּט יְהוּדָה, שָׂרֵשׁ דָּוִד, לִפְתָּח אֶת הַסֶּפֶר וְאֶת שְׂבָעַת חוֹתְמָיו" (ההתגלות ה 5, אין הדגשה במקור).

8. המשיח יבוא משושלת דוד

בואו ניקח לרגע צעד אחורה כדי לעבור בקצרה על מה שלמדנו עד כה. התנ"ך ניבא שהמשיח יבוא מזרעו של אברהם. בנו של אברהם היה יצחק, ויצחק היה אביו של יעקב. ליעקב היו שנים עשר בנים, וצאצאיהם גדלו להיות ראשי שנים עשר שבטי ישראל. אחד מבניו של יעקב היה יהודה, והמשיח עתיד היה לבוא משושלתו של יהודה. כל זה נחזה מראש, ורבים בקרב הדתיים מסכימים עם האמת הזו. אך הנבואות המשיחיות הולכות אף צעד קדימה ומדייקות אף יותר: נביאי ישראל חזו שבתוך שבט יהודה המשיח יבוא, באופן ספציפי, ממשפחתו של המלך דוד.

בירמיה לג 14-15 אנו קוראים: "הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם יְהוָה; וְהִקְמַתִּי אֶת הַדָּבָר הַטּוֹב, אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֶל בֵּית יִשְׂרָאֵל וְעַל בֵּית יְהוּדָה: בְּיָמִים הָהֵם וּבָעֵת הַהִיא, אֲצַמֵּיחַ לְדָוִד צִמְחַ צִדְקָה; וְעָשָׂה מִשְׁפָּט וצִדְקָה בְּאֶרֶץ" (אין הדגשה במקור). יחזקאל לד 23-24 מוסיף: "וְהִקְמַתִּי עֲלֵיהֶם רֹעָה אֶחָד וְרָעָה אֶתְּהֶן, אֶת עֲבָדֵי דָוִד; הוּא יִרְעָה אֹתָם, וְהוּא יִהְיֶה לָהֶן לְרֹעָה; וְאֲנִי יְהוָה, אֶהְיֶה לָּהֶם לֵאלֹהִים, וְעַבְדֵי דָוִד נָשִׂיא בְּתוֹכָם; אֲנִי יְהוָה דִּבַּרְתִּי" (אין הדגשה במקור).

הברית החדשה מציינת שוב ושוב שישוע הוא משושלתו של דוד, מאחר שזהו פרט חשוב בזיהוי המשיח האמיתי (מעניין שבשורת לוקס ג, שושלתו של ישוע מתועדת דרך אימו, כפי שראינו בפרק 6 בספר זה). דוד אומר בתהילים קי 1: "נְאֻם יְהוָה לְאֲדֹנָי, שֵׁב לִימִינִי; עַד אָשִׁית אֲבִיבֶךָ, הַדָּם לְרִגְלֶיךָ". בברית החדשה, ישוע מתייחס למזמור זה כאשר קהל עוין של פרושים מתחיל לתחקר אותו.

כְּשֶׁנִּקְהָלוּ הַפְּרוּשִׁים שָׁאַל אוֹתָם יֵשׁוּעַ: "מַה דַּעְתְּכֶם עַל הַמְּשִׁיחַ? בֶּן מִי הוּא?" הַשִּׁיבּוֹ לוֹ: "בֶּן דָּוִד". אָמַר לָהֶם: "אִם כֵּן פִּיטֵר, בְּהִשְׂרָאת הָרוּחַ, קוֹרֵא לוֹ דָּוִד 'אָדוֹן' בְּאֶמְרוֹ: 'נְאֻם יְהוָה לְאֲדֹנָי: שֵׁב לִימִינִי עַד אָשִׁית אֲבִיבֶךָ הַדָּם לְרִגְלֶיךָ'? וּבִכֵּן אִם דָּוִד קוֹרֵא

לו 'אָדוֹן' פִּיצֵד הוּא בְּנוֹ? אֵף אֶחָד לֹא הָיָה יָכוֹל לַעֲנוֹת לוֹ דָּבָר, וַיֵּמְאוּ יוֹם גַּם לֹא הָיָה אִישׁ לְהוֹסִיף לְשַׁאֵל אוֹתוֹ.

(מתי כב 41-46)

שימו לב כיצד ישוע מצהיר ישירות שהוא מגשים את התקווה לבואו של המשיח מבית דוד:

אֲנִי יֵשׁוּעַ שְׁלַחְתִּי אֶת מַלְאָכִי לְהַעֲדִיד לָכֶם אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּקִהְלוֹת. **אֲנֹכִי שְׂרָשׁ דָּוִד וְצִאֲצָאוֹ**, כּוֹכֵב נֹגֵה הַשָּׁחַר". הָרוּחַ וְהַכֹּלֶה אוֹמְרִים: "בּוֹא!", וְהַשּׁוֹמֵעַ יֹאמַר נָא "בּוֹא!"; הַצִּמָּא יָבוֹא, וְהַחֶפֶץ יִקַּח נָא מִים חַיִּים חֲנָם. אֲנֹכִי מַעֲדִיד בְּכָל מִי שְׁשׁוֹמֵעַ אֶת דְּבָרֵי נְבוֹאָת הַסֵּפֶר הַזֶּה: אִישׁ אִם יוֹסִיף עֲלֵיהֶם, יוֹסִיף עָלָיו אֱלֹהִים אֶת הַמַּכּוֹת הַכְּתוּבוֹת בַּסֵּפֶר הַזֶּה. וְאִישׁ אִם יִגְרַע מִדְּבָרֵי סֵפֶר הַנְּבוֹאָה הַזֹּאת, יִגְרַע הָאֱלֹהִים אֶת חִלְקוֹ מֵעַץ הַחַיִּים וּמֵעִיר הַקִּדְשׁ, מִן הַדְּבָרִים הַכְּתוּבִים בַּסֵּפֶר הַזֶּה. הַמַּעֲדִיד אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אוֹמֵר: "אֲכֹן, אֲנִי בָּא מִהֵר". אָמֵן. בּוֹא נָא הָאָדוֹן יֵשׁוּעַ.

(ההתגלות כב 16-20, אין הדגשה במקור)

9. לידת המשיח תהיה על-טבעית

ניתן לראות בתורה רמז ללידתו העל-טבעית של המשיח דרך לידתו העל-טבעית של יצחק, שנולד לשרה כשהייתה בת תשעים. אלוהים אמר לאברהם:

וַיֹּאמֶר, שׁוּב אָשׁוּב אֵלַי כְּעֵת חַיָּה, וְהִנֵּה בֶן לְשָׂרָה אֲשֶׁתְּךָ; וְשָׂרָה שֹׁמַעַת פֶּתַח הָאֵהָל וְהוּא אַחֲרָיו: וְאַבְרָהָם וְשָׂרָה זָקְנִים, בָּאִים בַּיָּמִים; חֲדָל לִהְיוֹת לְשָׂרָה, אֶרֶץ כְּנָשִׁים: וּתְצַחֵק שָׂרָה בְּקִרְבָּהּ לֵאמֹר; אַחֲרֵי בְלַתִּי הָיְתָה לִי עַדְנָה, וְאֲדֹנִי זָקֵן: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל

אֲבָרְהָם; לָמָּה זֶה צָחָקָה שָׂרָה לֵאמֹר, הֲאֵף אֶמְנָם אֵלֹד וְאֲנִי זָקֵנָתִי:
הִיפֹלֵא מִיָּהוָה דְּבָרִי; לְמוֹעֵד אָשׁוּב אֵלֶיךָ כָּעֵת חַיָּה וְלִשְׂרָה בֵּן.
(בראשית יח 10-14, אין הדגשה במקור)

התנ"ך גם מלמד אותנו שהמשיח יבוא לעולם דרך לידה על-טבעית. "לִכֵּן
יִתֵּן אֲדֹנָי הוּא לָכֶם אוֹת; הִנֵּה הֶעֱלָמָה, הָרָה וְיִלְדֶּת בֶּן, וְקִרְאת שְׁמוֹ עֲמֹנו
אֵל" (ישעיה ז 14). נבואה זו התגשמה כאשר העלמה מרים הבתולה הרתה
מרוח הקודש וילדה את ישוע:

כֹּה הָיְתָה הַלְדָּת יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ: מְרִים אִמּוֹ הָיְתָה מְאֻרָּסֶת לְיוֹסֵף
וּבִטָּרָם הִתְאַחְדוּ נִמְצְאָה הָרָה לְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ. יוֹסֵף בֶּעֲלָהּ, שֶׁהָיָה
צָדִיק וְלֹא רָצָה לְהַצִּיג אוֹתָהּ לְחֻרְפָּה, הִחְלִיט לְשַׁלַּח אוֹתָהּ בִּסְתֵר.
בְּעוֹד שֶׁהָיָה מְהֻרָּה בָּזָה נִרְאָה אֵלָיו מִלֶּאֱיָהוּ הוּא בְּחִלּוֹם וְאָמַר:
"יוֹסֵף בֶּן דָּוִד, אַל תַּחֲשֹׁשׁ לְקַחַת אֵלֶיךָ אֶת מְרִים אִשְׁתְּךָ, כִּי אֲשֶׁר
הוֹרָה בָּהּ מִרוּחַ הַקֹּדֶשׁ הוּא. הִיא יוֹלְדֶת בֶּן וְאַתָּה תִּקְרָא שְׁמוֹ
יֵשׁוּעַ, כִּי הוּא יוֹשִׁיעַ אֶת עַמּוֹ מִחַטָּאוֹתֵיהֶם". כָּל זֶה אָרַע לְמַעַן
יִתְקַיֵּם מֶה שֶׁדָּבָר אֲדֹנָי בְּפִי הַנְּבִיא: "הִנֵּה הֶעֱלָמָה הָרָה וְיִלְדֶת בֶּן
וְקִרְאת שְׁמוֹ עֲמֹנו אֵל".

(מתי א 18-23)

10. המשיח ייוולד בבית לחם

הנבואות המשיחיות מספרות לנו גם היכן המשיח ייוולד. יהיה זה בבית לחם.
"וְאַתָּה בֵּית לָחֶם אֶפְרַתָּה, צָעִיר לִהְיוֹת בְּאֶלְפֵי יְהוּדָה, מִמֶּה לִּי יֵצֵא, לִהְיוֹת
מוֹשֵׁל בְּיִשְׂרָאֵל; וּמִוֹצְאֹתָיו מִקֶּדֶם מִימֵי עוֹלָם" (מִיכָה ה 1, אין הדגשה במקור)
אנו רואים את מילותיו של מיכה מתגשמות במתי ב 1-6:

בַּעַת שְׁנוֹלֵד יֵשׁוּעַ בְּבֵית לָחֶם יְהוּדָה, בְּיָמֵי הוֹרְדוֹס הַמֶּלֶךְ, בָּאוּ לִירוּשָׁלַיִם חֲכָמִים מִן הַמִּזְרָח. שָׁאָלוּ: "הֵיכָן מֶלֶךְ הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר נוֹלַד? כִּי רָאִינוּ אֶת כּוֹכְבוֹ בַּמִּזְרָח וּבָאנוּ לְהִשְׁתַּחֲוֹת לוֹ". כָּאֲשֶׁר שָׁמַע זֹאת הוֹרְדוֹס הַמֶּלֶךְ נָדָהּם הוּא וְכָל יְרוּשָׁלַיִם עִמּוֹ. הוּא כִּנָּס אֶת כָּל רֹאשֵׁי הַכֹּהֲנִים וְסוֹפְרֵי הָעָם וְשָׁאָל אוֹתָם אֵיפֹה יוֹלֵד הַמָּשִׁיחַ. אָמְרוּ לוֹ: "בְּבֵית לָחֶם יְהוּדָה, כִּי כֵן נִכְתָּב עַל יְדֵי הַנָּבִיא: 'וְאַתָּה בֵּית לָחֶם אֶרֶץ יְהוּדָה, אֵינְךָ צָעִיר בְּאֵלּוּפֵי יְהוּדָה, כִּי מִמָּךְ יֵצֵא מוֹשֵׁל אֲשֶׁר יְרַעַה אֶת עַמִּי יִשְׂרָאֵל'".

(מתי ב 6-1, אין הדגשה במקור)

המשיח ישוע נולד בדיוק באותו מקום נידח שנחזה מראש.

11. שליח יבשר על בואו של המשיח

כתבי הקודש ניבאו שהמשיח יבוא בעקבות שליח כלשהו שיכין את הדרך לפניו. "הַנְּבִי שֶׁלַח מִלְאָכִי, וּפָנָה דֶּרֶךְ לִפְנֵי; וּפְתָאֵם יָבוֹא אֶל הַיְכָלוֹ הָאֵדוֹן אֲשֶׁר אַתֶּם מִבְקָשִׁים, וּמִלְאָךְ הַבְּרִית אֲשֶׁר אַתֶּם חֹפְצִים הֵנָּה בָּא, אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת" (מלאכי ג 1, אין הדגשה במקור).

לא רק שאלוהים חשף, דרך מלאכי, שישלח את מלאכו (שליחו) כדי להכין את הדרך למשיח, אלא גם חשף שאותו שליח הוא אליהו: "הֵנָּה אֶנְכִי שֶׁלַח לָכֶם, אֶת אֱלִיָּה הַנָּבִיא; לִפְנֵי, בּוֹא יוֹם יְהוָה, הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא" (מלאכי ג 23).

בברית החדשה אנו רואים התגשמות נבואה זו באיש יוצא דופן שאכל חגבים ולבש שיער גמלים, יוחנן המטביל, אשר עליו ישוע הצהיר שהוא האליהו שעליו דיבר מלאכי.

בהתייחסותו לנבואת מלאכי ג 1, אמר יוחנן המטביל על עצמו: "אֲנִי קוֹל קוֹרָא בַּמִּדְבָּר פְּנֵי דֶּרֶךְ יְהוָה" (יוחנן א 23). כדי לאשר את דבריו של יוחנן, ישוע אמר ישירות לקהל שומעיו: "וְאַם תִּרְצוּ לְקַבֵּל, הֲרִי הוּא אֱלִיהוֹ הָעֵתִיד לָבוֹא" (מתי יא 14).

ישוע הבהיר את העניין אף יותר במתי יז 10-13 כאשר שאלו אותו תלמידיו על תפקידו של אליהו ביחס למשיח:

שָׁאֵלוּהוּ הַתְּלָמִידִים: "מִדּוּעַ זֶה אֹמְרִים הַסּוֹפְרִים כִּי אֵלִיָּהוּ צָרִיךְ לָבוֹא תַּחֲלָה?" הָשִׁיב יֵשׁוּעַ וְאָמַר: "אֵלִיָּהוּ אִמְנָם יָבוֹא וְיָשִׁיב אֶת הַכֹּל, אָבָל אֹמֵר אֲנִי לָכֶם שֶׁאֵלִיָּהוּ כָּבֵד בָּא וְלֹא הִכִּירוּהוּ אֲלָא עָשׂוּ בּוֹ כְּרָצוֹנָם; כִּי גַם בֶּן הָאָדָם עֲתִיד לִסְבֹּל מִיָּדָם". אַז הִבִּינוּ הַתְּלָמִידִים כִּי עַל יוֹחָנָן הַמִּטְבִּיל דִּבֶּר אֵלֵיהֶם.

(מתי יז 10-13)

התלמידים הבינו את הנבואות דרך דבריו של רבם. מי ייתן וגם אנחנו נקבל התגלות שתעזור לנו לראות כיצד ישוע הגשים את הנבואה המשיחית הזו ונבואות משיחיות אחרות.

12. המשיח יספר על החדשות הטובות

ישעיהו בפרק סא 1 מבהיר את מטרת שליחותו של המשיח: "רוח אֲדֹנָי יְהוֹה עָלַי; יַעַן מָשַׁח יְהוֹה אֹתִי לְבַשֵּׁר עַמּוּס, שְׁלַחֲנִי לְחַבֵּשׁ לְנִשְׁבָּרֵי לֵב, לְקַרְא לְשִׁבּוּיִם דְּרוֹר, וְלֶאֱסֹנְרִים פֶּקַח קוֹחַ" (אין הדגשה במקור).

נבואה זו התגשמה באופן שבו ישוע שירת אנשים מדוכאים, מעונים, שבורי לב ומיואשים שמצאו בו ריפוי, חירות, שלמות ותקווה. זה התרחש לפני כאלפיים שנה כשישוע התהלך על פני האדמה, וזה עדיין מתרחש גם היום. לוקס ד 14-21 מתאר כיצד ישוע עמד בבית הכנסת והקריא את ישעיה סא 1. ישוע הביט בעיני הנוכחים ובעצם אומר: "אני מגשים את הנבואה הזאת".

וְיֵשׁוּעַ חֹזֵר בְּגִבּוֹרֵת הָרוּחַ אֶל הַגָּלִיל וְשִׁמְעוֹן יָצָא בְּכָל הָאָזוֹר. הוּא לִמַּד בְּבֵתִי הַכְּנֶסֶת וְהַכֹּל שִׁבְּחוּ אוֹתוֹ. הוּא בָּא אֶל הָעִיר נָצָרֶת,

העיר אשר גדל בה, וביום השבת הלה כמנהגו לבית הכנסת
וקם לקרא. כֹּאשֶׁר נִתְּנוּ לוֹ אֶת מַגִּלַּת סֵפֶר יִשְׁעִיהוּ הַנְּבִיא,
פֶּתַח אֶת הַמַּגִּלָּה וּמָצָא אֶת הַמָּקוֹם שֶׁכָּתוּב בוֹ: "רוּחַ אֲדֹנָי עָלַי,
וְעַן מָשַׁח אֹתִי לְבָשָׁר עֲנוּיִם. שְׁלַחְנִי לְקִרְאָ לְשׁבוּיִים דָּרוּר,
וּלְעֹנִוִים פֶּקַח קוֹחַ; לְשַׁלַּח רְצוּצִים חֲפָזִים, לְקִרְאָ שְׁנֵת רָצוֹן
לִיהוּה". לְאַחַר שֶׁגָּלַל אֶת הַמַּגִּלָּה, הִחֲזִירָה לַנְּבִיאִי וְהִתְיַשֵּׁב. עֵינֵי
כָּל הַנוֹכְחִים הָיוּ נִשְׁאוֹת אֵלָיו וְהוּא הֵחֵל לְדַבֵּר אֲלֵיהֶם וְאָמַר:
"הַיּוֹם נִתְמַלֵּא הַכְּתוּב הַזֶּה בְּאַזְנוֹתֵיכֶם".

(לוקס ד 14-21, אין הדגשה במקור)

שוב, לא רק שישוע מימש את התקווה מבחינה היסטורית, אלא הוא
ממשיך להגשים אותה שוב ושוב גם כיום!

13. המשיח ישרת את העם בגליל

הנבואות חשפו את טיבן של החדשות הטובות ומה יביאו עימן וגם חשפו
היכן יתחיל ישוע את שירותו. ישעיהו ניבא שישוע ישרת את העם היושב
בגליל: "כִּי לֹא מוֹעֵץ לְאִשֶּׁר מוֹצֵק לָהּ, כָּעֵת הָרִאשׁוֹן, הַקֵּל אֶרְצָה זָבֻלוֹן
וְאֶרְצָה נִפְתָּלִי, וְהָאֲחֵרוֹן הַכְּבִיד; דֶּרֶךְ הַיָּם עֶבֶר הַיַּרְדֵּן, גִּלְיָל הַגּוֹיִם" (ישעיה
ח 23, אין הדגשה במקור).

במתי ד 12-16 אנחנו רואים איך ישוע הגשים את דברי ישעיהו: "כֹּאשֶׁר
שָׁמַע יֵשׁוּעַ כִּי הִסְגִּירוּ אֶת יוֹחָנָן יָצָא אֶל הַגִּלְיָל. הוּא עָזַב אֶת נַצְרֶת וּבָא לָגוּר
בְּכֶפֶר נַחוּם לִיד הַיָּם, בְּחָבֵל זָבֻלוֹן וְנִפְתָּלִי, לְמַעַן יִתְקִים הַנֶּאֱמָר בְּפִי יִשְׁעִיהוּ
הַנְּבִיא: "אֶרְצָה זָבֻלוֹן וְאֶרְצָה נִפְתָּלִי, דֶּרֶךְ הַיָּם, עֶבֶר הַיַּרְדֵּן, גִּלְיָל הַגּוֹיִם. הָעַם
הַהֹלְכִים בְּחָשֹׁךְ רָאוּ אֹרֶךְ גָּדוֹל, יֵשֻׁבִי בְּאֶרֶץ צְלֻמֹּנוֹת אֹרֶךְ נֶגֶה עֲלֵיהֶם" (אין
הדגשה במקור).

14. המשיח יהיה אור ומשרת לגויים

בסופו של דבר, פועלו של ישוע ודבריו יתפשטו מעבר לגבולות היהודים ויכללו גם את הגויים. **"וְהָלְכוּ גוֹיִם לְאוֹרְךָ; וּמַלְכִים לְנֹגְהָ זֶרְחֶךָ"** (ישעיה ס 3, אין הדגשה במקור). לוקס מתאר כיצד הוריו של ישוע הביאו אותו לבית המקדש כתינוק, ואיש בשם שמעון התנבא על ישוע: **"אִנִּי לְהָאִיר לְגוֹיִם וְתִפְאָרֶת יִשְׂרָאֵל עֲמֶךָ"** (לוקס ב 32, אין הדגשה במקור).

אנו רואים איך נבואה זו ממשיכה להתגשם דרך פועלו של השליח שאול. דרך שאול, הבשורה התפשטה כמו אש בעולם הגויים. הנבואות המשיחיות מבהירות עוד כי פועלו של המשיח יביא רפואה ושחרור לאנשים שנחשבו בעבר "טמאים" (מעשי השליחים י). **"וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא, שְׂרָשׁ יִשְׂרָאֵל עֲמִיד לְנֶס עַמִּים, אֲלֵיוֹ גוֹיִם יִדְרָשׁוּ; וְהָיְתָה מְנַחְתּוֹ כְּבוֹד"** (ישעיה יא 10, אין הדגשה במקור). בהקשר זה שאול השליח שאל שאלות נוקבות: **"אוֹ שְׂמָא הוּא אֱלֹהֵי הַיְּהוּדִים בְּלִבְדָּ? הֲאֵין הוּא גַם אֱלֹהֵי הַגּוֹיִם?"** (רומים ג 29).

15. המשיח ייכנס לירושלים בניצחון, רכוב על חמור

רמת הדיק של הנבואות המשיחיות לפעמים מפתיעה. לדוגמה, הנביא זכריה חזה שהמשיח ייכנס לירושלים רכוב על חמור: **"גִּילִי מְאֹד בֵּת צִיּוֹן, הָרִיעִי בֵּת יְרוּשָׁלַם, הִנֵּה מֵלֶכֶךְ יָבוֹא לָךְ, צַדִּיק וְנוֹשֵׁעַ הוּא; עֲנִי וְרִכֵּב עַל חֲמֹר, וְעַל עֵיז בֶּן אֶתְנֹת"** (זכריה ט 9, אין הדגשה במקור).

מדהים! האירוע הזה אכן התרחש, כפי שכתוב במתי כא 1-9. האירוע הזה נחגג בקרב זרמים מסוימים בנצרות ומכונה: "כניסת הניצחון של ישוע".

כְּאִשֶּׁר הִתְקַרְבוּ לִירוּשָׁלַם וּבָאוּ אֶל בֵּית פַּגִּי, אֶל הַר הַזֵּיתִים, שָׁלַח יִשְׁוֹעַ שְׁנֵי תַלְמִידִים בָּאֲמָרוֹ לָהֶם: **"לָכוּ אֶל הַכֶּפֶר אֲשֶׁר מְמוּלָכֶם וּמִיד תִּמְצְאוּ אֶתוֹן קְשׁוּרָה וְעִיר אֶתְהָ. הַתִּירוּ אוֹתָם וְהִבִּיאוּ אֵלַי. וְאִם מִיִּשְׁהוּ יֵאֱמַר לָכֶם דָּבָר, תֹּאמְרוּ 'הָאֲדֹנָן זָקוּק לָהֶם' וּמִיד**

יִשְׁלַח אוֹתָם". כֹּל זֶה קָרָה כִּדִּי שְׂיִתְקִים דְּבַר הַנְּבִיא: "אָמְרוּ לְבֵת צִיּוֹן: הִנֵּה מִלִּפְנֵי יְבוֹא לָךְ, עֲנִי וּרְכַב עַל חֲמוֹר וְעַל עֵיר בֶּן אֶתְנֹת". הַתְּלִמִּידִים הָלְכוּ וַעֲשׂוּ כַּמִּצְוֹת יֵשׁוּעַ. הֵם הִבִּיאוּ אֶת הָאֶתָּוֹן וְאֶת הָעֵיר וְלֹאֲחֹר שְׁשָׁמוּ עֲלֵיהֶם אֶת בְּגָדֵיהֶם הוּא יָשָׁב עֲלֵיהֶם. רַבִּים מִן הַהֲמוֹן פָּרְשׁוּ אֶת בְּגָדֵיהֶם עַל הַדֶּרֶךְ וְאַחֲרֵים פָּרְתוּ עֲנָפִים מִן הָעֲצִים וְשָׁטְחוּ אוֹתָם עַל הַדֶּרֶךְ. וְהֲמוֹן הָעָם שֶׁהָלְכוּ לִפְנֵי וְאַחֲרָיו קָרָאוּ: "הוֹשִׁעַ נָא לָבֵן דָּוִד! בָּרוּךְ הֵבֵא בָּשֶׁם יְהוָה! הוֹשִׁעַ נָא בְּמִרוּמָיִם!"

(מתי כא 9-1)

כניסתו של ישוע לירושלים על חמור פשוט מעידה על גודל אהבתו הבלתי מותנית כלפינו (זכריה ט 9). הוא רכב פנימה ביודעו שקריאות השמחה "הושענא לבן דוד!" יהפכו בקרוב ל"שִׁיחֵלֵב!"

16. עם ישראל ידחה את המשיח

עם ישראל אומנם יהיה הראשון לדחות את המשיח אבל דחייה זאת לא תסיר את תוקפו וחשיבותו. ההפך, היא תשרת כהוכחה לכך שהוא אכן המשיח, העבד הנדחה שעליו ניבא הנביא ישעיהו. ישעיה נג מתאר בפירוט את הדחייה שהמשיח יחוה:

מִי הָאֶמִין לְשִׁמְעָתֵנוּ; וְזָרוּעַ יְהוָה עַל מִי נִגְלָתָה; וַיַּעַל כַּיּוֹנֵק לִפְנֵי, וּכְשֶׁרֶשׁ מֵאָרֶץ צִיָּה, לֹא תֵאָר לוֹ וְלֹא הָדָר; וְנִרְאָהוּ וְלֹא מִרְאָה וְנִחְמָדָהוּ; נִבְזָה וְנִחַדַּל אִישִׁים, אִישׁ מִכְּאֻבוֹת וַיְדוּעַ חֲלִי; וּכְמִסְתָּר פָּנִים מִמֶּנּוּ, נִבְזָה וְלֹא חֲשַׁבְנָהוּ; אָכֵן חֲלִינּוּ הוּא נָשָׂא, וּמִכְּאֻבֵּינוּ סָבָלָם; וְאַנְחָנוּ חֲשַׁבְנָהוּ, נְגוּעַ מִכָּה אֱלֹהִים וּמִצָּעָה; וְהוּא מִחֻלָּל מִפְּשָׁעֵנוּ, מִדָּכָא מִעוֹלֹתֵינוּ; מוֹסֵר שְׁלוֹמֵנוּ עָלָיו, וּבְחִבְרָתוֹ נִרְפָּא לָנוּ; כָּלֵנוּ כְּצֵאֵן תַּעֲיִנוּ, אִישׁ לְדֶרֶכּוֹ פָּנִינוּ; וַיְהוֶה הַפְּגִיעַ בּוֹ, אֶת עֵוֹן

כָּלֵנוּ: נִגַּשׁ וְהוּא נִעְנֶה וְלֹא יִפְתַּח פִּיו, כְּשֶׁה לְטַבֵּחַ יוֹבֵל, וּכְרַחֵל לִפְנֵי
גִזְזִיהָ נֶאֱלָמָה; וְלֹא יִפְתַּח פִּיו: מַעֲצָר וּמִמְשָׁפֵט לָקַח, וְאֵת דְּרוֹר מִי
יְשׁוּחֵחַ: כִּי נִגְזַר מֵאֲרֶץ חַיִּים, מִפֶּשַׁע עַמִּי נִגַּע לָמוֹ: וַיִּתֵּן אֶת רִשְׁעִים
קִבְּרוֹ, וְאֵת עֲשִׂיר בְּמִתִּיו; עַל לֹא חָמַס עָשָׂה, וְלֹא מִרְמָה בָּפִיו:
וַיְהִי חֶפֶץ דַּפְאוֹ הַחֲלִי, אִם תְּשִׁים אֲשֶׁם נִפְשׁוֹ, יִרְאֶה זֶרַע יֶאֱרִיךְ
יָמִים; וְחֶפֶץ יְהוָה בְּיָדוֹ יִצְלַח: מַעֲמַל נִפְשׁוֹ יִרְאֶה יִשְׁבַּע, בְּדַעְתּוֹ,
יִצְדִּיק צְדִיק עֲבָדֵי לְרַבִּים; וְעוֹנֵתָם הוּא יִסְבֹּל: לָכֵן אַחֲלַק לוֹ
בְּרַבִּים, וְאֵת עֲצוּמִים יַחֲלַק שָׁלָל, תַּחַת, אֲשֶׁר הֵעִירָה לַמּוֹת נִפְשׁוֹ,
וְאֵת פֹּשְׁעִים נִמְנָה; וְהוּא חֲטֵא רַבִּים נָשָׂא, וְלִפְשָׁעִים יִפְגִּיעַ.

(ישעיה נג 1-12, אין הדגשה במקור)

המשיח היה אפוף אימה כאשר עמו דחה אותו "הוא בא אל שלו ואלה אשר
לו לא קבלו אותו" (יוחנן א 11, אין הדגשה במקור). תיאור זה מתעצם עוד
יותר במתי כז, כאשר פילטוס ניסה להציל את ישוע, אך הקהל היהודי צעק
יחדיו, "שִׁיִּצְלָב!"

כְּאֲשֶׁר יָשָׁב עַל כֶּסֶּ הַמִּשְׁפָּט שְׁלָחָה אֵלָיו אִשְׁתּוֹ לֵאמֹר: "אֵל יְהִיָּה
לְךָ דָּבָר עִם אוֹתוֹ צְדִיק, כִּי רַבּוֹת סִבְלָתִי הַיּוֹם בְּחִלּוֹם בְּגִלְלוֹ".
וְאוֹלָם רֵאשֵׁי הַכֹּהֲנִים וְהַזִּקְנִים שִׁכְנְעוּ אֶת הַמּוֹן הָעַם לְבַקֵּשׁ אֶת
בֶּר אֲבָא וּלְהַכְחִיד אֶת יֵשׁוּעַ. פָּנָה אֵלֵיהֶם הַנָּצִיב וְשָׂאֵל: "אֵת מִי
מִשְׁנִיָּהֶם תִּרְצוּ שְׁאֲשַׁחֲרֵר לָכֶם?" אָמְרוּ: "אֵת בֶּר אֲבָא". שָׂאֵל
אוֹתָם פִּילָטוֹס: "אִם כֵּן, מָה אֶעֱשֶׂה לְיֵשׁוּעַ הַנִּקְרָא מְשִׁיחַ?"
אָמְרוּ כָלֶם: "שִׁיִּצְלָב!" שָׂאֵל: "אֲבָל מָה רָעָה עָשָׂה?" אָבָה הֵם צִעֲקוּ
בִּיתֵר שְׂאֵת: "שִׁיִּצְלָב!" כְּשֶׁרָאָה פִּילָטוֹס כִּי אֵינוֹ מוֹעִיל דָּבָר וַיִּמָּה
גַּם שְׁמִתְרַגְּשֵׁת מִהוֹמָה, לָקַח מִים וְרָחַץ אֶת יָדָיו לִפְנֵי הַקְּהָל
בְּאָמְרוֹ: "נָקִי אֲנִכִּי מִדָּמּוֹ שֶׁל זֶה. זֶהוּ עֲנִינְכֶם!"

(מתי כז 19-24)

17. המשיח ייצלב

דחייתו של ישוע הגיעה לשיאה בצליבתו שעליה אנו קוראים במזמור כב:

"כַּמִּים נִשְׁפַּכְתִּי וְהִתְפָּדוּ, כָּל עַצְמוֹתַי הָיָה לִבִּי פְדוּנָה; נִמָּס,
בְּתוֹךְ מַעֲי: יָבֵשׁ כַּחֲרֹשׁ כָּחִי, וּלְשׁוֹנִי מְדַבֵּק מִלְקוֹחַי; וְלִעֲפָר מוֹת
תִּשְׁפְּתֵנִי: כִּי סָבְבוּנִי, כָּלֵבִים עַדֹת מִרְעִים הַקִּיפוּנִי; כָּאֲרִי ("כָּאֲרוּ"
במקור), **יְדֵי וְרַגְלֵי**"

(תהילים כב 15-17, אין הדגשה במקור)

אנו רואים את התגשמות הדבר ביוחנן כ, כאשר ישוע הופיע בפני תלמידיו
לאחר תחייתו. החורים בידי של ישוע היו ההוכחה שלה נזקקו התלמידים
כדי להאמין שהוא אכן המשיח שבצליבתו חזו ימים ספורים קודם לכן.

לְאַחַר מִכֵּן הִרְאָה לָהֶם אֶת יְדָיו וְאֶת צִדּוֹ, וְהִתְלַמִּידִים נִתְמַלְאוּ
שִׂמְחָה כִּרְאוֹתָם אֶת הָאֲדוֹן... תֵּאמָא, אֶחָד מֵהַשְּׂנִים עֶשֶׂר
הַנִּקְרָא דִּידִימוֹס, לֹא הָיָה אִתָּם כָּאֲשֶׁר בָּא יִשׁוּעַ. אָמְרוּ לוֹ יֵתֵר
הַתְלַמִּידִים: "רָאִינוּ אֶת הָאֲדוֹן". הִשִּׁיב לָהֶם: **"אִם לֹא אֶרְאֶה אֶת
סִימֵן הַמַּסְמָרִים בְּיָדָיו וְלֹא אֲשִׁים אֶת אֶצְבָּעִי בְּמָקוֹם שֶׁהָיוּ
הַמַּסְמָרִים וְלֹא אֲשִׁים אֶת יָדִי בְּצִדּוֹ, לֹא אֶאֱמִין.**

(יוחנן כ 20, 24-25, אין הדגשה במקור)

לאחר מותו של ישוע בצליבה, החיילים חילקו את בגדיו. זוהי נבואה
המתועדת במזמור כב: **"יַחְלֶקוּ בְּגָדֵי לָהֶם; וְעַל לְבוּשִׁי, יְפִילוּ גֹרֶל"** (פסוק
19, אין הדגשה במקור). אנו רואים את ההתגשמות של זה בבשורה על-פי
מתי כז 35 בדיוק כפי שתואר במזמור כב: **"אֲחֲרֵי שֶׁצָּלְבוּ אוֹתוֹ חִלְקוּ אֶת
בְּגָדָיו בְּהַפִּילָם גּוֹרֶל"** (אין הדגשה במקור).

מדהים ככל שזה יישמע, הנבואות המשיחיות חזו גם את פרטי קבורתו של
ישוע. ישעיהו ניבא שישוע ייקבר עם איש עשיר: **"וַיִּתֵּן אֶת רִשְׁעִים קֶבֶר, וְ**

וְאֵת עֲשִׂיר בְּמִתָּיו; על לא חָמַס עֲשָׂה, וְלֹא מֶרְמָה בְּפִיו" (ישעיה נג 9, אין הדגשה במקור). נבואה זאת התגשמה דרך איש עשיר בשם יוסף הרמתי שקבר את גופתו של ישוע בקבר שהכין לעצמו.

לַעֲת עָרַב בָּא אִישׁ עֲשִׂיר תוֹשֵׁב רְמִתִּים, יוֹסֵף שְׁמוֹ, שֶׁגַּם הוּא נִעְשָׂה לְתַלְמִיד שֶׁל יֵשׁוּעַ. הוּא בָּא אֶל פִּילָטוֹס וּבִקֵּשׁ אֶת גּוֹפֶת יֵשׁוּעַ. אַז צָוָה פִּילָטוֹס לְמָסֹר אוֹתָהּ. **יוֹסֵף לָקַח אֶת הַגּוֹפֶה, עָטַף אוֹתָהּ בְּסָדִין נָקִי וְהֵנִיחַ אוֹתָהּ בְּקֶבֶר הַחֲדָשׁ שֶׁלוֹ אֲשֶׁר חָצַב בְּסָלַע. לְאַחַר שֶׁגָּלַל אֶבֶן גְּדוֹלָה עַל פֶּתַח הַקֶּבֶר הִלֵּךְ לְדַרְכוֹ.**

(מתי כז 57-60, אין הדגשה במקור)

פרטי נסיבות מותו של ישוע, הצליבה, בגדיו שחולקו וקברו (קבר של איש עשיר) נובאו כולם בתנ"ך.

18. המשיח יקום מן המתים

בצורה מדהימה, גם תחייתו של המשיח ישוע חרוטה עמוק בכתבי הקודש. אנו מקבלים הצצה לזה במזמור טז: "לִכֵּן שָׁמַח לִבִּי וַיִּגַּל כְּבוֹדִי; אֶף בְּשָׂרִי, יִשְׁכַּן לִבְטָח: כִּי לֹא תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשָׂאוֹל; לֹא תִתֵּן חַסִּידְךָ, לְרָאוֹת שְׁחֵת: תוֹדִיעֵנִי אַרְחַ חַיִּים שְׁבַע שְׁמֵחוֹת אֶת פִּנְיָךְ; נַעֲמֹות בְּיַמִּינְךָ נֶצַח" (פסוקים 11-9, אין הדגשה במקור).

ביום חג השבועות, בעת שהכריז שמעון כיפא בפני עם ישראל שישוע הוא משיח ישראל, הוא ציטט ישירות ממזמור טז 9-11, וטען שישוע הגשים דברים אלה. שימו לב לדבריו של שמעון כיפא:

אֲנִשִּׁי יִשְׂרָאֵל, שָׁמְעוּ אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה: יֵשׁוּעַ מִנְּצָרֶת, אִישׁ שְׁנַתָּאשִׁיר לָכֶם מִטַּעַם אֱלֹהִים בְּגִבּוֹרוֹת וּבְנִסִּים וּבְאוֹתוֹת אֲשֶׁר הָאֱלֹהִים עָשָׂה עַל יְדֵיו בְּתוֹכְכֶם, כִּפִּי שְׁאַתֶּם עֲצַמְכֶם יוֹדְעִים;

הוא שֶהסֵגֶר על פי עצת אֱלֹהִים הִנְחָרָצָה וַיִּדְעֵתוּ מֵרֹאשׁ -
 אוֹתוֹ לְקַחְתָּם וּבִידֵי רָשָׁעִים צָלְבָתָם וַהֲרָגְתָּם. וְאֱלֹהִים הִקְיָמוּ
 לְתַחֲיָה בְּהִתִּירוֹ אֶת חֲבִלֵי הַמָּוֶת, שֶׁכֵּן הַמָּוֶת לֹא הָיָה יָכוֹל
 לַעֲצֹר אוֹתוֹ. הֵן דָּוִד אוֹמֵר עָלָיו: "שְׁוִיתִי יְהוָה לְנִגְדִי תַמִּיד,
 כִּי מִיָּמִינִי בֹל אֲמוּט. לָכֵן שָׁמַח לִבִּי וַיִּגַּל כְּבוֹדִי, אַף בְּשָׂרִי
 יִשְׁכֹּן לְבֶטֶח, כִּי לֹא תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשָׂאוֹל, לֹא תִתֵּן חֲסִידֶיךָ
 לְרָאוֹת שָׁחַת. תּוֹדִיעֲנִי אֶרֶח חַיִּים, שֶׁבַע שְׁמָחוֹת אֶת פָּנֶיךָ".
 אֲנָשִׁים אֲחִים, אֶפְשָׁר לומר לָכֵם בְּבִטְחוֹן עַל דָּוִד אֲבִינוּ, שֶׁהוּא
 מֵת וְגַם נִקְבֵּר וְקִבְּרוּ נִמְצָא עֲמָנוּ עַד הַיּוֹם הַזֶּה. מִכֵּיּוֹן שֶׁהָיָה נְבִיא
 וַיֵּדַע כִּי אֱלֹהִים נִשְׁפָּע לוֹ שְׁבוּעָה לְהוֹשִׁיב מִפְּרִי חֲלָצִיו עַל כֶּסֶּא, וּ
 בַּחֲזוֹתוֹ מֵרֹאשׁ דָּבָר עַל תַּחֲיַת הַמְּשִׁיחַ - שֶׁלֹּא נַעֲזֹבָה לְשָׂאוֹל נַפְשׁוֹ
 וּבָשָׂרוֹ לֹא רָאָה שָׁחַת. אֶת יֵשׁוּעַ זֶה הַקִּים אֱלֹהִים לְתַחֲיָה וְעַל זֹאת
 אֲנַחֲנוּ כָּלֵנוּ עֹדִים.

(מעשי השליחים ב 22-32, אין הדגשה במקור)

19. המשיח יושיע את עם ישראל

נבואות התנ"ך מציינות גם את ההתנגדות הראשונית של עם ישראל
 למשיח, וגם את החרטה והחזרה בתשובה לאחר מכן, שתוביל לישועתם.
 "וַיִּשְׁפָּכֶנִי עַל בֵּית דָּוִד וְעַל יוֹשֵׁב יְרוּשָׁלַם, רוּחַ חַן וְתַחֲנוּנִים, וַהֲבִיטוּ אֵלַי אֶת
 אֶשֶׁר דָּקְרוּ; וְסִפְדוּ עָלָיו, כְּמִסְפַּד עַל הַיָּחִיד, וַהֲמִיר עָלָיו כְּהֵמֵר עַל הַבְּכוֹר"
 (זכריה יב 10).

עם ישראל יבכה דווקא כי בסוף יראה את ישוע כפי שהוא באמת. זכריה
 מתאר את היום המפואר הזה ואומר: "**בַּיּוֹם הַהוּא, יְהִיָּה מְקוֹר נִפְתָּח, לְבַיִת
 דָּוִד וּלְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַם; לְחֻטָּאת וּלְנִדָּה**" (זכריה יג 1, אין הדגשה במקור).

שאל מתייחס לנושא הזה באיגרת אל הרומים יא 25-27: "הֵן, אֲחִי, אֵינֶנִּי
 רוֹצֶה שְׁיַעֲלֶם מִכֶּם הַסּוּד הַזֶּה, פֶּן תִּהְיוּ חֲכָמִים בְּעֵינֵיכֶם: קָהוּת לֵב אֲחִיזָה

בְּמִדַּת מָה אֶת יִשְׂרָאֵל, עַד אֲשֶׁר יִכְנַס מְלֹא הַגּוֹיִם. וְכָךְ כָּל יִשְׂרָאֵל יִנְשָׁע, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וּבֹא מִצִּיּוֹן גּוֹאֵל וְיָשִׁיב פְּשָׁע בִּיעֻקֵּב נָאִם יְהוָה וְאֲנִי זֹאת בְּרִיתִי אִתְּכֶם, כִּי אֶסְלַח לְעֹנְוֹתָם" (אין הדגשה במקור).

20. המשיח יחזור

כפי שהתנ"ך חזה את בואו הראשון של ישוע, הוא גם חזה את שובו. לדניאל היה חיזיון מדהים ומסתורי שחזה את האדרתו של המשיח, "בן האדם": "רֹאֶה הָיִיתִי בְּחִזְיוֹנוֹת הַלַּיְלָה, וְהִנֵּה עִם עַנְנֵי הַשָּׁמַיִם הָיָה בָּא כְּבֹן אָדָם, וְעַד עֲתִיד הָיִים הִגִּיעַ, וּלְפָנָיו הִקְרִיבוּהוּ. וְלוֹ נָתַן שְׁלֹטוֹן וִיקָר וּמְלָכוּת, וְכָל הָעַמִּים הָאֲמוֹת וְהַלְשׁוֹנוֹת אוֹתוֹ יַעֲבֹדוּ. שְׁלֹטוֹנוֹ שְׁלֹטוֹן עוֹלָם אֲשֶׁר לֹא יַעֲבֹר, וּמְלָכוּתוֹ אֲשֶׁר לֹא תִשָּׁחַת" (דניאל ז 13-14).

נבואתו המפוארת של דניאל תתגשם במלואה ובאופן בלתי הפיך עם שובו של ישוע. האזינו לדבריו של ישוע עצמו:

בְּיָמִים הָהֵם, אַחֲרֵי הַצָּרָה הַהִיא, תִּתְחַשֵּׁף הַשָּׁמַיִם וְהַיָּרֵחַ לֹא יִגִּיעַ אֹרֹךְ, הַכּוֹכָבִים יִפְּלוּ מִן הַשָּׁמַיִם וְכַחוֹת הַשָּׁמַיִם יִדָּעְעֻנוּ. אֲזִי יָרְאוּ אֶת בֶּן הָאָדָם בָּא בְּעָנָנִים בְּגִבּוֹרָה רַבָּה וּבְכָבוֹד.

(מרקוס יג 24-26)

הֵן עֲתִיד בֶּן הָאָדָם לָבֹא בְּכָבוֹד אָבִיו עִם מַלְאָכָיו וְאִזְּזִי שְׁלָמִים לְכָל אִישׁ כְּמַעֲשֵׂהוּ.

(מתי טז 27)

21. המשיח יאחד בינינו לבין אלוהים

לא מספיק רק להתבונן על נבואות משיחיות שהתגשמו כדי להיושע. אמונה חיה היא מתנת אלוהים שניתנת לנו מאת רוח הקודש (אפסים ב 8).

תמיד יהיו חלקים מכתבי הקודש ואירועים בחיים שלא נבין. האמונה נותנת לנו כנפיים כדי שנוכל להתעלות מעל מה שאיננו מבינים, כדי שנוכל לבטוח באלוהים שדרכיו גבוהות מדרכינו ומחשבותיו גבוהות ממחשבותינו (ישעיה נה 9). מחקר על התגשמות הנבואות המשיחיות בהחלט יכול לחזק את אמונתנו, אבל בסופו של דבר עלינו להגיע למקום שדרך החוויה האישית שלנו נגלה שאלוהים אמיתי, שהוא אוהב אותנו ושניתן לבטוח בו. אלוהים אמר דרך הנביא ירמיהו: "וּבְקִשְׁתֶּם אֹתִי וּמְצֹאתֶם; כִּי תִדְרֹשְׁנִי בְּכָל לְבַבְכֶּם" (ירמיה כט 13), ודרך הנביא יחזקאל: "וְאֵת רוּחִי אֶתֵּן בְּקִרְבְּכֶם; וְעָשִׂיתִי, אֵת אֲשֶׁר בְּחֻקֵּי תִלְכוּ, וּמִשְׁפָּטֵי תִשְׁמְרוּ וְעָשִׂיתֶם" (יחזקאל לו 27). אני תלמיד של המשיח כבר למעלה מארבעים שנה, ובכל זאת אני יכול לומר לכם שהוא התגלה בפניי שוב ושוב ושוב. הנבואות הקדומות על המשיח התגשמו בליבי.

לסיום, ברצוני להשאיר לכם אתגר. אם אינכם משוכנעים לחלוטין שישוע הוא המשיח, נסו לקחת על עצמכם את האתגר שמופיע ביוחנן ז' 17: "הֲרוּצָה לַעֲשׂוֹת אֶת רְצוֹנִי יֵדַע אִם תּוֹרָתִי מֵאַלֹהִים הִיא אוֹ אִם מֵעֲצָמִי אֲנִי מְדַבֵּר". במילים אחרות, ישוע אומר: "אם תפתחו בפניי את ליבכם ותצייטו לי, תבינו מי אני ותדעו שאני הוא המשיח".

הערות

פרק 4

1. אנציקלופדיה בריטניקה, ערך "אנטיוכוס הרביעי אפיפנס", כניסה ב-15 ביולי 2022, <https://www.britannica.com/biography/Antiochus-IV-Epiphanes>.

פרק 9

2. Blue Letter Bible, ערך "למה התנ"ך מחולק לפרקים ולפסוקים?", כניסה ב-13 ביולי 2022. https://www.blueletterbible.org/Comm/stewart_don/faq/bible-special/question8-why-is-the-bible-divided-into-chapters-and-verses.cfm

3. ליאנה צ'ינקוונטה, (Chosen) Treasures in Dark Places Bloomington, MN: Books, 2017), 93-95.

פרק 11

4. דוד ב. גרין, "היום הזה בהיסטוריה היהודית | 3761 לפנה"ס: העולם נברא, על פי לוח השנה העברי וחכם בלתי מוכר", הארץ, 7 באוקטובר 2015, <https://www.haaretz.com/jewish/2015-10-07/ty-article/3761-bce-the-world-is-created/0000017f-e4be-d7b2-a77f-e7bf482b0000>

התנ"ך אינו רק אוסף של מסורות ומצוות אלא חיבור המצביע על ישוע כמפתח לישועה

לעיתים, כשאנו מסתכלים כיצד מחברי הברית החדשה התייחסו לתנ"ך כדי להוכיח שישוע הוא המשיח, אנו עלולים להתבלבל. כאשר מחברי הבשורות מצטטים פסוקים מהתנ"ך ומראים כיצד ישוע הגשים אותם, חלק מהציטוטים כלל לא נראים כנבואות. הסיבה לכך היא שנבואות משיחיות הן לעיתים אמנות ולא מדע. במסורת היהודית, הנבואה אינה חד־ממדית ואינה נועדה רק לחיזוי העתיד. במילים אחרות, נבואות משיחיות אינן מסתכמות רק בתחזיות על אירועים מסוימים שישוע הגשים. הן מראות לנו שכתבי הקודש מכוונים אותנו אל המשיח.

בספר "הנבואה המשיחית נחשפה", הרב קירט א. שניידר לוקח אתכם למסע דרך דבר אלוהים, ומראה כיצד התנ"ך כולו מצייר תמונה עשירה וצבעונית של ישוע ומוכיח שהוא אכן המשיח. שימו לב איך ישוע התגלה דרך הנבואות העתיקות כזרע אברהם, בן דוד, האחד שנולד מאישה וכיצד הביא את אור אלוהים לגויים.

ספר זה יראה לכם מדוע המאמינים בישוע יכולים לחיות בביטחון מוחלט שהוא אכן מי שטען שהוא - המשיח.

הרב קירט א. שניידר מנחה את התוכנית הפופולרית בטלוויזיה וברדיו בארה"ב Discovering the Jewish Jesus. במשך למעלה משלושים שנה מלמד הרב שניידר כיצד ישוע הגשים את הנבואות המשיחיות ומשלים את תוכנית הגאולה המשיחית. הרב שניידר הוא מחברם של כמה ספרים (לא ראו אור בעברית), ביניהם: Rivers of Revelation, The Lion of Judea, The book of Revelation. Decoded and Awakening to Messiah.